

რაისა აბდულქადიროვა
როსტომ ფარეულიძე

Раиса Абдулкадырова
Ростом Паревлидзе

НОХЧИЙН-ГУЪРЖИЙН-ОЪРСИЙН
КЪАМЕЛІАМОРГ

ჩეჩენურ-ქართულ-რუსული
სასაუბრო

ЧЕЧЕНСКО-ГРУЗИНСКО-РУССКИЙ
РАЗГОВОРНИК

Ив. Джавахишвили ქართლს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Гуманитарни Илманийн факультет
Кавказоведенин институт
Арн. Чикобавან ქართლს მუთან ილმанийн институт

Тбилисский государственный университет им. И. Джавахишвили
Факультет гуманитарных наук
Институт кавказоведения
Институт языкознания им. Арн. Чикобава

**РАИСА АБДУЛКАДЫРОВА
РОСТОМ ПАРЕУЛИДЗЕ**

**НОХЧИЙН-ГУЪРЖИЙН-ОЪРСИЙН
(ГІАЗКХИЙН) КЪАМЕЛІАМОРГ**

**ЧЕЧЕНСКО-ГРУЗИНСКО-РУССКИЙ
РАЗГОВОРНИК**

**ТБИЛИСИ
2009**

ფ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
კავკასიოლოგიის ინსტიტუტი

არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი

**რაისა აბდულყადიროვა
როსტომ ფარეულიძე**

**ჩეჩენურ-ქართულ-რუსული
სასაუბრო**

**გამომცემლობა „ენიკერსალი“
თბილისი 2009**

“ჩენურ-ქართულ-რუსულ სასაუბროში” ასახულია ყოველდღიური ურთიერთობის თვალსაზრისით საჭირო და აუცილებელი თითქმის ყველა თემა და საკითხი – დიალოგები, ცალკეული სიტყვები და გამოთქმები.

წიგნი განკუთვნილია ჩენური ენის შესწავლით დაინტერესებული ქართულენოვანი და ქართული ენის შესწავლით დაინტერესებული ჩენურენოვანი მკითხველებისათვის.

В «Чеченско-грузинско-русском» разговорнике представлены практически все необходимые в каждодневном общении темы и вопросы.

Книга предназначена грузинским читателям заинтересованным изучением чеченского языка и чеченским читателям заинтересованным изучением грузинского языка.

რედაქტორი პროფ. ც. ბარამიძე

Редактор проф. Ц. Барамидзе

© თსუ ჯავახიშვილის ინსტიტუტი, 2009

გამომცემლობა „უნივერსალი“, 2009

თბილისი, 0179, 0. შავაშვილის გზ. 19, ☎: 22 36 09, 8(99) 17 22 30
E-mail: universal@internet.ge

ISBN 978-9941-12-585-0

წინათქმა

სასაუბრო გათვალისწინებულია იმ მკითხველებისათვის, რომლებმაც არ იციან ან სუსტად იციან ჩენური ენა. იგი სარგებლობას გაუწევს, აგრეთვე, ყველას, ვინც დაინტერესებულია ჩენური ენის შესწავლით.

სასაუბრო თემატურად არის დალაგებული. თითოეული თემა მოიცავს თემის ირგვლივ კითხვებსა და სავარაუდო პასუხებს. კითხვები და პასუხები მოცემულია შეძლებისგარეშად მარტივი და ადვილად დასამახსოვრებელი ფრაზების სახით.

ამა თუ იმ ენის დაუფლებას ხანგრძლივი და სისტემატური მუშაობა სჭირდება, ამასთან ერთად, ენის შემსწავლელს ყოველდღიურ ურთიერთობაში უნდა ესმოდეს შესასწავლი ენა.

ეფიქრობთ, სასაუბრო გარკვეულ დახმარებას გაუწევს ქართული და რუსული ენებით დაინტერესებულ მკითხველებსაც.

ქართული ენის ბგერითი სისტემა მთლიანად არის წარმოდგენილი ჩენურში (გამონაკლისია ძ და ჯ, რომლებიც ჩენურ ზეპირ მეტყველებაში სიტყვის დასაწყისში დასტურდება, მაგრამ მათ ნაცვლად იწერება ზ და ჟ).

ქართულ ენაში თითოეულ ბგერას თითო ასო-ნიშანი შეესაბამება და როგორც იწერება, ისე იკითხება. ამ მხრივ, ქართული ანბანი უნიკალურია.

ქართულ ანბანში არ არის გარჩეული დიდი და პატარა ასოები, ამიტომ ქართულში მოხსნილია ყველა ის წესი, რომელიც წერისას ჩენურში (რუსულის გავლენით) მოქმედებს. ორმაგი (დუბლირებული) ასოების უქონლობა აადვილებს ქართული ანბანის შესწავლას, რაც ამ ანბანის კიდევ ერთ ღირსებას წარმოადგენს.

ჩენური დამწერლობა 1938 წლიდან იყენებს რუსულ ანბანს, რომელსაც დამატებული აქვს ერთადერთი ნიშანი I (ლათინური ერთიანი).

ანბანში სულ 49 ასო-ნიშანია: 34 ერთმაგი და 15 – ორმაგი. უმლაუტიანი ხმოვნების აღსანიშნავად ხმოვნების აღმნიშვნელ ასო-ნიშნებს დამატებული აქვს ხ: ახ, ოხ, უხ, ყხ, იუხ (იგივე ხ ნიშანი რუსული ენიდან ნასესხებ სიტყვებშიც უცვლელად იხმარება).

თანხმოვნის მომდევნო I ნიშანი აღნიშნული თანხმოვნის აბრუპტივობაზე მიუთითებს. ასეთია: ძI, თI, ყI, ხI, კI. იგივე ნი-

შანი გამოყენებულია Γ და χ თანხმოვნების აღსანიშნავად. Γ ნიშანი გამოყენებულია, აგრეთვე, ლარინგალური მჟღერი თანხმოვნის გადმოსაცემად (შდრ.: Ia “ზამთარი”, $\text{ma}\Gamma$ “რქა”...).

გარდა ამისა, ანბანში ორი ასო-ნიშნის კომბინაციით აღნიშნულია кх , кь , хь თანხმოვანი ბგერები.

ორი ასო-ნიშნით გამოხატული ბგერის გაორმაგებული ვარიანტი ფიქსირდება სამი ასო-ნიშნით: $\text{кх}+\text{кх} > \text{ккх}$, $\text{кь}+\text{кь} > \text{ккь}$ (შდრ.: доккха “დიდი”, юккьехь “შუაში”...), ე. ი. ამოღებულია მეორე ასო-ნიშანი. გაორმაგებული ასო-ნიშნები дд , гг , ггI ($<\Gamma\Gamma$), пп , тт , ккх ($<\text{ккхх}$), цц , сс , ккь ($<\text{кькь}$), чч , хх , мм , нн , лл , рр და რამდენიმე სხვაც ანბანში შეტანილი არ არის. ორმაგი თანხმოვანი ბგერების ნაწილი პოზიციურად არის მიღებული.

ь ნიშნით გადმოცემულია ლარინგალური ყრუ აბრუპტივი, ე. წ. ხმის წყვეტა. ეს ნიშანი იხმარება სიტყვის ბოლოში ან შუაში ხმოვნის წყვეტის შემთხვევაში (შდრ.: xIox “ტყვია”; “მარცვალი”, цхьаь “ერთი”, шиь “ორი”, кхox “სამი”, * дихь “ოთხი”, пхихь “ხუთი”, тоьал “საკმაოდ, საკმარისად”, хуьушехь “იცოდა რა”, луьушехь “უნდოდა რა”... შდრ., აგრეთვე, ანთროპონიმებში Лейлаь “ლეილა”, Зулфаь “ზულფა”, “ზულფია”...).

ѐ , ф , ш , ы დასტურდება მხოლოდ რუსულიდან ნასესხები სიტყვებში, როგორიცაა: ѐлка “ნაძვის ხე”, фабрика “ფაბრიკა”, шетка “ჯაგრისი”, Грозный “გროზნი/გროზნო” (ქალაქი)... ь , ь ასო-ნიშნების შემცველი რუსულიდან ნასესხები სიტყვები ჩენურში იწერება უცვლელად: альбом “ალბომი”, пьеса “პიესა”, лагерь “ბანაკი”, съезд “ყრილობა”, объект “ობიექტი”...

ანბანში შეტანილი არ არის გრძელი ხმოვნები. ზოგ ლექსიკონსა და სამეცნიერო სტატიაში ხაზი ხმოვნის თავზე აღნიშნავს ამ ხმოვნის სიგრძეს.

ქართველი მკითხველისათვის სპეციფიკური ჩენური თანხმოვნებია Γ და хь , ხოლო й , кх , ь თანხმოვნები და უმლაუტიანი (რბილი, პალატალური) ხმოვნები ქართველური ენაკილოებისათვის უცხო არ არის.

“სასაუბროს” ჩენურ ნაწილში მითითებულია არსებითი სახელის კლასის ნიშანი მხოლოდობით რიცხვში. გარდა ამისა, იქვე ფრჩხილებში მოცემულია მრავლობითობის მაწარმოებელი და, აგრეთვე, კლასის ნიშანი. თუ სახელის ფუძე მრავლობითში იცვლება, სახელი მოცემულია სრულად.

„სასაუბროში“ სიტყვის წინ * (ვარსკვლავი) აღნიშნავს ცვალებადი გრამატიკული კლასის ნიშანს.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Предлежащий разговорник предназначен для тех читателей, которые не знают или плохо владеют чеченским языком. Он также будет полезен всем лицам, заинтересованным изучением чеченского языка.

Разговорник имеет тематическое строение. По каждой теме даны вопросы и наиболее употребительные ответы. Вопросы и ответы по возможности представлены в виде простых и легко запоминающихся фраз.

Для изучения того или иного языка требуется длительная и систематическая работа. Кроме того, изучающий в каждодневном общении должен слышать изучаемый язык. Мы предполагаем, что данный разговорник окажет услугу и лицам, заинтересованным грузинским и русским языками.

Звуковая система грузинского языка целиком представлена в чеченском (исключения — дз и дж , которые правда встречаются в устной чеченской речи в начале слов, но вместо них пишутся з и ж).

В грузинском языке определенному звуку соответствует орпделенная буква, т. е., как пишется, так и читается. В этом отношении грузинский алфавит уникален.

В грузинском языке не выделяются заглавные и строчные буквы, и поэтому он, в отличие от чеченского (под влиянием русского) и русского языков, не нуждается в правилах написания заглавных букв.

Отсутствие двойных начертаний в грузинской азбуке облегчает ее понимание и является еще одним преимуществом этого алфавита.

Чеченская письменность с 1938 года использует русский алфавит, к которому прибавлен единственный знак I (латинская единица).

В чеченском алфавите 49 букв: 34 простых и 15 двойных.

Для обозначения умлаутивированных гласных используется знак ь : аь , оь , уь , яь , юь (тот же знак ь без изменений употребляется в заимствованных из русского языка словах).

Сочетания согласный + I используется для обозначения абруптивных согласных пI , тI , цI , чI , кI . Этот же знак используется и для обозначения согласных гI , хI . Отдельно взятый знак I обозначает звонкий ларингальный согласный (срв.: Ia «зима», maIa «рог»...).

Комбинацией букв в чеченском алфавите обозначены также согласные звуки кх , кь , хь . Стечения согласных с двойным начертанием в чеченском алфавите обозначается тремя буквами: $\text{кх}+\text{кх} = \text{ккх}$, $\text{кь} + \text{кь}$

= ккъ... (срв.: доккха «большой», юккъехь «посередине»...), т. е. вторая буква не повторяется.

Удвоенные звуки дд, гг, гІІ (гІгІ), пп, тт, ккх (кхкх), щ, сс, ккъ (ккъ), чч, хх, мм, нн, лл, рр... не внесены в алфавит.

Знак Ъ обозначает глухой ларингальный абруптив, т. н. гортанный приступ. Этот знак употребляется в конце или середине слова после гласных (срв.: хІоъ «пуля», «зерно», цхъаъ «один», шіъ «два», кхоъ «три», *диъ «четыре», пхиъ «пять», тоъал «довольно, достаточно», хуъушехь «зная»..., срв. также имена собственные: Лейлаъ «Лейла», Зулфаъ «Зульфа»...

Буквы Ё, ф, ш, ы встречаются только в заимствованных из русского языка словах, таких, как: ёлка, фабрика, ши, шё тка, вышка, Грозный...

Заимствованный из русского языка слова, содержащие мягкий или твердый знак, в чеченском пишутся без изменений: альбом, пьеса, альманах, лагерь, съезд, объект...

Специфичными для грузинского читателя являются чеченские согласные І, хь, а согласные й, кх, ъ и умлаутивированные (мягкие, палатальные) гласные не чужды языкам и диалектам картвельской группы языков.

В чеченской части «Разговорника» указан показатель грамматического класса при имени существительном в ед. числе. Кроме того, рядом в скобках приведен формант множественности и показатель грамматического класса во мн. числе. При образовании мн. числа в чеченском языке некоторые имена существительные меняют основу. В таких случаях основа имени дана полностью.

В «Разговорнике» знак * (звездочка) обозначает изменяющийся грамматический класс.

Нохчийн абат ჩეჩნური ანბანი Чеченский алфавит

ქართული და ლათინური გრანსლიტერაციით:
с грузинскими и латинскими транслитерациями:

А а	ა	a	С с	ს	s
Аь аь	ჰ	ä	Т т	თ	t
Б б	ბ	b	ТІ тІ	ტი	ť
В в	ვ	v	У у	უ	u
Г г	გ	g	Уь уь	უ̄	ü
ГІ гІ	ღ	γ	Ф ф	ფ	f
Д д	დ	d	Х х	ხ	x
Е е	ე, ეჟ	e, je	Хь хь	ჰე	hə
Ё ё	ეო	jo	ХІ хІ	ჰი	h
Ж ж	ჯ	ž	Ц ц	ც	c
З з	ზ	z	ЦІ цІ	ცი	č
И и	ი	i	Ч ч	ჩ	č
Й й	ი̄	j	ЧІ чІ	ჩ̄	č̄
К к	კ	k	Ш ш	შ	š
Кх кх	ჰ	q	Щ щ	შჩ	šč
Къ къ	ყ	q̄	Ъ ъ	,	,
КІ кІ	კ̄	k̄	Ы ы	ჲ	ə
Л л	ლ	l	Ь ь	~	~
М м	მ	m	Э э	ე	e
Н н	ნ	n	Ю ю	იუ	ju
О о	ო	o	Юь юь	იუ̄	jü
Оь оь	ო̄	ö	Я я	ია	ja
П п	პ	p	Яь яь	ია̄	jä
ПІ пІ	პ̄	p̄	І і	ი	‘i
Р р	რ	r			

Гуържийн абат

ჩეჩნური ტრანსლიტერაციით:
с чеченскими транслитерациями:

ა	a	ს	c
ბ	b	ტ	tl
გ	g	უ	u
დ	d	ჟ	p
ე	e	ქ	k
ვ	v	ღ	gl
ზ	z	ყ	ky
თ	t	შ	sh
ი	i	ჩ	ch
კ	kl	ც	cl
ლ	l	ძ	[dz]
მ	m	წ	cl
ნ	n	ჭ	ch
ო	o	ხ	x
პ	pl	ჯ	[dj]
ჟ	j	ჰ	hl
რ	r		

МАРШАЛЛА ХАТТАР მოსალმეზა ПРИВЕТСТВИЕ

Маршалла ду

საღამო

Привёт

Ассалам Иалийкум

გამარჯობა (-თ)

Здравствуй (-те)

Марша *вогIийла (догIийла)!

გამარჯობა (-თ)! (მოსალმეზა მომხელელისადმი)

Здравствуй (-те)! (приветствие прибывшему)

Ma დიკა ду, суна хьо гина!

რა კარგია, რომ შეგხვდი!

Как хорошо, что я тебя вижу!

Суна чIогIа დიკა хета хьо гича!

მე ძალიან მოხარია შენი ნახვა!

Как мне приятно тебя видеть!

Iუყრე (суйყრე) დიკა йойла!

დილა (საღამო) მშვიდობისა!

Доброе утро (добрый вечер)!

De დიკა дойла!

დღე მშვიდობისა!

Добрый день!

Шу муха Ia?

როგორ ხართ (ბრძანდებით,

გიკითხოთ)?

Как вы поживаете?

Хьо муха Ia?

[შე6] როგორ ხარ?

Как ты поживаешь?

Баркалла, дика Ia.

გმადლობ (-თ), კარგად.

Спасибо, хорошо.

Хазахийти суна хьо вевзина.

სასიამოვნოა თქვენი გაცნობა.

Рад с вами познакомиться.

Хьуна муха хета?

თავს როგორ გრძნობ (-თ)?

Как вы себя чувствуете?

Хьан ваша (да, нана, йиша) муха

Ia?

როგორ არის (ბრძანდება)

თქვენი ძმა (მამა, დედა, და)?

Как поживает твой брат (отец,

мать, сестра)?

Иодика йойла! (марша Iაილა!

Иодика хуьлда!)

ნახვამდის!

До свидания!

Некъ дика хуьлда (марша гIოილა!)

გზა მშვიდობისა!

Счастливого пути!

Буйса декьал йойла!

ღამე მშვიდობისა!

Спокойной ночи!

Дала დიკა дойла!

საუკეთესო სურვილებით!

Всего наилучшего!

Кеста гур ду вай!
მომავალ შეხვედრამდე!
До скорой встречи!

Вай юха маца гур ду?
კიდევ როდის შევხვდებით?
Когда снова увидимся?

Со тешна ву (ю), кеста вай гур
хилар.
იმედი მაქვს, რომ მალე შევხ-
ვდებით.
Надёюсь, что вскоре опять
увидимся.

Шун Иодика ян веана (еана) со.
მე თქვენთან გამოსამშვიდობე-
ბლად მოვედი.
Я пришёл с вами попрощаться.

*Вола!
მოდი!
Иди (иди сюда)!

Гуо!
წადი!
Иди!

Охъахаа (ოხახოვშა)!
დაჯექი (დასხედით)!
Садись (садитесь)!

Хъалаг Iატта (хъалаг Iовтта)!
ადექი (ადექით)!
Встань (встаньте)!

Саца, дукха кьамел ма де!
გაჩერდი, ბევრს ნუ
ლაპარაკობ!

Перестань, много не
разговаривай!

*Вола кхуза!
მოდი აქ!
Иди сюда!

ДIაгIუო цига!
წადი იქ!
Иди туда!

Къамел де!
ილაპარაკე (-თ)!
Говори (-те)!

Ганта тIე хаа!
სკამზე დაჯექი (დაბრძანდით)!
Садись (садитесь) на стул!

Ирх латта (ირხ ლატა!).
დგას (იდექი)!
Стоит (стойте)!

ტიდერზარ მომართვა ОБРАЩЕНИЕ

[Эლა!]
ბატონო, ქალბატონო!
Господин, госпожа!

Накѣост, накѣостий!
ამხანაგო, ამხანაგებო!
Товарищ, товарищи!

Кьонахий, зударий!
ბატონებო, ქალბატონებო!
Господа, дамы!

Хьоме накѣост (накѣостий)!
ქვირფასო მეგობარო (მეგო-
ბრებო)!
Дорогой друг (друзья)!

Маса гIანт ду кхузахь?
რამდენი სკამია აქ?
Сколько здесь стульев?

Маса студент ву цигахь?
რამდენი სტუდენტი იქ?
Сколько там студентов?

Маса стол ю чохь?
რამდენი მაგიდაა ოთახში?
Сколько столов в комнате?

Маса кор ду чохь?

რამდენი ფანჯარა აქვს
ოთახს?
Сколько окон в комнате?

Маса йиша ю хьан?
რამდენი და გყავს?
Сколько у тебя сестёр?

Маса ваша ву хьан?
რამდენი ძმა გყავს?
Сколько у тебя братьев?

Маса тетрадь ду хьан?
რამდენი რვეული გაქვს?
Сколько у тебя тетрадей?

Маса книга ю стоыла тIехь?
რამდენი წიგნია მაგიდაზე?
Сколько книг на столе?

Маса книга ю шкаф чохь?
რამდენი წიგნია კარადაში?
Сколько книг в шкафу?

ву, ю, бу, ду
არის
есть.

хIაь, хIან-хIა
კი (დიაღ, ჰო), არა
да, нет.

**ДЕХАР ДУ
პეტიჟი
ПОЖАЛУЙСТА**

Алахь (алийша)!
მითხარი (-თ), გეთყუა!
Скажи (-те), пожалуйста!

Юхаалахь (юхаалийша)!
გაიმეორე (-თ), გეთყუა!
Повтори (-те)!

Телефон тохაхь!
დარეკეთ, გეთყუა!
Позвоні (-те)!

Собардехь (собардейша)!
დამელოდე (-თ), გეთყუა!
Подожді (-те)!

Сацахь (совцийша)!
შეჩერდი (-თ)!
Остановись (остановитесь)!

Схьаделла!
გააღე (-თ)!
Открой (-те)!

Тіекьовла (тіекьовлийша)!
დახურე (-თ)!
Закрой (-те)!

Схьало (схьалойша)!
მომეცი (-თ)!
Дай (-те)!

Дийцахь (дийцийша)!
მიამბე (-თ)!

Расскажи (-те)!

Гоч яйша (поэма)!
თარგმნეთ (პოემა)!
Переведите (поэму)!

Со новкьа ваккхь (яккхь)!
გამაცილეთ!
Проводите меня!

Схьакхайкха!
დაუძახეთ!
Позовите!

Бехк ма билла, суна хьогьа
(шуьга) хатта лаьара.
მაპატიეთ, მე მიხდოდა
თქვენთვის მეკითხა.
Извините, я хотёл(а) бы тебя
(вас) спросить.

Шуьга хатта мегар дарий?
შეიძლება, რომ გკითხოთ?
Разрешите спросить вас?

Со хьогьа (шуьга) ладуглуш ву.
მე გისმენ (-თ).
Я слушаю тебя (вас).

Сан ძე Ваха ю. Со Тбилисера
(Грознера) веана.
მე ვახა მქვია. მე ჩამოვედი
თბილისიდან (გროზნიდან).

Меня зовут Ваха. Я приехал из
Тбилиси (Грозного).

Сан шуьга доккха дехар ду.
მე დიდი სათხოვარი მაქვს
თქვენთან.
У меня к вам большая просьба.

Чохьа довლა!
(შე)მობრძანდით!
Войдите, пожалуйста!

Охьахаа (охьаховшийша)!
დაჯექი (დასხედით)!

Садись (садитесь)!

Доху, кхузахь.
გთხოვ (-თ), აი აქ.
Прошу, здесь (сюда).

Кхуза
აქეთ
Сюда

Доху, герга!
გთხოვ (-თ) უფრო ახლოს!
Прошу, поближе!

**БАРКАЛЛА, БЕХК МА БИЛЛА
გმადლობ (-თ), ბოდიში (მპაპტიმთ)
СПАСИБО, ИЗВИНИТЕ**

Баркалла
გმადლობ (-თ)
Спасибо

Доккха баркалла
დიდი მადლობა
Большое спасибо

Терго ярна баркалла
გმადლობ (-თ) ყურადღებისათ-
ვის
Спасибо за внимание

Баркалла გოყნა
გმადლობ (-თ) დახმარებისათ-
ვის
Благодарю за помощь

Бехк მა биллалаშ!

ბოდიში, გეთყუა!
Извините, пожалуйста!

Геч де.
მაპატიე (-თ).
Прости (-те).

Бехк მა билла, чу ван мегар дуй?
ბოდიში, შეიძლება შემოვიდე?
Извините, пожалуйста, можно
войти?

Бехк მა билла, аса новкьарло ярна
(со новкьа гертарна).
ბოდიშს ვიხდი, ხელს რომ
გიშლით (ხელი რომ
შეგიშალეთ).
Извините, что я вам мешаю
(помешал).

Баркалла, башха хIума дацара и.
არა უშავს, ისეთი არაფერია.
Пожалуйста, ничего особенного.

ХIара чIогIа вон ду.
ეს ძალიან ცუდია.
Это очень плохо.

Даггара баркалла хьуна.
გულითად მადლობას გიხდით.
Благодарю от всего сердца.

Баркалла, хьо чIогIა გილაკхе ву.
გმადლობთ, ძალზე ყურადღე-
ბიანი ხართ.

Благодарю, вы очень любезны.

Ца хаба, хьуна баркалла муха ала
деза.
არ ვიცი, როგორ გადა-
გიხადოთ მადლობა.
Не знаю, как вас
(от)благодарить.

Аса хьуна баркалла боху.
მე თქვენ დიდ მადლობას
გიხდით (მე თქვენი დიდი მად-
ლობელი ვარ).
Я вам очень благодарен.

ДЕКЪАЛДАР მოდოცვა ПОЗДРАВЛЕНИЕ

Декъал во (йо)!
გილოცავთ!
Поздравляю!

Керлачу шарца декъалдо шу!
გილოცავთ ახალ წელს!
Поздравляю вас с Новым годом!

Винчу (йинчу) денца декъал во
(йо)!
გილოცავთ დაბადების დღეს!
Поздравляю вас с днём рождения!

Ирс, აბტო, მოგუშალა хулийლა!
გისურვებთ ბედნიერებას,
ჯანმრთელობას, წარმატებებს!

Желáю счастья, здоровья,
успехов!

Абтто (толам) хулийლა шун!
გისურვებთ წარმატებას (გა-
მარჯვებას)!
Желáю вам успеха!

Могуш лелийла хьо!
იცოცხლე (-თ)!
Будьте здоровы (при чихании)!

ГIоza юург хулийლა!
გემრიელად მიირთვით!
Приятного (тебе) аппетита!

Шун могашаллина тIера!

გაგიმარჯოს, გაგიმარჯოთ!
За ваше здоровье!

Назранера маршалла ду!
სალამს გიძღვნით ნაზრანიდან!
Привёт из Назрани!

Абтто хульда!
წარმატებას გისურვებთ!
Успеха!

Дерриге а диканиг хулийла!
საუკეთესო სურვილებით!
Всего наилучшего!

Некъ дика хульда!
ბედნიერი მგზავრობა!

Счастливого пути!

Сиха товала (тояла) лаа!
მალე გამოჯანმრთელებას
გისურვებ (-თ)!
Желáю скорого выздоровления!

БIе шо!
ას წელს გეცოცხლოთ!
Сто лет!

Даггара баркалла ძIალოხა!
გადაეცით გულითადი მად-
ლობა!
Прошу передать сердечный
привёт!

ДОККХАДЕР, ДОХКОВАЛАР აღტაცება, სიხამული ВОСХИЩЕНИЕ, РАСКАЯНИЕ

Дика ду. ЧIогIа дика ду!
კარგი (-ა). ძალიან კარგი (-ა)
Хорошо. Очень хорошо!

ЭхI, ма дика ду!
რა კარგია
Как хорошо!

ЧIогIа там бу!
რა სასიამოვნოა!
Как приятно!

Ма хаза хета суна!
აღტაცებული ვარ!
Как я рад (рада)!

Ма хаза ду (ю, ву, бу)!

რა ლამაზია!
Как красиво!

Ма исбаьхьалла ю!
რა მშვენიერია (მშვენებაა)!
Какáя прелесть!

Ма ирс ду!
რა ბედნიერებაა!
Какое счастье!

ЧIогIа тамехა ду!
ძალიან სასიამოვნოა!
Очень приятно. Чудесно,
превосходно!
Со чIогIа реза ву (ю). ХIара чIогIა
дика ду!

მე ძალიან კმაყოფილი ვარ. ეს
ძალიან კარგია!
Я очень доволен (довольна). Это
очень хорошо!

Клезиг хетар ду-кх!
რა დამცირებაა!
Какое унижение!

Мел тамашена!
რა უცნაურია (უცნაურობაა)!
Как странно!

Чогია халахета!
ძალზე საწყევნია!
Очень неприятно! Очень жаль!

Суна чогია халахета!
მე ძალიან მწყინს!
Я сильно огорчён (огорчена)!

Ма Ювдалалла (сонталла) ю!
რა სისულელეა!
Какая глупость!

Чогია კხოам хета (кяхета)!
რა საცოდაობაა!
Как жаль!

Ахьа хIун до!
რას ამბობთ!
Что вы!

ХIара хIун дош доцург ду!
რა სიბრიყვეა!
Что за вздор!

ХIун декъазалла ю!
რა უბედურებაა (რა ღვთის
რისხვაა)!
Что за несчастье!

ХАТТАРШ კითხვები ВОПРОСЫ

ХIара хIун ду?
ეს რა არის?
Что это такое?

ХIара мила ву (ю)?
ეს ვინ არის?
Кто это?

ХIарий? ХIара Ваха ву (Зулай ю).
ესა? ეს არის ვახა (ზულაი).
Это Ваха (Зулай).
ХIара хIун ду?

ეს რას ნიშნავს?
Что это значит?

ХIара хIун გიшло ю?
ეს რა შენობაა?
Какое это здание?

ХIара хIоллам хьанна хIоттийна?
ეს ძველი ვისია?
Кому этот памятник?

ХIара муьлха урам бу?

ეს რომელი ქუჩაა?
Какая эта улица?

Цо хIун боху?
ის რას ამბობს?
О чём он (она) говорит?

ХIокху дешан хIун маьIна ду?
რას ნიშნავს ეს სიტყვა?
Что обозначает это слово?

Хьуна хIун лаьа?
რა გინდა (გნებავს)?
Что ты хочешь?

Цигахь хIун ду?
იქ რა არის?
Что там находится?

Цигахь яздина хIун ду?
იქ რა წერია?
Что там написано?

Аса хIун дан деза?
(მე) რა უნდა გავაკეთო?
Что я должен делать?

ХIара мила ву (ю)?
ეს ვინ არის?
Кто это?

Шуна (хьуна) хьаьнца кьамел дан
ლაьა?
ვისთან გნებავს (გნებავთ)
ღალაპარაკება?

С кем вы (ты) хотите (хочешь)
говорить?

Хьанна?
ვის?
Кому?

ХIара хIун цIа ду (муьлха урам
бу)?
ეს რომელი სახლია (ქუჩაა)?
Какой это дом (какая улица)?

Мичахь бу ... урам?
სად არის ... ქუჩა?
Где находится улица ...?

Маца?
როდის?
Когда?

Хьო маца веана (еана)?
შენ როდის ჩამოხვედი
(ჩამობრძანდი)?
Когда ты приехал(а)?

Шу маца даьхкина?
თქვენ როდის ჩამოხვედით
(ჩამობრძანდით)?
Когда вы приехали?

Вай цхьана маца кхетარ ду?
ჩვენ როდის შევხვდებით ერთ-
მანეთს?
Когда мы встретимся?

**РЕЗА ХИЛАР, ПУРБА ДАЛАР
თანხმობა. ნებართვის მიცემა
СОГЛАСИЕ, РАЗРЕШЕНИЕ**

ХIаъ
დიად
Да

Шу бакъду.
თქვენ მართალი ხართ.
Вы правы.

ХIаъ, со ву (ю).
დიად, მე ვარ.
Да, это я.

Дика ду.
კარგი.
Хорошо.

Билггал нийса ду.
ეს მართალია.
Так точно (это точно).

Дохъа.
გთხოვ (-თ).
Прошу.

**КЕРСТДАН, ТIЕ ЦА ЭЦА
შარშოვა, შარის თქმა
ОТРИЦАНИЕ, ОТКАЗ**

ХIан-хIа, иза иштта дац.
არა, ეს ასე არ არის.
Нет, нет, это не так.

Шу нийса дац, шу гIалат девлла.
თქვენ მართალი არა ხართ,
თქვენ ცდებით.
Вы не правы, вы ошибаетесь.

ХIара билггал дац.
ეს ტყუილია (ეს მართალი არ
არის).
Это не точно.

(Суна) ца хаъа.
(მე) არ ვიცი.
Не знаю.

Мегар дац, (суна) далур дац,
(суна) ца лаъа.
არ შეიძლება, (მე) ვერ
შევძლებ, (მე) არ მიხდა.
Нельзя, не могу, не хочу.

Ца оышу.
საჭირო არ არის.
Не нужно.

ХIара къаыстина ду.
ეს გამორიცხულია.
Это исключено.

ЧIогIа халахета, амма собга ца
дало.
სამწუხაროდ, არ შემიძლია.
К сожалению, я не могу.

ЧIогIа халахета, амма со духъал
хила веза.

სამწუხაროდ, მე წინააღმდეგი
ვიქნები (უნდა ვიყო).
К сожалению, я буду против.

**АНКЕТА
ანკეტა
АНКЕТА**

Хъан фамили муха ю?
რა გვარი ხარ (-თ)?
Как твой (ваша) фамилия?

დაბადების წელი
Год рождения

Хъан шე?
თქვენი სახელი (რა გქვიათ)?
Ваше имя?

Муылхачу шарахъ вина (йина)
რომელ წელს დაიბადეთ?
Дата рождения?

Ден шე?
მამის სახელი?
Отчество?

Вина (йина) меттиг?
დაბადების ადგილი?
Место рождения?

Муылхачу къомах ву (ю) хьо?
ეროვნება (რა ეროვნებისა
ხართ)?
Национальность?

Корматалла?
პროფესია?
Профессия?

Маса шо ду хъан?
რამდენი წლისა ხართ?
Сколько вам лет?

Мичахъ ву (ю) балхахъ?
სად მუშაობთ?
Где работаете?

Вина (йина) шо

Штатан გIულлакх?
თანამდებობა?
Должность?

**ЗШЕХ БОЛУ ХААМАШ
პირადი მონაცემები
ЛИЧНЫЕ ДАННЫЕ**

Ще
სახელი
Имя

Дешар д
განათლება
Образование

(Хъан) фамили хIун ю.
(თქვენი) გვარი.
(Ваша) фамилия.

Гражданаллин хъал
სამოქალაქო მდგომარეობა
Гражданское состояние

ЙоI йолуш хилла фамили
ქალიშვილობის გვარი
Девичья фамилия

Зуда ялийна ву, марехъ ю
ცოლიანი, გათხოვილი
Женат, замужем

Ден (ненан) ძე
მამის (დედის) სახელი
Имя отца (матери)

Йисина Iаш
ქვრივი (ქალი)
Вдова

Гражданалла
მოქალაქეობა
Гражданство

Дѡакъаѡстина, йитийтина
განათხოვარი
Разведѡнная

Къам д
ეროვნება
Национальность

Веѡа (еѡа) меттиг
საცხოვრებელი ადგილი
Мѡсто жительства

Говзалла й
სპეციალობა
Специальность

Хинцалера адрес (веѡა меттиг)
ახლანდელი მისამართი
Нынешний адрес

**МОТТ
პბა
ЯЗЫК**

Ненан мотт
დედაენა (მშობლიური ენა)
Родной язык

Оърсийн (ГIазкхийн) мотт?
რუსული?
Русский?

Кхечу къоман мотт
უცხო ენა
Иностранный язык

Немцойн мотт?
გერმანული?
Немѡцкий?

Муылхачу къоман мотт хаѡა
хьуна?
რომელი უცხო ენა იცით?
Какой иностранный язык вы
знаѡете?

КIეზიგ ГIалГIაინ მატაхъ კხეტა.
იბგუშური ენა ცოტა ვიცი.
Немного понимаю по-ингушски.

ГIалГIაინ (ნოხчийн) мотт хаѡий
хьуна?
იბგუშური (ჩეჩნური) ენა იცით?
Знаѡете вы ингушский (чеченский)
язык?

КIეზიგ оърсийн мотт буйшу.
ცოტა რუსულს ლაპარაკობს.
Немного говорит по-русски.

Гуържийн мотტ?
ქართული?
грузинский?

Гуържийн мотტ хууш цхѡა ა ვუი?
რომელიმე თქვენგანმა ქარ-
თული იცის?
Кто из вас говорит по-грузински?

**КЪАМ
პრო, ეროვნება
НАЦИОНАЛЬНОСТЬ**

Муылхачუ къоმაх ву (იუ) ხѡ?
ვინა ხართ ეროვნებით (რო-
მელი ეროვნებისა ხართ)?
Кто вы по национальности?

Со: ГIалГIა (ნოხჩი, გუърჯი, оърси ,
немцо) ву (იუ).
მე: იბგუში (ჩეჩენი, ქართველი,
რუსი, გერმანელი) ვარ.
Я: ингуш(-ка), чечѡнец (чечѡнка),
грузин(-ка), русский (русская),
немец (немка).

Хьо гIалгIа ву (ю)?
შენ ინგუში ხარ?
Вы ингуш (-ка)?

Хьо гуьржи я оьрси (гIазкхи) ву?
შენ ქართველი ხარ თუ რუსი?
Вы грузин или русский?

Сан схьавалар нохчех ду
(гIалгIах ду, гуьржех ду, оьрсех
ду, гIебартIох ду, жIайхойх ду,
гIумкхех ду, гIалмакхойх ду).
მე წარმოშობით ჩეჩენი ვარ
(ინგუში ვარ, ქართველი ვარ,
რუსი ვარ, ყაბარდოელი ვარ,
ხუნძი ვარ, ყუმიყი ვარ, ყალ-
მუხი ვარ).
По происхождению я чеченец
(ингуш, грузин, русский,

кабардинец, аварец, кумык,
калмык).

Со нохчийчуьра ву (гуьржехара
ву, гIалгIахчуьра ву).
მე ვარ ჩეჩენიდან (საქართველოდან, ინგუშეთიდან).
Я из Чечни (Грузии, Ингушетии).

Со Назранера (Тбилисера,
Бакухара, Москвара) веана (сана).
მე ჩამოვედი ნაზრანიდან
(თბილისიდან, ბაქოდან, მოსკო-
ვიდან).
Я приехал(а) из Назрани
(Тбилиси, Баку, Москвы,
Махачкалы).

ГОВЗАЛЛА სპეციალობა СПЕЦИАЛЬНОСТЬ

Хьан говзалла, корматалла хIун
ю?
რა სპეციალობა გაქვთ?
Ваша профессия?

Хьо хIун лелош ву (ю)?
რას საქმიანობთ?
Чем вы занимаетесь?

Хьо мичахь болх беш ву (ю)?
სად მუშაობთ?
Где вы работаете?

Муьлхачу учрежденехь ву (ю) хьо
болх беш?

რომელ ორგანიზაციაში
მუშაობთ?
В каком учреждении вы
работаете?

Со лор ву (директор фабрики ву,
школехь хьехарხო ву).
მე ვარ ექიმი (ფაბრიკის დირექტორი, სკოლის მასწავლებელი).
Я врач (директор фабрики,
учитель школы).

Со ву (ю):
მე ვარ:
Я:

цергийн лор
კბილის ექიმი
зубной врач

цIерпоштнекьахо
რკინიგზელი
железнодорожник

доладархо (куьйгалхо)
გამგე (ხელმძღვანელი)
заведующий (руководитель)

когаметтаниг
მოადგილე
заместитель

ахархо
გლეხი
крестьянин

эчиган пхьар
მჭედელი
кузнёц

хьуьнхо
ტყის მცველი
лесничий, лесник

Илманхо
მეცნიერი თანამშრომელი
научный работник

пурнхо
მეპურე
пекарь

гIონча
თანაშემწე (დამხმარე)
помощник

тегархо
მკერავი

портной
председатель
თავმჯდომარე
председатель

йохкарხო
გამყიდველი
продавец

университетан белхахо
უნივერსიტეტის თანამშრო-
მელი
сотрудник университета

белхало
მუშა
рабочий

цIერილეцарხო
მეთევზე
рыбак

гIულлакххо
მოსამსახურე
служащий

дечиган пхьარ
ღურგალი (ხელოსანი)
столяр

судьхо (кхелხო)
მოსამართლე
судья

дешарხო
მოსწავლე
школьник

хьехарხო
მასწავლებელი
учитель(-ница)

ДЕШАР, ОБРАЗОВАНИЕ სწავლა, განათლება ОБРАЗОВАНИЕ

Хун образовани ю хьан?
რა განათლება გაქვთ?
Какое у вас образование?

Со университетан (хьехархойн
училищан) студент ву (ю).
მე უნივერსიტეტის (პედაგოგი-
ური სასწავლებლის) სტუ-
დენტი ვარ.
Я студент(-ка) университета
(педагогического училища).

Аса юккьера (юьхьанцара,
юьззина йоцу) школа
чекхьяккхина.
მე დავამთავრე საშუალო
(დაწვებითი, არასრული საშუ-
ალო) სკოლა.
Я окончил(а) среднюю
(начальную, неполную) школу.

Аса техникум (институт,
университет) чекхьяккхина.
მე დავამთავრე ტექნიკუმი (ინ-
სტიტუტი, უნივერსიტეტი).
Я окончил(а) техникум (институт,
университет).

დешна стаг
განათლებული ადამიანი
образованный человек

Юьхьанцара (юьззина йоцу,
юккьера) школа

დაწვებითი (არასრული, საშუ-
ალო) სკოლა
Начальная (неполная, средняя)
школа.

Музыкин (профессионални,
исбаьхьалин) школа
სამუსიკო (პროფესიული,
სამხატვრო) სკოლა
Музыкальная (профессиональная,
художественная) школа.

академи
აკადემია
академия

ლახხარა школа
უმაღლესი სკოლა
высшая школа

агрономи
აგრონომია
агрономия

არქეოლოგი
არქეოლოგია
археология

истори
ისტორია
история

სუერთაშ დახკარ
ფერწერა
живопись

ისბაьхьალა
ხელოვნება
искусство

медицина
მედიცინა
медицина

ფიზიკა
ფიზიკა
физика

хими
ქიმია
химия

ХАН წლოვანება ВОЗРАСТ

Маса шо ду хьан?
რამდენი წლისა ხართ?
Сколько вам лет?

Хьан вешин (ден, ненан) маса шо
ду?
რამდენი წლისაა შენი ძმა (მა-
მაშენი, დედაშენი)?
Сколько лет брату (отцу, матери)?

Цуьнан маса шо ду?
ის რამდენი წლისაა?
Сколько лет ему (ей)?

Сан ткьа (ткье цхьаь) шо ду.
მე ვარ ოცი (ოცდაერთი) წლის.
Мне двадцать лет (двадцать один
год).

Сан ткье пхийтта шо кхаьчна.
მე ოცდათხუთმეტი წელი
შემისრულდა.
Мне исполнилось тридцать пять
лет.

Кеста сан шовзткье ворхI шо
кхочур ду.
მე მალე ორმოცდაშვიდი წელი
შემისრულდება.
Вскоре мне исполнится сорок
семь лет.

Кьона
ახალგაზრდა
молодой, молодая

ГеметтахIოьттина (кхийна ваьлла)
სრულწლოვანი
совершеннолетний

кьена
მოხუცი (ხნიერი)
старый (пожилой)

беран хенахь
ბავშვობაში, ბავშვობის ასაკში
в детском возрасте

ткьა шо хан йолу
ოცი წლისა (ოცი წლის
ასაკში)

в возрасте двадцати лет
хан яхна стаг

ხანდაზმული
человек преклонного возраста

XIUSAM ოჯახი СЕМЬЯ

Хьо зуда ялийна вуй?
თქვენ ცოლიანი ხართ?
Вы женаты?

Хиаъ, со зуда ялийна ву.
დიაღ, მე ცოლიანი ვარ.
Да, я женат.

Хьо марехъ юй?
თქვენ გათხოვილი ხართ?
Вы замужняя?

Хиаъ, со марехъ ю.
დიაღ, მე გათხოვილი ვარ.
Да, я замужняя.

Хлан-хლა, со зуда ялийна вац (со
марехъ яц).
არა, მე უცოლო ვარ (მე
გათხოვილი არა ვარ).
Нет, я не женат (не замужем).

Зуда ялийна вара (марехъ хилла
ю).
მე მეავდა ცოლი (მე
გათხოვილი ვიყავი).
Был женат (была замужем).

Доьзал буй хьан?
თქვენ ოჯახი გყავთ?
У Вас есть семья?

Сан зуда ю (майра ву), шиъ (кхоъ)
бер ду - йოПий, კლანტთი.
მე ცოლი მეავს (ქმარი მეავს),
ორი (სამი) შვილი მეავს -
გოგო და ბიჭი.
У меня жена (муж) и двое (трое)
детей - девочка и мальчик.

Да-нана дийна дуй?
მშობლები (დედ-მამა) ცოცხ-
ალი გყავთ?
Живы ли ваши родители?

Хиаъ, сан да-нана дийна ду.
დიაღ, ჩემი დედ-მამა ცოცხ-
ალია.
Да, мои родители живы.

денда в (-й б)
პაპა
дѣдушка

данана დ
მშობლები
родители

ден нана й
ბებია
бабушка

და ვ (-й б)
მამა

бабушка

და ვ (-й б)
მამა
отец

ნანა й (наной б)
დედა
мать

ваша ვ (вежарий б)
ძმა
брат

იიშა й (йижарий б)
და
сестра

კლანტ ვ (კლენტთი б)
ვაჟი, ვაჟიშვილი
сын

იოი й (მეხკარий б)
ქალიშვილი
дочь

бер დ (-аш д)
ბავშვი
ребёнок

შიჩა ვ, й (шичой б)
ბიძაშვილი
двоюродный

მაირა ვ (मारो ब), შიინადა ვ
ქმარი
муж

зуда й (-рий б)
ცოლი
жена

და-ნანა
დედ-მამა, მშობლები
родители

ჯიმა стаг (კლანტ, йოი)
ქმაწვილი (ბიჭი, გოგო)
подросток

ТЕРАХЪАШ
რიცხვები
ЧИСЛА

Дукхаллин (масаллин) терахъдешнаш
რაოდენობითი რიცხვითი საზღუდები
Количественные числительные

масалла რაოდენობა количество	бархI რვა восемь
цхьаъ ერთი один, одна	исс ცხრა девять
შიე ორი два	იტტ ათი десять
кхое სამი три	цхьайтта თერთმეტი одиннадцать
დიე (ვიე, ჟიე, ბიე) ოთხი четыре	შიიტტა თორმეტი двенадцать
пхий ხუთი пять	кхойтта ცამეტი тринадцать
ялх ექვსი шесть	*дейтта თოთხმეტი четырнадцать
ворхI შვიდი семь	пхийтта თხუთმეტი пятнадцать

ялхийтта თექვსმეტი шестнадцать	кхуэтка სამოცი шестьдесят
ვუერхIийтта ჩვიდმეტი семнадцать	кхуэტკე იტტ სამოცდაათი сёмьдесят
берхIийтта თურმეტი восемнадцать	დეტკა ოთხმოცი восьмьдесят
ტკაესნა ცხრამეტი девятнадцать	დეტკე იტტ ოთხმოცდაათი девяносто
ტკა ოცი двадцать	ბიე ასი сто
ტკე ცხьაე ოცდაერთი двадцать один	ბიე ცხьაე ას ერთი сто один
ტკე შიე ოცდორი двадцать два	ბიე იტტ ას ათი сто десять
ტკე იტტ ოცდაათი тридцать	ბიე ცხьაე ას თერთმეტი сто одиннадцать
შოვэტკა ორმოცი сорок	ში ბიე ორასი двести
შოვэტკე იტტ ორმოცდაათი пятьдесят	кხო ბიე სამასი триста

*დით ბიე
ოთხასი
четырёхста

пхи ბიე
ხუთასი
пятьсот

ялх ბიე
ექვსასი
шестьсот

ვორქი ბიე
შვიდასი
семьсот

ბარქი ბიე
რვაასი
восемьсот

იხს ბიე
ცხრასი
девяты́сот

ეზარ
ათასი
ты́сяча

ეზარ ცხაზ
ათას ერთი
ты́сяча один

ცხა (ში, კხო) ეზარ
ერთი (ორი, სამი) ათასი
одна́ (две, три) ты́сяча

მილიონ
მილიონი
миллион

მოგარალინ ტერახდენაშ რიგობითი რიცხვითი სახელები Порядковые числительные

ხალхара
პირველი
первый(-ая, -ое)

шолგა
მეორე
второй

кхоалგა
მესამე
третий

*დოალგა
მეოთხე
четвёртый

пхьалგა
მეხუთე
пятый

йолхалგა
მექვსე
шестой

ვორქალგა
მეშვიდე
седьмой

ბარქალგა
მერვე
восьмой

უხსალგა
მეცხრე
девя́тый

უტტალგა
მეათე
деся́тый

ცხაიიტტალგა
მეთერთმეტე
одинна́дцатый

ტყალგა
მეოცე
двадцáтый

ტყე ცხალგა
ოცდამეერთე

два́дцать пе́рвый
ტყე шолგა
ოცდამეორე
два́дцать второ́й

ბოლგა
მეასე
со́тый

ეზარლაგა
მეათასე
ты́сячный

როგან ნომერ
რიგითი ნომერი
поря́дковый но́мер

გულდარან ტერახდენაშ კრებითი რიცხვითი სახელები Собира́тельные числительные

ший ა
ორივე
оба, обе

ში
ორბი
дво́е

кхо
სამბი

трое

ვი (იი, დი, ბი), ვე (ეა, დეა,
ბეა)
ოთხი
чёрверо

ტყე იტე ა
ოცდაათი
тридцать

Дакъаллин терахъдешнаш
წილობითი რიცხვითი სახელები
Дробные числительные

ახ ნახევარი половина	цхьаь итталгIა ერთი მეათედი одна десятая
შიე კხოалгIა ორი მესამედი две третьих	цхьაь ახ ერთ-ნახევარი полтора
კხოე იტталგIა სამი მეათედი три десятых	შიე ახ ორ-ნახევარი два с половиной
პხიე бархIალгIა ხუთი მერვედი пять восьмых	цхьა сахьт ახ сахьт საათ-ნახევარი полтора часа
цхьაь шоллагIчух ერთი მეორედი одна вторая	цхьა сахьт пхитта минот (ერთი) საათი და თხუთმეტი წუთი
цхьაь пхоальгIა ერთი მეხუთედი одна пятая	(один) час и пятнадцать минут

Арифметикан хьесапаш
არიტმეტიკული მოქმედებები
Арифметические действия

арифметикан диь хьесап ოთხი არიტმეტიკული მო- ქმედება четыре действия арифметики	ტიეთохარ, вовшахтохар მიმატება сложение
	ტიерадакххар

გამოკლება
вычитание

дебор, дебадар
გამრავლება
умножение

эцаран табула
გამრავლების ტაბულა
таблица умножения

декъар
გაყოფა
деление

1+2=3
цхьანა тIე კხოე тоьхча диь хуьлу.
ერთს მიეუმატოთ ორი არის
სამი.
к одному прибавить два будет три.

7-5=2

ворхIана тIера пхиь дIадаькххича
шиь хуьлу.
შვიდს გამოვაკლოთ ხუთი
არის ორი.
от семи вычесть пять будет два.

3x3=9

кхузза кхоь исс ду.
სამჯერ სამი არის ცხრა.
трижды три будет девять.

24:6=4

ткье диь ялхана декъча диь хуьлу.
ოცდათხი გაყოთ ექვსზე
არის ოთხი.
двадцать четыре разделить на
шесть будет четыре.

ХАН
დრო
ВРЕМЯ

Сахьт საათი Часы

Секунда, минот, сахьт
წამი, წუთი, საათი
Секунда, минута, час

Масех секунд (минот, сахьт)
რამდენიმე წამი (წუთი, საათი)
Несколько секунд (минут, часов)

Ахсахьт

ნახევარი საათი
Полчаса

Маса сахьт даьлла? (хIუნ хан ю?)
რომელი საათია? (რა დროა?)
Который час? (сколько времени?)

ХIара мел дахлур ду?
ეს რამდენ ხანს გაგრძელდება?

Скільки времени это
продолжается (продлится)?

Цхьа сахьт даьлла.
პირველი საათია.
Первый час.

Ши (кхо, дий) сахьт даьлла.
ორი (სამი, ოთხი) საათია.
Два (три, четыре) часа

Пхи (ялх, итт) сахьт даьлла.
ხუთი (ექვსი, ათი) საათია.
Пять (шесть, десять) часов.

Кхо сахьт ялхийтта минот
სამი საათი და თექვსმეტი
წუთი
Три часа и шестнадцать минут

Итт сахьт ткье итт минот
სამი საათი და ოცდაათი წუთი
Десять часов и тридцать минут

Пхитта минот ялча цхьайтт сахьт
долу.
თერთმეტ საათს აკლია თხუთ-
მეტი წუთი.
Без пятнадцати одиннадцать
часов.

Нийсса ялх сахьт даьлла.
ზუსტად ექვსი საათია.
Ровно шесть часов.

Маса сахьт დაьлла, алахьა!
მითხარი (-თ), გეთაყვა, რო-
მელი საათია?
Скажи (-те), который час?

Хьан сахьт нийса дуй?
თქვენი საათი სწორია?

У вас точное время?

Сан сахьт нийса лела.
ჩემი საათი სწორია (ზუსტად
მუშაობს).
Мои часы идут ровно.

Сан сахьт хьалха даьლა.
ჩემი საათი წინ არის (გარბის).
Мои часы спешат.

Сан сахьт тIаьхьадуьсу.
ჩემი საათი ჩამორჩება.
Мои часы отстают.

Мича хена? Маса сахьт даьлча?
როდის? რომელ საათზე?
Во сколько? В котором часу?

Исс сахьт пхитт минот ялча
ცხრა საათსა და თხუთმეტ
წუთზე
В девять пятнадцать

Маса даьлча वोगIу (योगIу) со?
რომელ საათზე მოვიდე?
Когда я должен (должна) прийти?

ВорхI долуш волахь (йолахь)!
მოდით (მობრძანდით) შვიდ
საათზე!

Приходите около семи часов!

Цхьа (ши) сахьт დაьлча волахь
(йолахь)!
მოდით (მობრძანდით) პირველ
(ორ) საათზე!
Прошу прийти через час (два
часа)!

Итт минот ялча юха वोगIურ ву
(योगIურ ю) со.

ათ წუთში დავბრუნდები.
Я вернусь через десять минут.

კისანა дуьллу сахьт დ (-аш დ)
ჯიბის საათი
карманные часы

пхьаьрсах доьхку сахьт
მაჯის საათი
наручные часы

пенах уллу сахьт
კედლის საათი
настенные часы

Де-буйсанан хенаш დღე-ღამის დროები Время суток

დე-буйса
დღე-ღამე, დღე და ღამე
сутки

დე დ (-нош დ), дийнахь
დღე, დღისით.
день, днѣм

დიйнахь-бусий
დღისით და ღამით
днѣм и ночною

დიйнахь-бусий ცкъა
დღე-ღამეში ორჯერ
два раза в сутки

იუьირე й (-наш й), იუьირანна
დილა, დილით
утро, утром

делкъалц
შუალღმდე

до обеда

делкъе й (-наш й), делкъехь
შუადღე, შუადღეს
полдень, в полдень

делкъალ тIаьхьა
ნაშუადღევს
после полудня

суьირე й (-наш й), суьირანна
(сарахь)
საღამო, საღამოს
вечер, вечером

буйса й (-наш й), буса
ღამე, ღამით
ночь, ночною

ბუьйса юкъаяхча
შუალამით
в полночь

Календарь
კალენდარი
Календарь

ცხა დე, ში (კხო, დი) დე, პხი დე
ერთი დღე, ორი (სამი, ოთხი)
დღე, ხუთი დღე
один день, два (три, четыре) дня,
пять дней

Цхьа კირა, ში (კხო, დი) კირა,
პხი კირა
ერთი კვირა, ორი (სამი, ოთხი)
კვირა, ხუთი კვირა
одна неделя, две (три, четыре)
недели, пять недель

მასეხ კირა დ (-ნაშ დ)
რამდენიმე კვირა
несколько недель

ბუტ ბ (ბეტანაშ დ)
თვე
месяц

байна (тебогы) бутт
წინა (მომავალი) თვე
прошлый (будущий) месяц

буьзна бутт
მთელი თვე
целый месяц

ცხა ბუტ
ერთი თვე
один месяц

მასეხ ბუტ (შო)
რამდენიმე თვე (წელიწადი)
несколько месяцев (лет)

შო დ (შერაშ დ)
წელი
год

ცხა შო
ერთი წელი
один год

ბეშო
ასი წელი, საუკუნე
столетие, век

эзар шо. эзар шераш
ათასი წელი. ათასწლეულები
ты́сяча ле́т. тысяча́летия

хенан мур
დროის პერიოდი
период времени

კირანან დენოშ
კვირის დღეები
Дни недели

Оршот й (-аш й), оршотан дийнахь
ორშაბათი, ორშაბათს
Понедельник, в понедельник

Шинара й (шинарш й), шинарин
დიდნაхь
სამშაბათი, სამშაბათს
Вторник, во вторник

Кхаара й (кхаарш й), кхаарин
დიდნაхь
ოთხშაბათი, ოთხშაბათს
Среда, в среду

Еара й (еарш й), еарин дийнахь
ხუთშაბათი, ხუთშაბათს
Четверг, в четверг

Ппераска д (-наш д), пперасканан
დიდნაхь
პარასკევი, პარასკევს
Пятница, в пятницу

Шот й (шоьташ й), шоьттан
დიდნაхь
შაბათი, შაბათს
Суббота, в субботу

Кირандე დ (-ნოშ დ),
კირანდიდნაхь
კვირა (კვირადღე), კვირას
Воскресенье, в воскресенье

Тахана
დღეს
Сегодня

Кхана

ხვალ
Завтра

Лама
ზეგ
Послезавтра

Селхана
გუშობ
Вчера

Стомара
გუშინწიბ
Позавчера

Тахана муьлха де ду?
რა დღეა დღეს?
Какой сегодня день?

Тахана кхаарин де ду.
დღეს არის ოთხშაბათი.
Сегодня среда.

Селхана оршот де дара.
გუშინ ორშაბათი იყო.
Вчера был понедельник.

Кхана еарин де хир ду.
ხვალ ხუთშაბათი იქნება.
Завтра будет четверг.

Маца?
როდის?
Когда?

Оршот денна
ორშაბათს
На понедельник

Маца дуйна?
როდისა?
С како́го вре́мени?

Шинарин дийнара პერასკა
კხაჩალი
სამშაბათიდან პარასკევამდე
От вторника до пятницы

Хлоху оршот дийнахь
ამ ორშაბათს
В э́тот понеде́льник

Даханчу шинарин дийнахь
წინა სამშაბათს
В про́шлый второ́ник

Тедოგучუ კხაарин дийнахь
მომავალ ოთხშაბათს
В бу́дущую сре́ду

Хлоху კირნაх

ამ კვირაში
На э́той неде́ле

Даханчу კირნაх
წინა კვირაში
На про́шлой неде́ле

Тедოგучუ კირნაх
მომავალ კვირაში
На бу́дущей неде́ле

Ши (кხო) კირა
ორი (სამი) კვირა
Две (три) неде́ли

Цхьანა კირანна
ერთი კვირით
На всю неде́лю

Масех კირანна
რამდენიმე კვირით
На не́сколько неде́ль

Беттанаш, шеран заманаშ
თვეები, წელიწადის დროები
Ме́сяцы, време́на го́да

январь б, январехь
იანვარი, იანვარში
январь, в январé (на январь)

февраль б, февралехь.
თებერვალი, თებერვალში
февраль, в февралé (на февраль)

март б, мартехь
მარტი, მარტში

март, в ма́рте (на март)

апрель б, апрелехь
აპრილი, აპრილში
апрель, в апрéле (на апрель)

май б, майхь
მაისი, მაისში
май, в маé (на май)

июнь б, июнехь
ივნისი, ივნისში
июнь, в ию́не (на ию́нь)

июль б, июлехь
ივლისი, ივლისში
июль, в ию́ле (на июль)

август б, августехь
აგვისტო, აგვისტოში
август, в а́вгусте (на а́вгуст)

сентябрь б, сентябрехь
სექტემბერი, სექტემბერში
сентябрь, в сентябре (на сентябрь)

октябрь, октябрехь
ოქტომბერი, ოქტომბერში
октябрь, в октяб́ре (на октяб́рь)

ноябрь б, ноябрехь
ნოემბერი, ნოემბერში
ноябрь, в нояб́ре (на нояб́рь)

декабрь б, декабрехь
დეკემბერი, დეკემბერში
декабрь, в декаб́ре (на декаб́рь)

майн бутт
მაისის თვე
ме́сяц ма́я

цхьა бутт
ერთი თვე
оди́н ме́сяц

ши (кხო, бий) бутт
ორი (სამი, ოთხი) თვე
два (три, четы́ре) ме́сяца

пхи (ялх, бархI) бутт
ხუთი (ექვსი, რვა) თვე

пять (шесть, во́семь) ме́сяцев

масех бутт
რამდენიმე თვე
не́сколько ме́сяцев

ხოхუ баттахь
ამ თვეში
в э́том ме́сяце

баханчу баттахь
წინა თვეში
в про́шлом ме́сяце

ტედოგучუ баттахь
მომავალ თვეში
в бу́дущем ме́сяце

ши-кხო бутტ баылча
ორი-სამი თვის შემდეგ
че́рез два, три ме́сяца

შო დაылча, ში შო დაылча
ერთი წლის შემდეგ, ორი
წლის შემდეგ
че́рез год, два го́да

январан (февралан...) де
იანვრის (თებერვლის...) დღე
январский (февральский...) де́нь

март баттера майн ტეკხაჩალი
მარტიდან მაისამდე
с ма́рта до ма́я

март баттера дуйна
მარტის თვიდან
с ма́рта ме́сяца

ბიაьсте й (-наш й), ბიაьста
გაზაფხული, გაზაფხულზე
весна́, весно́й

აჲჲჲ (-ნაჲ ი), აჲჲჲ
ზაფხული, ზაფხულში
лѣто, лѣтом

გუჲჲ (-ნაჲ ი), გუჲჲ
შემოდგომა, შემოდგომაზე

ოსень, осенью

ია დ (იანაჲ დ), იაჲ
ზამთარი, ზამთარში
зима, зимой

ТЕРАХЬ თარიღი ДАТА

Тахана муылха терахь ду?
დღეს რა რიცხვია?
Какое сегодня число?

Тахана пхьалгIа июнь (бархIалгIа
март, ворхIалгIа май) ду.
დღეს არის ხუთი ივნისი (რვა
მარტი, შვიდი მაისი).
Сегодня пятое ибня (восьмое
март, седьмое мая).

Со вина (йина) ткье цхьалгIачу
октябрехь эзар исс бIе шовзткье
ялхиталгIачу шарахь.
მე დავიბადე ათას ცხრაას
ორმოცდათექვსმეტი წლის
ოცდაერთ ოქტომბერს.
Я родился (родилась) 21 октября
1956 года.

схьавеана де
ჩამოსვლის დღე
день приезда

дIавахана де
გამგზავრების დღე

день отъезда

вина (йина) де
დაბადების დღე
день рождения

Кхушара (карарчу шарахь)
ამ წელს (მიმდინარე წელს)
В этом году (в текущем году)

Стохка
შარშან

В прошлом году

ТIедогIучу шарахь
გაისად (მომავალ წელს)
В будущем году

ХIара гIიшло йина ялхиталгIачу
ბIეშарахь.
ეს შენობა აგებულია მეთექვს-
მეტე საუკუნეში.
Это здание построено в
шестнадцатом веке.

ДОККАЛЛА ზოგა, წონა ВЕЛИЧИНЫ И МЕРЫ

Ахча ფული Дѣньги

Банкнот (банко арахоуцу кредитан
билет)
ბანკნოტი
банкнот

Къаьстина ахча
ხურდა ფული
Монеты

Кепек (нахарташ)
ხურდა (კაპიკები)
Копѣйка

Ахча дуй шуьгахь?
ფული (თუ) გაქვთ?
Есть ли у Вас деньги?

Сოьгахь ахча дац.
(მე) ფული არა მაქვს.
У меня нет денег.

Сოьгахь ахча ду.
(მე) ფული მაქვს.
У меня есть деньги.

სოьгахь კIეზიგ დუ ахча.
(მე) ცოტა ფული მაქვს.
У меня мало денег.

Сოьгахь дукха ахча ду.
(მე) ბევრი ფული მაქვს.
У меня много денег.

Сოьгахь жимма бен дац ахча.
მე ცოტა ფული მაქვს.
У меня немного денег.

Сოьгахь бIе (эзар) сом ду.
მე ახი (ათასი) მანეთი მაქვს.
У меня сто (тысяча) рублей.

ХIокхуьнан хIუნ мах бу?
ეს რა ღირს?
Сколько это стоит?

Кхуьнан мах ши туьма бу.
ეს ღირს ორი თუმანი (ოცი
მანეთი).
Это стоит двадцать рублей.

ХIუნ делира аш кхунах?
რამდენი გადაიხადეთ ამაში?
Сколько вы заплатили за это?

ХIокхунах ши бIе сом делла.
ამაში გადავიხადეთ ორასი
მანეთი.
Я заплатил двести рублей.

Дагардехьа хIара ахча.
დათვალეთ ეს ფული.
Прошу посчитать эти деньги.

Дика дагардиний аша?
სწორად დათვალეთ?
Хорошо (точно) ли вы посчитали?

Кхин цкъа а дагардайша!

კიდევ ერთხელ დათვალოთ!
Посчитайте еще раз!

Шу галдеვლა.
თქვენ შეცდით.
Вы ошиблись.

Хиаз, со галаваыла (галааялла).
ღიად, მე შეეცდო.
Да, я ошибся.

Нийса ду.
სწორია.
Правильно.

Йохалла (некьан бохалла)
მანძილი
Расстояние

йоца юкь
მოკლე მანძილი
короткое расстояние

уггар йоца юкь
უმოკლესი მანძილი
кратчайшее расстояние

пхи километр юкь йолуш
ხუთი კილომეტრის მანძილზე
на расстоянии пяти километров

იხьа (ши, кхо) метр
ერთი (ორი, სამი) მეტრი
один, два, три метра

Квадратни (кубически) метр
კვადრატული (კუბური) მეტრი
Квадратный метр

КЮргалла мел ю кху бассейна?

Пхи туьма къастадайша!
დამიხურდავეთ ორმოცდაათ-
მანეთიანი!
Разменяйте, пожалуйста,
пятьдесят рублей!

Итт туьма къастадиьра дацара
аша?
ასმანეთიანს ვერ დამიხურ-
დავებო?
Можете ли вы разменять мне сто
рублѐй?

რა სიღრმისაა ეს აუზი?
Какова глубина этого бассейна?

Маса квадратни метр дIалоцу
кerta?
რამდენი კვადრატული მეტრია
ეს ეზო?
Сколько квадратных метров
занимает этот двор?

Назранера Соьлжа-гIала маса
километр ю?
რამდენი კილომეტრია ნაზ-
რანიდან გროზნომდე?
Сколько километров от Назрани
до Грозного?

Некьан бохалла ბIე километр ю.
გზის სიგრძე ასი კილომეტრია.
Расстояние сто километров.

чехкалла й, сихалла й
სიჩქარე
быстрота

კЮргалла й
სიღრმე
глубина

кхо метр кЮрга
სიღრმე სამი მეტრი
три метра глубины

йохалла й
სიგრძე
длина

გო ბ (-ნაშ დ), хIოზ ბ (хIазарш д)
წრე, წრეხაზი
окружность

тIехуле й
ზედაპირი
поверхность

масалла й, чехкалла й, сихалла й
სიჩქარე
скорость

шоралла й
სიგანე
ширина

Чухоам
მოცულობა, ტევადობა
Ёмкость

чухоаман барамаш
ტევადობის (მოცულობის) სა-
ზომი ერთეულები
меры ёмкости

შიшანан чухоам
ბოთლის ტევადობა
ёмкость бутылки

кхо литр йий, чагIар, къаьркъа
სამი ლიტრი ღუდო, ღვინო,
არაყი

три литра пива, вина, водки

Маса литр йоьду хIокху шишан
чу?
რამდენი ლიტრი ჩადის ამ
ბოთლში?
Какова вместимость этой
бутылки?

იხьа литр ах литр йоьду шиша
ლიტრნახევრიანი ბოთლი
полтарá литровая бутылка

Температура
ტემპერატურა
Температу́ра

ცხა გრადუს
ერთი გრადუსი
один ѓрадус

Маса გრადუს ю?
რამდენი გრადუსია?
Скóлько ѓрадусов?

Масех გრადუს ю.
რამდენიმე გრადუსია.
Нéсколько ѓрадусов.

Маса გრადუს ю тахანა?
რამდენი გრადუსია დღეს?
Скóлько ѓрадусов сего́дня?

Пхийтга გრადუს йовხო, шело
თხუთმეტი გრადუსი სითბო,
სიცვე
Пятна́дцать ѓрадусов те́пла,
хóлода

Тахана ИндагIexь т́кье итт ѓрадус
ю.
დღეს ჩრდილში ოცდაათი
გრადუსია.

Сего́дня тридцáть ѓрадусов в тени.

Маса გრადუს йовხო (шело) яра
селхანა?
რამდენი გრადუსი სითბო (სი-
ცივე) იყო გუშინ?
Скóлько ѓрадусов те́пла (хóлода)
бы́ло вчерá?

Селхана Iуыйранна (суыйранна,
дел́къехъ) т́кье пхи გრადუს йовხო
(шело) яра.
გუშინ დილით (საღამოს,
შუადღეს) ოცდახუთი გრადუსი
სითბო (სიცვე) იყო.
Вчерá утрóм (вéчером, в пóлдень)
бы́ло двáдцать пýть ѓрадусов
те́пла (хóлода).

БерхИтта გრადუს ю.
თვრამეტი გრადუსია.
восемна́дцать ѓрадусов.

Ши გრადუს шело ю.
ორი გრადუსი სიცვეა.
Два ѓрадуса нíже нул́я.

Дозалла
წონა, მასა
Вес

Маса грамм ю?
რამდენი გრამია?
Скóлько ѓраммов?

Масех грамм
რამდენიმე გრამი
Нéсколько ѓраммов

Полтора́ килогра́мма

Цхьა კილიй ши ბე граммий
ერთი კილოგრამი და ორასი
გრამი
Один килогра́мм и двéсти ѓраммов

Маса
რამდენი
Скóлько

центнер й
ცენტნერი
цэ́нтнер

тонна й
ტონა
тóнна (есть)

ცხა тонна
ერთი ტონა
одна тóнна

масех тонна
რამდენიმე ტონა
нéсколько тонн

Маса кила ю (жигиг...)?
რამდენ კილოგრამს იწონის
(ხორცი...)?
Скóлько вéсит (мýсо...)?

Маса кила ву (ю) хьო?
რამდენი კილო ხარ?
Скóлько вы вéсите?

Кхузткье итт кила
სამოცდაათი კილო
Сéмьдесят килогра́ммов

Суна со оза лаа.
მე მიხდა ავიწონო.
Я хочú ввэ́ситься.

Терзана тIе xIоттаде (xIоттае)
xIара.
დადეთ ეს სასწორზე.
Пóставьте éто на весы́.

ში килограмм еза.
იწონის ორ კილოგრამს.
вéсом два килогра́мма.

КЪАМЕЛ
საშპარო
БЕСЕДА

Хьо стенга вoьду (йoьду)?
სად მიდიხარ?
Кудá ты идёшь?

Со хин йисте вoьду.
მე მდინარეზე მივდივარ.
Я идú на рéчку.
Хьაьнца вoьду хьო?

ვისთან ერთად მიდიხარ?
С кем ты идёшь?

Со йишица (вешница) вoьду.
მე ჩემს დასთან (ძმასთან) ერ-
თად მივდივარ.
Я идú с сестрóй (брáтом).

Ахьа хин йистехь хIу дийр ду?
რა გიხდა მდინარეზე?
Что ты будешь делать на речке?

Луййчур ву, чIერი лощур ду.
ვიბანავებ, ვითევზავებ.
Буду купаться, ловить рыбу.

Стенца лощур ду ахьа чIერი?

თევზს რით დაიჭერ? (რით
ითევზავებ)?
Чем ты будешь ловить рыбу?

МIერაца
ანკესით
Удочкой

АРАВАЪЛЛА ЛЕЛАР მოგზაურობა ПУТЕШЕСТВИЕ

Шу дIа маца доьлху?
როდის მიემგზავრებით (მიდიხ-
ართ)?
Когда вы уезжаете?

Со дIавоьду кхана (бутт баьлча,
კირა დაьлча, პერасკან დийнахь,
шолгIачუ მაьхь, лама).
მე მიემგზავრები (მივდივარ)
ხვალ (ერთი თვის შემდეგ,
ერთი კვირის შემდეგ,
პარასკევს, ორ მაისს, ზეგ).
Я уезжаю завтра (через месяц,
через неделю, в пятницу, второго
мая, послезавтра).

Хьан дIаваха (дIаяха) маца деза?
როდის უნდა გაემგზავრო (-
თ).
Когда вы должны выехать?

Суна тахана (кхана) дIаваха
(дIаяха) лаь.
მე მიხდა, რომ დღეს (ხვალ)
გავემგზავრო (წავიდე).
Я хочу сегодня (завтра) выехать.

Хьо стенга воьду (йоьду)?
საით მიემგზავრებით (მიდიხ-
ართ)?
Вы куда уезжаете?

Хьო схьа маца вогIу (йогIу)?
როდის დაბრუნდებით?
Вы когда вернетесь?

Со кеста (კირა დაьлча, კხო де
დაьлча) юхавоьрзур ву
(юхайоьрзур ю).
მე მალე (ერთ კვირაში, სამ
დღეში) დავბრუნდები.
Я вернусь скоро (через неделю,
три дня).

Стенна тIехь доьлху шу?
რით მიემგზავრებით
(მიდიხართ)?
На чем вы едете?

Со поездаца воьду (йоьду).
მე მატარებლით მივდივარ.
Я еду поездом.

Со кеманца воьду (йоьду).
მე თვითმფრინავით მივფრინავ.
Я лечу самолётом.

Шу маца кхаьчна?
როდის ჩამოსვდით
(ჩამობრძანდით)?
Вы когда приехали?

Со стомара (селхана) схьაკхаьчна.

მე გუშინწინ (გუშინ) ჩამოვედი.
Я приехал(а) позавчера (вчера).

Муха кхечира?
როგორ იმგზავრეთ?
Как доехали?

Баркалла, дика даьхкира.
გმადლობთ, კარგად.
Спасибо, ехалось хорошо.

Вокзалехь
ვაგზალზე
На вокзале

Муьлха поездаш йоьлху Грозне?
რომელი მატარებლები მიდის
გროზნოში?
Какие поезда отправляются в
Грозный?

Маса сахьт დაьлча хир ю
(Тбилисин) поезд?
რომელ საათზე ჩამოდგება
(თბილისის) მატარებელი?
В котóром часу б́дет поезд до
(Тбилиси)?

Ялх сахьт დაьлча йоьду
пассажирски (чехка) поезд?
ექვს საათზე გადის სამგზავრო
(ჩქარი) მატარებელი?
В шесть часов отправляется
пассажирский (скóрый) поезд?

Шу аьтто бу чехкачу поездаца
даха ялх сахьт დაьлча.
თქვენ გაქვთ შესაძლებლობა,
რომ ჩქარი მატარებლით
გაემგზავროთ ექვს საათზე.
Вы можете ехать скóрым пóездом
в шесть часов.

Поезд маса сахьт დაьлча
схьაკхочу?
რომელ საათზე ჩამოდგება
მატარებელი?
В котóром часу приб́вает поезд?

Поезд схьაკхочу (дIაიоьду) ворхI
сахьт დაьлча.
მატარებელი ჩამოდგება
(გადის) შვიდ საათზე.
Пóезд отправляется (приб́вает) в
семь часов.

Маса сахьтехь кхочу поезд Гуьмсе
кхаччалц?

რამდენ საათში ჩადის მატარებელი გუდერმესში?
Сколько часов идёт поезд до Гудермеса?

Даяхийтар, схякхачар
გასვლა, ჩამოსვლა
Отправление, прибытие

როგორა პоеზდ მაца йоьду?
რომელზე გადის შემდეგი
მატარებელი?
Когда идёт следующий поезд?

როგორა პоезд ах сахът даьлча
йоьду.
შემდეგი მატარებელი ნახევარ
საათში გადის.
Следующий поезд отправляется
через полчаса.

Билетни касе муха тле ваха деза?
სად არის საბილეთო საღარი?
Как пройти в билетную кассу?

Москва йоьдучу поездна билет
лохъа!
მომეცით, გეთაყვა, ბილეთი
მოსკოვამდე!
Дайте, пожалуйста, билет на поезд
до Москвы!

Вуьжу вагонна билет лохъа!
მომეცით საძინებელი ვაგონის
ბილეთი!
Дайте, пожалуйста, билет в
спальный вагон!

Киранхо, поездна тле хьохъа сан
хуманаш!

მეზარგულო, მიიტანეთ, გე-
თაყვა, ჩემი ბარგი მატარე-
ბელთან!
Носильщик, отнесите,
пожалуйста, мой вещи к поезду!

Муьлха вагон ю хъан?
რომელი ვაგონია თქვენი?
Какой у вас вагон?

ШолгIа вагон, пхийтталгIа меттиг
ю.
მეორე ვაგონია, მეოხუთმეტე
ადგილი.
Второй вагон, пятнадцатое место.

Платформе схякхачарний პоезд?
მატარებელი ჩამოდგა პლატ-
ფორმაზე?
Прибыл ли уже поезд на
платформу?

Хъан вагон поездан чакхенгахъ
(юьххъехъ) ю.
თქვენი ვაგონი მატარებლის
ბოლოშია (თავშია).
Ваш вагон находится в конце
(начале) поезда.

Хъежаран зал стенгахъ ю?
სად არის მოსაცდელი დარ-
ბაზი?

Где находится зал ожидания?

Поезд даяха мел хан ю?
რამდენი დრო დარჩა
მატარებლის გასვლამდე?
Сколько времени осталось до
отправления поезда?

Газеташ эца (телеграмма таса)
кхуьур вуй (юй) те со?
მოვასწრებ გაზეთების ყიდვას
(დებუშის გაგზავნას)?
Успёю ли я купить газёты
(отправить телеграмму)?

Куйгаш дила мегар дуй кхузахъ?
აქ ხელების დაბანა შეიძლება?
Можно ли здесь помыть руки?

Гата лохъа!
თუ შეიძლება, მომეცით
პირსახოცი!
Дайте, пожалуйста, полотенце!

Багаж ларъен камера чу гIо вай!
წავიდეთ შემნახველ საკანში!
Пойдёмте в камеру хранения!

Собыгахъ цхъа чамдий, ши тоьрмиг
бу.
მე მაქვს ერთი ჩემოდანი და
ორი ჩანთა.
У меня один чемодан и две сумки.

поездехъ
მატარებელში
В поезде

Массо а меттиг дIალაьцна?
ყველა ადგილი დაკავებულია?
Все места заняты?

Яьсса цхъა меттиг юй?
არის კიდევ ერთი თავისუ-
ფალი ადგილი?
Есть ещё одно свободное место?

Сайн багаж схъаьца лаъа суна.
მე მიხდა მივიღო ჩემი ბარგი.
Я хочу получить свой багаж.

Датасар мах хIун бу?
რა ღირს გაგზავნა?
Сколько стоит отправка?

Хьоьгара цхъა туьмий, цхъა
эппазий догIу.
თქვენ უნდა გადაიხადოთ ათი
მანეთი და ერთი აბაზი.
С вас десять рублей и двадцать
копёек.

ЛадогIа! Поезд платформера
дIайоьду. Шайн меттигаш
дIალაца!
ყურადღება! მატარებელი
გადის პლატფორმიდან.
გთხოვთ, დაიკავოთ ადგილები!
Внимание! Поезд отправляется от
платформы. Прошу занять места!

ХIара меттиг суна схъალაцахъ, со
хIинца схъавогIу (схъайогIу).
ეს ადგილი ჩემთვის დაიკავეთ,
მე ახლავე მოვალ.
Займите, пожалуйста, для меня
это место, я сейчас приду.

Сайн тоьрмиг лакха билла мегар
დуй?

შეიძლება ჩემი ჩანთა მაღლა
დავდო?
Могут ли я поставить свою сумку
наверх?

Циგარка оза мегар дуй?
შეიძლება სიგარეტი მოვწიო?
Разрешите закурить?

Циგарка узий аша?
სიგარეტს ხომ არ მოსწევთ?
Не хотите ли закурить?

Вай маца кхочур ду юрта?
რომელზე ვიქნებით სოფელში?
Когда мы будем в село?

Гена дац.
ახლოსაა (შორს არ არის).
Не далеко.

Хун станци ю хара?
ეს რომელი სადგურია?
Что за станция?

Вай мичахь (стенгахь) ду?
სად ვიმყოფებით?
Где мы (находимся)?

Мел лаьттара ду вай?
რამდენ ხანს ჩერდება
(მატარებელი)?
Сколько мы будем стоять?

Аэропортехь аэропорტში

В аэропорту

Кеманна билет мичхьа оьцу?
სად შეიძლება შევიძინო
თვითმფრინავის ბილეთი?
Где можно купить билет на
самолёт?

Шина минотехь
ორი წუთი
Только две минуты

Гена вондий хьо (доьлхий шу)?
შორს მიემგზავრები (-თ)?
Ты далеко едешь (вы далеко
едете)?

Со охьавуссу (охьяюссу) кхуза.
მე ჩავდივარ აქ.
Я выхожу здесь

Гена дуй глала кхаччалца?
შორია ქალაქამდე?
Далеко ли до города?

Кхин пхи станци ю.
კიდევ არის (დარჩა) ხუთი
სადგური.
Еще пять станций.

Со кхузахь охьавуссу (охьяюссу),
გერგარჩუ станцехь.
მე აქ ჩავდივარ, უახლოეს
სადგურზე.
Я выхожу здесь, на ближайшей
станции.

Некь дика хуьлда хьан!
გზა მშვიდობისა!
Желаю вам счастливого пути!

Маца глотта кема?
როდის მიფრინავს თვითმფრი-
ნავი?
Когда вылетает самолёт?

ХIора денна (дедда юкьа,
ქირანახь цкьა)
ყოველ დღე (დღეგამოშვებით,
კვირაში ერთხელ)
Ежедневно (через день, раз в
неделю)

Кханенна, ламенна яьсса
меттигаш юй?
არის თავისუფალი ადგილები
ხვალისთვის, ზეგისთვის?
Есть ли свободные места на
завтра, на послезавтра?

Хинца яц.
ახლა არ არის.
уже нет.

Билет аэропортехь эца мегар дуй?
აეროპორტში ბილეთის შეძენა
(ყიდვა) შეიძლება?
Билет можно купить в аэропорту?

Аэропорте стенна тIехь ваха (яха)
мегар ду?
რით უნდა ვიმგზავრო აერო-
პორტამდე?
На чем можно доехать до
аэропорта?

Аэропорте автобус стенгара
йоьду?
საიდან გადის აეროპორტში
მიმავალი ავტობუსი?
Откуда отходит автобус в
аэропорт?

Маса сахьт даьлча дIайоьду?
რომელ საათზე გადის?
В котóром часу отходит?

Маса сахьт даьлча гIотту кема
Лондоне доьду?
რომელ საათზე მიფრინავს
ლონდონის თვითმფრინავი?
Во сколько вылетает самолёт до
Лондона?

Мел хан еза кеманца Лондон ваха
(яха)?
რამდენი საათი უნდა
თვითმფრინავს ლონდონამდე?
Сколько времени займёт перелёт
до Лондона?

Ялх сохьтехь даха деза кеманца.
ექვსი საათი უნდა ვიფრინოთ.
Мы будем лететь шесть часов.

Маса де хьалха эца мегар ду
билет?
რამდენი დღით ადრე
შეიძლება ბილეთის შეძენა?
За сколько дней вперёд можно
купить билет?

Билет итт де (цхьа бутт) хьалха
дIавахале эца мегар ду.
ბილეთის შეძენა შეიძლება
ათი დღით (ერთი თვით) ადრე
გამგზავრებამდე.
Билет можно купить за десять
дней (месяц) до отъезда.

Юха ван билетахь дуй?
უკან დასაბრუნებელი
ბილეთები არის?
Есть ли обратные билеты?

Юханехьа билет лохьა!
მომეცით უკან დასაბრუნებელი
ბილეთი!
Дайте обратный билет!

Хьуна муха хета?
თავს როგორ გრძნობთ?
Как вы себя чувствуете?

Автовокзалехь
ავტოსადგურზე
В автовокзале

Автобус маса даьлча дIайоьду
Ведана?
რომელ საათზე გადის ვე-
დენოს ავტობუსი?
Во сколько отправляется автобус
до Ведено?

Ведана ворхI автобус йоьду
дийнахь.
ვედენოსკენ დღეში გადის
შვიდი ავტობუსი.
В Ведено иду́т семь автобусов в
день.

Ведана автобус шийтIა დაьлча
йоьду.
ვედენოს ავტობუსი გადის
თორმეტ საათზე.

Баркалла, дика хета (ледара хета,
суна вон хета).
გმადლობთ, კარგად (ცუდად).
Спасибо, хорошо (нева́жно мне,
плохо).

Автобус на Ведено отправляется в
12 часо́в.

Меттигаш юй кхин?
არის კიდევ ადგილები?
Есть ли ещё места?

ЦхьайтIა დაьлча йоьдучунна
билет лохьа!
მომეცით ბილეთი თერთმეტ-
საათიანზე!
Да́йте биле́т на одиннадцать
часо́в!

Маса сахьт даьлча схьакхочу
Шуьйтара йогIუ автобус.
რომელ საათზე ჩამოდის ავ-
ტობუსი შატოიდან?
В кото́ром часу́ приходит авто́бус
из Шато́я?

ГОСТИНИЦА (ХЬЕШИЙН ЦIА)
სასტუმრო
ГОСТИНИЦА

Шу бевзачаьргахь я гостиницехь
совцу?
თქვენ ნაცნობებთან დაბი-
ნავდებით თუ სასტუმროში?
Вы останóвитесь у знако́мых или в
гостинице?

Со гостиницехь Иийр ву (ю).
მე სასტუმროში დავბინავდები
(ვიცხოვრებ)
Я б́уду жить в гостинице.

Мулхачу гостиницехь совцур ду
шу?
რომელ სატუმროში გაჩერ-
დებით?
В како́й гостинице вы
останóвитесь?

Суна гIалин юккерачу
гостиницехь Iა лаьа.
მე მიინდა დავბინავდე ქალაქის
ცენტრში.
Я хочу́ поселиться в це́нтре
го́рода.

ПаргIათ номерш юй шу?
თავისუფალი ნომრები გაქვთ?
Есть ли у вас свободные номера?

Муьлха номер еза шуна?
როგორი ნომერი გინდათ?
Како́й но́мер вы хоте́те?

Цхьаь чохь во́лу номер еза суна.
მე მიინდა ერთადგილიანი ნო-
მერი.

Мне ну́жен одноме́стный но́мер.

ПаргIათ номер яц, сарралц
собардехьა.
სადამომდე მოითმინეთ,
თავისუფალი ნომერი არა
გვაქვს.
Подождите до ве́чера, свободного
но́мера нет.

Муьлхачу этажехь ю и номер?
რომელ სართულზეა ეს ნო-
მერი?
На како́м этаже́ э́тот но́мер?

Йоьалгачу этажехь
მეოთხე სართულზე
На четвёртом этаже́

Хьайн паспорт схьало.
მომეცით თქვენი პასპორტი.
Прошу́ ваш па́спорт.

Суткехь номеран мах мел бу?
რა ღირს ნომერი ერთი დღე-
ღამით?
Ско́лько сто́ит но́мер в су́тки?

ХIара бланк язьехьა!
შეავსეთ, გეთაყვა, ეს ბლანკი!
Заполните, пожа́луйста, э́тот
бланк!

ХIან, шун догIа.
აი, თქვენი გასაღები.
Вот ваш ключ.

Мел ханна совцур ду шу кхузахь?
რამდენ ხანს ფიქრობთ ჩვენ-
თან დარჩენას?
Ско́лько вре́мени вы ду́майте
задержаться у нас?

Бутт чекхбаллалц (კირა
чекхдаллац)
თვის (კვირის) ბოლომდე
До конца́ ме́сяца (неде́ли)

ПхийтталгIа апрель
(вუьрхIитталгIа март) кхаччалц
თხუთმეტ აპრილამდე (ჩვიდმეტ
მარტამდე)
До пятна́дцатого а́преля
(се́мна́дцатого ма́рта)

Лифт мичахь ю?
სად არის ლიფტი?
Где нахо́дится ли́фт?

ЯлхитталгIачუ номеран დოგIა
ლოხა!
მომეცით მეთექვსმეტე ნომრის
გასაღები!
Да́йте, пожа́луйста, ключ от
шестна́дцатого но́мера!

Столови а, ванна а мичахь ю?
სად არის სასადილო და აბა-
ზანა?
Где нахо́дится сто́ловая, ва́нная?

Коридоран чаккхенгахь. Аьру,
აьтто (აгIორ) ნიьса дIа.
ტალახის ბოლოში. მარცხნივ,
მარჯვნივ პირდაპირ.
В конце́ коридо́ра. На́лево,
напра́во, пра́мо.

Лойша цIена меттан лоччарш.

მომეცით, გეთაყვა, სუფთა
თეთრეული.
Да́йте, пожа́луйста, чи́стое
постельное бельё.

Маца ваха (яха) мега со ванни чу?
როდის შეიძლება აბაზანით
სარგებლობა?
Когда́ я могу́ принять ва́нну?

Мела (шийла) хи. Даьржана хи.
თბილი (ცივი) წყალი. მღვრიე
წყალი.
Тёплая (холо́дная) вода́. Мутная
вода́.

Кхана ворхI сахт даьлча
самаваккха (самаяккха) со.
ხვალ დილის შვიდ საათზე
გამაღვიძეთ.
Прошу́ разбудить ме́ня за́втра в
се́мь часо́в.

Селхана (тахана) цхьаммо-м ца
хьаттира со?
გუშინ (დღეს) ვინმემ ხომ არ
მიკითხა?
Вчера́ (сего́дня) никто́ ме́ня не
спра́шивал?

ХIან-хIა. Стагга а. ХIаь, масех
стага хьаттира хьо.
არა, არავინ. დიად, რამდენიმე
კაცმა გიკითხათ.
Нет, никто́. Да, не́сколько челове́к
спра́шивали вас.

Цхьамма кехат дитина хьуна.
ვიღაცამ წერილი დაგიტოვათ.
Кто́-то оста́вил для вас пи́сьмо.

И стаг со волче схьавайтахь!
ის კაცი ჩემთან გამოგზავნეთ!
Прошу́ присла́ть ко мне э́того
челове́ка!

Со кхузахь уллохь йолчу
ресторанехь хир ву.
მე აქვე ახლოს რესტორანში
ვიქნები.
Я бу́ду в рестора́не тут ря́дом.

Цхьамма со хаттахь, со ворхI
сахт даьлча хир ву (იო) алахь.
თუ ვინმემ მიკითხა, გადაეცით,
რომ შვიდ საათზე ვიქნები.
Если кто́-нибудь бу́дет ме́ня
спра́шивать, скажи́те, что я бу́ду в
се́мь часо́в.

Хьоьга хьоьжуш Iа.
თქვენ გელოდებიან.
Вас ждут.

Со хIინца цигахь хир ву (იო),
охвагогIу (охлайогу).
მე ახლავე იქ ვიქნები,
ჩამოვდივარ.
Я сейча́с там бу́ду, уже спуска́юсь.

Хьовсийша, и шен номер чохь вуй
(იუი).
ნახეთ, გეთაყვა, ის თავის ნო-
მერშია?
Посмотрите, пожа́луйста, он у
себя́ в но́мере?

Кхузахь დოგIა დაц, шен номерехь
хила мега.
აქ გასაღები არ არის,
შეიძლება თავის ნომერში
ოყოს.

Ключа́ здесь нет, он на́вёрно у
себя́ в но́мере.

И вац (яц), иза дукха хан йоцуш
(Iуьйранна, суьйранна) араваьлла
(араяьлла).
ის არ არის. ის ცოტა ხნის
წინ (დიღას, საღამოს) გავიდა.
Его́ нет, он неда́вно (у́тром,
вече́ром) вы́шел.

И вац (яц), иза хIინца схьаван
(схьяан) везаш (езаш) ву (იო).
ის არ არის. ის მალე უნდა
მოვიდეს.
Его́ (её) нет, он (она) до́лжен
(до́лжна) сейча́с верну́ться.

Со тахана сарахь (кхана
Iуьйранна) дIавоьду (дIайоьду).
მე საღამოს (ხვალ დიღას)
მივემგზავრები.
Я уезжа́ю сего́дня вече́ром (за́втра
у́тром).

Со бархI сахт даьлча самаваккха
(самаяккха)!
მე რვა საათზე გამაღვიძეთ!
Прошу́ разбудить ме́ня в во́семь
часо́в!

Суна счетах мах дIабала лаа. Мел
დოგIა соьгара?
მე ანგარიშის გასწორება
მიხდა. რამდენი მაქვს გადას-
ახდელი?
Я хочу́ оплати́ть сче́т. Ско́лько с
ме́ня причита́ется?

Баркалла. Кхузахь хьашташ
кхочушдар дика ду, со чIогIა реза
ву (იო).

გმადლობთ. თქვენ ძალიან
კარგი მომსახურება გაქვთ. მე
ძალიან კმაყოფილი ვარ.

Спасибо. Здесь очень хорошее
обслуживание, я очень доволен.

Кхача კვება Питание

Со чIогIа меца ву, со хьагвелла.
მე ძალიან მშია, (მე) მწყურია.
Я очень голоден, мне хочется
пить.

У меня сегодня нет аппетита.

Шуна хаза хетий гуьржийн
(ჩIაღჩIაინ, ნოხჩიინ) დაარშ?
თქვენ მოგწონთ ქართული (ინ-
გუშური, ჩენხური) საჭმელები?
Нравятся ли вам грузинские
(ингушские, чеченские блюда)?

Со меца вац, аса хи ца молу.
მე არ მშია, (მე) არ მწყურია.
Я не голоден, я не хочу пить.

Гуьржийн დაარშ чIогIа мерза ду.
ქართული საჭმელები ძალიან
გემრიელია.
Грузинская кухня очень вкусна.

Шу меца-м дац?
(თქვენ) ხომ არ გშიათ?
Вы не голодны?

Шун чомехь хетий и?
(თქვენ) ეს გემრიელია?
Вам это по вкусу?

ХIარა чIогIа мерза ю.
ეს ძალიან გემრიელია.
Это очень вкусно.

ХIаъ, хIარა чомехь ю.
დიაღ, ეს გემრიელია.
Да, это мне по вкусу.

ХIокхуьнан цхьа а чам бац.
ამას არანაირი გემო არა აქვს.
Это не имеет никакого вкуса.

Суна чомехь ца хета хIარა.
არა, ეს გემრიელი არ არის.
Мне это не по вкусу.

Маса даьлча марта а, делкье а
йюу?
რომელ საათზე საუზმობთ,
სადილობთ?
Во сколько завтракаете, обедаете?

Тахана со яа дог долуш ву.
დღეს მე კარგი მადა მაქვს.
У меня сегодня хороший аппетит.

Тахана сан хIума яа дог дац.
დღეს მე მადა არა მაქვს.

Мичахь дуу аша тахана пхьор?
დღეს სად უნდა ივასშმოთ?
Где вы сегодня ужинаете?

подно́с

ТIехилийша юучунна!
მობრძანდით მაგიდასთან!
Пожáлуйста, к столу!

მIარა ბ (მIერი დ)
ჩანგალი
вилка

Аса дуьра а, кIон хIума ца юу.
მე არ ვჭამ მუავე და ცხარე
საჭმელებს.
Я не ем солёной и острой пищи.

ჩაი ბ (-აშ დ), стакან ჩაი
კოვზი, ჩაის კოვზი
ложка, чайная ложка

Лойша цхьа-ши цастар кхалларан,
жигиган!
მომეცით ერთი-ორი ნაჭერი
პური და ხორცი!
Дáйте, пожáлуйста, один-два
куска́ хлеба, мяса!

ურს დ (უьრსაშ //არსაშ დ)
დანა
нож

Лойша кхин хин стака, йийн
(чагIარან) стака!
მომეცითიდევ ერთი ჭიქა
წყალი, ჭიქა ლუდი (ღვინო).
Дáйте ещё стака́н воды, стака́н
пíва (вина́).

рюмка დ (-ნაშ დ)
სირჩა
рюмка

марта დ (-ნაშ დ)
საუზმე
завтрак

салфетка დ
ხელსახოცი
салфетка

делкье й
სადილი
обед

შეкардухкурგ ი
საშაქრე
сахарница

пхьორ დ (-აშ დ)
ვახშამი
ужин

туьхадუьхкурგ ი
სამარილე
солонка

хедარ დ (-შ დ)
ლანგარი

стака დ (-ნაშ დ)
ჭიქა
стакан

ბოшхაп დ (ბოшхепаш დ) (კIორგა,
ჯიმა)
თევში (ღრმა, თხელი)
тарелка (глубо́кая, ме́лкая)

**დაარს
კერძები
блюда**

ბეპიგ დ (ბაჲპკაშ დ) (კაიან, Iაჲრჯა, კერლა, შირა, დოვა, მეკხან) პური (თეთრი, შავი, ახალი, ძველი, ცხელი, ქერის) ხლენ (белый, чёрный, свежий, чёрствый, тёплый, ржаной)	колбасა бежанан ჯიჯიგ საქონლის ხორცი говядина хыакхин ჯიჯიგ ღორის ხორცი свинина уыстагIან ჯიჯიგ ცხვრის ხორცი баранина зIакардаыхни д შინაური ფრინველი домашняя птица ჯიჯიგ დ (-აშ დ) (დერსტინა, ოა) ხორცი (მსუქანი, მჭლე) мясо (жирное, нежирное) ჯიჯიგ (бежанан, котама, москалан, бедан, пхыагалан) ხორცი (საქონლისა, ქათმისა, ინდაურისა, იხვისა, კურდღლისა) мясо (говядина, курятина, индюшачее, утятина, заячатина...)
ბულკა ი (-ნაშ ი) ფუნთუშა ბულკა ჩორპა ი (-ნაშ ი) წვენი, ბულიონი суп კოთამიან ჩორპა ქათმის წვენი (ბულიონი) бульон ნეკხან ჯიჯიგ მკერდის ხორცი грудинка მოხ ი (махьარш ი) ქონი жир იოხь დ (-აშ დ) ძევი	

**ხასხოშაშ
ბოსტნეული
Овощи**

кхь ი (-შ ი) ბარდა, ლობიო горох, фасоль ბაკლან ი (-აშ ი) ბადრიჯანი баклажаны კოპასტა ი (-ნაშ ი) კომბოსტო капуста კარტოლ ი (-აშ ი) კარტოფილი картофель ხოხ ბ (-აშ ბ) ხახვი лук ჯონკა დ (-შ დ) სტაფილო морковь ნაჲრს ი (-აშ ი) კიტრი огурец	ჩამ-ბუც ი (ჩამ-ბეაშ ი) ოხრახუში петрушка помидор ი (-აშ ი) პომიდორი помидор цIен хорсам д (-აშ დ) ბოლოკი редиска ბურაკ ი (-აშ ი) ჭარხალი бурак საჲრმასეხ ბ (-აშ ბ) ბორო чеснок ოჩამ ბ (-აშ ბ) კამა укроп ბურჩ ი (-აშ ბ) წიწკა перец
---	---

**Кхийолу продукташ
სხვა პროდუქტები
Другие продукты**

ნალხა ბ (ნელაშ ბ) კარაქი масло	დატა დ (-ნაშ დ) ერბო топлёное масло
--------------------------------------	---

ნეჩა й (-ნაჲ ი)
ყველი
сыр

шура й (шуреш й)
რძე
молоко

ხოა დ (-შ დ) (კერზინა ხოაშ)
კვერცხი (ერბოკვერცხი)
яйцо (яичница)

кьонза д (-ნაჲ დ)
ძმარი
уксус

ресторанехь რესტორანში в ресторáne

Хара меттиг яьсса ю.
ეს ადგილი თავისუფალია.
Вот здесь свободное место.

Хара стол д'алаьсна ю.
ეს მაგიდა დაკავებულია.
Этот стол занят.

Кхуза охьаховша мегар ду.
შეგიძლიათ, აქ დაბრძანდეთ.
Можете сесть вот сюда.

Кхуза хьашт кхочуш дийриг мила
ву?
ამ მაგიდას ვინ ემსახურება?
Кто здесь обслуживает?

Тахана делк'ана яа х'ума х'ун ю?
რა გაქვთ დღეს სადილად?
Что у вас сегодня на обед?

Меню схьалойша!
თუ შეიძლება, მოიტანეთ
მენიუ!
Подайте, пожалуйста, меню!

Т'екхалла х'ун ло?
დასაყოფებლად რა მოგართ-
ვათ?
Что подать на закуску?

Чорпа (ში) лохьа!
ბულიონი (ში) მომიტანეთ!
Попрашу бульон (ши)!

Бифштекс ло.
ბიფშტექსი მინდა.
Хочу бифштекс.

Х'ун тайпа чаг'ар ду шу?
რა ღვინოები გაქვთ?
Какие у вас есть вина?

Тхан ч'ог'а дика ц'ен чаг'არ ду.
ჩვენ გვაქვს ძალიან კარგი
წითელი ღვინო.
У нас очень хорошее красное
вино.

Ах шиша к'айн чаг'არ лохьа!
მომიტანეთ ნახევარი ბოთლი
თეთრი ღვინო!
Прощу полбутылки белого вина!

Чот схьалохьа!
ანგარიში მოგვითანეთ!
Подайте, пожалуйста, счёт!

Сог'ара мел дог'у?
რამდენი უნდა გადავიხადო?
Сколько с меня?

Кафе (ресторане, столови) გ'ო ვაი!
წავიდეთ კაფეში (რესტორანში,
სასადილოში)!
Пойдёмте в кафе (ресторан,
столовую)!

Суна кхузахь (цигахь) дика ца
хета.
მე აქაურობა (იქაურობა) არ
მომწონს.
Мне здесь (там) не нравится.

Шура тоьхна кофе, булки лохьა.
მოგვეცით რძიანი ყავა და
ფუნთუშა.
Подайте, пожалуйста, кофе с
молоком и булку.

Ши х'ოий, шийლა маларий яла
აьтто буй?
შეგიძლიათ, მომცეთ ორი
კვერცხი და ცივი სასმელი?
Можете мне дать два яйца и
холодный напиток?

Х'ун тайпа маларш ду?
რა სასმელები გაქვთ?

Какие у вас напитки?

Суна чай, пирожни еза.
მე ჩაი და ნამცხვარი მინდა.
Мне чай и пирожное.

Морожени юй?
ნაყინი გაქვთ?
Мороженое есть?

Ши порци морожени яхьა!
მოგვეცით ორი ულუფა ნაყინი!
Принесите, пожалуйста, две
порции мороженого!

Муьлха морожени еза хьуна?
რომელი ნაყინი გინდათ (გნე-
ბავთ)?
Какое мороженое вы желаете?

Малинови я шоколадни?
ჟოლოსი თუ შოკოლადისა?
Малиновое или шоколадное?

Сигареташ юй шу?
სიგარეტი გაქვთ?
Есть ли у вас сигареты?

Чот лойша!
გთხოვთ, გვიანგარიშოთ!
Дайте, пожалуйста, счёт!

Баркалла!
გმადლობთ!
Спасибо!

ДАХАРАН ХЪАШТАШ
საყოფაცხოვრებო მომსახურება
БЫТОВОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ

Парикмахерскехь
საპარიკმახეროში
В парикмахерской

парикмахерски
საპარიკმახერო
парикмахерская

Кхузахь гергахь парикмахерски
იყ?
აქ ახლოს სად არის საპარიკ-
მახერო?
Где здесь поблизости
парикмахерская?

Духхьал, нийса, гена йоцуш,
гостиницехь.
მოპირდაპირე მხარეს, პირ-
დაპირ, არ არის შორს, სას-
ტუმროში.
Напротив, прямо, недалекó, в
гостинице.

Хьуна (шуна) хIун оьшу?
შენ (თქვენ) რა გინდა (-თ)?
Что тебе (вам) угодно?

Суна корта тобан (маж яшийта)
ლაა.
მე მინდა თმის შეჭრა (წვერის
მოპარსვა).
Я хочу постричься (побриться).

Муха тобан ლაა?
თმა როგორ შეგკრიჭოთ?

Как вас постричь?

Йоцца (дукха йоцца йоцуш).
მოკლედ (არც ძალიან მოკ-
ლედ).
Кóртко (не сли́шком ко́ротно).

Маж а, мекхаша нисьехьა!
გაასწორეთ წვერი და უღვაში.
Поправьте, пожа́луйста, усы,
бóроду!

Месаш яша йой хьან?
თმა ხომ არ დავასველო?
Мóжет быть, смочить во́лосы?

ХIаъ (хIან-хIა)!
დიაღ (არა)!
Да (нет)!

Сан корта билахьა!
დამბანეთ თავი!
Прошу́ мне вы́мыть во́лосы!

ХIა, чек, ახკა კასე ძIალო!
აი, ქვითარი, ფული გადაიხა-
დეთ საღაროში!
Пожа́луйста, чек, де́ньги уплатите
в ка́ссу!

Тахана со парикмахер волчу вoьду
(იოьду).
დღეს მე საპარიკმახეროში
მივდივარ.
Сего́дня я иду́ в парикма́херскую.

Хьoьжуш дукха Iან дезий?
დიდხანს უნდა ველოდო?
Дóлго мне приде́тся жда́ть?

Со маца ван мегар ду?
მე როდის უნდა მოვიდე?
Когда́ я могу́ прийти́?

Делкьал тIахьა вола (йола) (пхи
сахьт даьлча, кхана, Iуьйранна).
მობრძანდით შუადღის შემდეგ
(ხუთ საათზე, ხვალ, დღით).
Приидите по́сле о́бeда (в пять
часoв, зáвтра, у́тром).

Аша жимма собар дан деза!
თქვენ ცოტა უნდა მოითმინოთ!
Вы должны́ немно́го подождáть!

Охьаховшийша!
დაბრძანდით!
Садитесь, пожа́луйста!

Суна месаш яцьян ლაა.
მე მინდა თმების შეჭრა.
Я хочу подстричь во́лосы.

Месаш хьийзоран хIун мах бу?
რა ღირს თმის დახვევა?
Ско́лько сто́ит хо́лодная завивка?

Сан месаш шарьехьა!
დამივარცხნეთ თმები!
Прошу́ меня приче́сать!

Суна лერგაშ ძIაქьевლიна хила
ლაა.
მე მინდა, რომ ყურები მქონ-
დეს დაფარული.
Я хочу, чтóбы у́ши были закры́ты.

Суна месаш басარ ян ლაა.
მე მინდა თმების შეღებვა.
Я хочу покра́сить во́лосы.

муьлха бoс?
რა ფერი გინდათ?
В ка́кой цвет?

Коьртана хьoкху дика басар дуй?
თმის კარგი საღებავი გაქვთ?
Есть ли у вас хоро́шая кра́ска для
воло́с?

Суна когийნ, куьйгийн მIარაშ
тоян ლაა.
მე მინდა მანიკიურისა და
პედიკიურის გაკეთება.
Я хочу сде́лать маникю́р,
педикю́р.

მIარაშ яцьехь!
ფრჩხილები დამაჭერთ!
Прошу́ укороти́ть но́гти!

маж й (-ош й, можмаш й)
წვერი
борода

ურს დ (არსაშ დ)
უსაფრთხო სამართებელი
брíтва

*დაша, *დაшар
პარსვა
брить, бритьe

ქოცხამაშ დ
წარბები
ბრები

მესაშ ი
თმები
ვბლოს

ეხა, ехах, ехо
გრძელი, უფრო გრძელი,
მოგრძო
длинный, длиннее, длиноватый

იოცა, йоцо, йоща
მოკლე, ცოტა მოკლე, მოკლედ
короткий, короче, коротко

корта билар
თავის დაბანა
мытьё головы

მარა ი (-შ ი)
ფრხილი, ფრხილები
ноготь, ногти

მესაშ таян
თმების შეჭრა
постричь волосы

тойина მესაშ
ვარცხნილობა
причёска

მესაშ шарьян
დავარცხნა
причёсывать

ნისა
სწორად
прямо

ლახედო (ლარგარ)
შეჭრა
стричь (стрижка)

якъо, якъаяр
გაშრობა
сушить, сушка

მეხაშ დ
ულვაში
усы

Ательехь
ატელიეში
В ателье

Суна дика тегархо оышу.
მე მიხდა (მჭირდება) კარგი
მკერავი.
Я хочу хорошего портного.

Суна коч (сорочка, хеча) тега лаа.

მე მიხდა შევიკერო კაბა (პერ-
ანგი, შარვალი).
Я хочу заказать платье (сорочку,
брюки).

ქადი дуй хьобгахь?
ქსოვილი გაქვს?

Есть ли у тебя материал?

ქადი харжа лаа суна.
ქსოვილის არჩევა მიხდა.
Я хочу выбрать материал.

ქადინ тайпанаш гайтийша!
გეჩვენეთ, გეთაყვა, ქსო-
ვილების ნიმუშები!
Покажите, пожалуйста, образцы
материалов!

ქარა ქადი массарал хаза хета
суна.
მე ყველაზე უფრო ეს ქსო-
ვილი მომწონს.
Мне больше всего нравится этот
материал.

Аса хара ქადი хаържина.
მე ეს ქსოვილი ავირჩიე (ამო-
ვარჩიე).
Я выбрал(а) этот материал.

Муха фасон еза хьуна?
როგორი ფასონი გნებავთ
(გინდათ)?
Какой вы хотите фасон?

Коч (пиджак) ехо (йоцо, шуйро,
готто) е!
პერანგი (პიჯაკი) შეკერეთ
ცოტა გრძელი (მოკლე, ფართო,
ვიწრო)!
Сорочку (пиджак) сделайте
подлиннее (покороче, пошире,
поуже)!

Хеча жимма ехо е!
შარვალი ცოტა გრძელი შე-
კერეთ!
Брюки сделайте немного длиннее!

Нуйда тлетегахьа!
დააკერეთ, გეთაყვა, ღილი!
Прошу пришить пуговицу!

Хечина иту хьахгахьа (хеча шар
ехьა)!
დააუთოვეთ, გეთაყვა, შარ-
ვალი!
Прошу выгладить брюки!

Теюыхина хьажа мац ван мегар
ду?
როდის შეიძლება გასასინჯად
მოვიდე?
Когда прийти на примерку?

Тегаран хьун мах бу?
რა ღირს შეკერვა?
Сколько стоит пошивка?

Чутухучуьнца я йоцуш?
სარჩულით თუ უსარჩულოდ?
С подкладкой или без?

Хьалхе დაдалა лавий ахча? мел?
წინასწარ გადაგიხადოთ
ფული? რამდენი?
Вы хотите получить аванс?
Сколько?

Чутухучуьнца диь туьма.
სარჩულით — ორმოცი ლარი.
С подкладкой сорок рублей.

Кийча мац хир ю?
როდის იქნება მზად?
Когда будет готово?

Заказ схьаэца таро юй хьан?
შეგიძლიათ შეკვეთის მიღება?
Вы можете принять заказ?

Схьаэца маца лаба хьуна?
როდისთვის გინდათ?
Когда вы желаете его получить?

Суна кхо де даылча (кхаарин
дийнахь) схьаэца лабара.
მე მინდა მივიღო ის სამი
დღის შემდეგ (ოთხშაბათს).

Я хочу получить его через три дня
(в среду).

Дика ду, кхочуш йир ю.
კარგით, შეეკეთას შევას-
რულებთ.
Хорошо, выполненым.

Йощачу хенахь заказ ялур яц.
მოკლე დროში შეეკეთას ვერ
შევასრულებთ.

Сахьтийн пхьар волучохь
მესაათესთან
У часовщика

Сан сахьт доьхна, иза лелаш дац.
ჩემი საათი გაფუჭდა, ის არ
მუშაობს.
У меня испортились часы, они не
идут.

Сахьт тодехьა!
გთხოვთ, შემიკეთოთ საათი.
Прошу починить часы!

Сан сахьт т!аьхьа дуьсу.
ჩემი საათი ჩამორჩება.
Мои часы отстают.

Мел т!аьхьа дуьсу?
რამდენით ჩამორჩება?
На сколько отстают?

В такой короткий срок не можем
выполнить заказ.

Пхьуйшаш долуш я доцуш еза?
თქვენ გინდათ სახელოებით
თუ უსახელოებოდ?
Вы хотите с рукавами или без
рукавов?

Кач болуш я боцуш еза?
თქვენ გინდათ საყელოთი თუ
უსაყელოდ?
Вы хотите с воротником или без
воротника?

Киснаш долуш я доцуш еза?
ჯიბეებით თუ ჯიბეების გა-
რეშე?
С карманами или без карманов?

Дийнахь бусий ах сохьтана.
დღე-ღამეში ნახევარი საათით.
На тридцать минут в сутки.

Б!аьрг (куьзга) боьхна.
შუშაა გატეხილი.
Разбилось стекло.

Цхьамза кагбелла.
ისარია გატეხილი.
Сломалась стрелка.

Керла б!аьрг (куьзга) дилла, керла
пружина а йилла!
ახალი შუშა ჩასვით, ახალი
ზამზარა დაუყენეთ!

Вставьте новое стекло, новую
пружину!

Сахьт ш!андан деза.
საათს გაწმენდა სჭირდება.
Часы надо почистить.

Кийча маца хир ду?

Суьрташдохург волучохь
ფოტოგრაფთან
У фотографа

Суна сурт даккха лаба.
მე მინდა სურათის გადაღება.
Я хочу сфотографироваться.

Доккха я жима, муха деза?
რა ზომის სურათი გნებავთ
(გინდათ)?
Какго формата вы хотите?

Паспортан сурт даккхაхь!
გადამიდეთ სურათი პასპორ-
ტისათვის!
Сфотографируйте меня для
паспорта!

Х!оккха охьахаа!
აქ დაჯექით (დაბრძანდით)!
Сядьте сюда!

Жимма хьалха охьата!ахь!
ცოტა წინ გადმოიხარეთ!
Наклонитесь немного вперед!

Корта жимма охьата!абе
(хьалаайбе)!
თავი ცოტა დახარეთ (მადლა
ასწიეთ)!

როდის იქნება მზად?
Когда будут готовы?

Х!ун мах хир бу?
რა ეღირება?
Сколько будет стоить?

Наклоните (поднимите) немного
голову!

Лекхо, лохо
უფრო მაღლა, უფრო დაბლა
Выше, ниже

Маса сурт деза шуна?
რამდენი ცალი სურათი გინ-
დათ?
Сколько штук вы хотите?

Кийча маца хир ду?
როდის იქნება მზად?
Когда будут готовы?

Х!ун дала деза сан царах?
რამდენი უნდა გადავიხადო?
Сколько я должен заплатить?

Босболу суьрташ дохий аша?
ფერად სურათებს იღებთ?
Цветные фотографии делаете?

Х!ун мах бу шина (кхаа, ялх)
суьртан?

რა ღირს ორი (სამი, ექვსი)
სურათი?
Скóлько стóит две (три, шесть)
карточкí?

Массара а цхьаьна суьрташ
дахийта вай!
მოდით, ყველამ ერთად
გადავიღოთ სურათი.
Дава́йте все вме́сте
сфотографируе́мся!

ПОШТ შოსტა ПОЧТА

Собга дахкийтина кехаташ
(письмо) дуй?
ხომ არ არის ჩემთვის წერ-
ილები?
Есть для меня́ письма́?

ХIаъ, хьоьга деана цхьаъ кехат ду.
ღიად, თქვენთვის არის ერთი
წერილი.
Да, для вас есть одно письмó.

Почтера хаам буй?
ფოსტიდან შეტყობინება ხომ
არ არის?
Есть ли извещéние с почты́?

Почтальон хIинца а схьацавеана?
ფოსტალიონი ჯერ მოსული
არ არის.
Почтальóн ещe не пришёл?

Маса сахът даьлча схьавогIу?
რომელ საათზე მოდის?
Во скóлько приходит?

Со кехат (телеграмма) яре
хьоьжуш ву (ю).
მე ველოდები წერილს
(დეპეშას).

Я жду письмó (телеграмму).
Хьоьга еана телеграмма ю.
თქვენს სახელზე არის დეპეშა.
Для вас есть телеграмма.

ХIокхузахъ куьг яздехъა!
აი აქ ხელი მომიწერეთ!
РаспишIтeсь вот здесь!

Суна кехат яздან лаъа.
მე მიხდა წერილის დაწერა.
Я хочú написáть письмó.

Сан тахана кехат яздан деза.
მე დღეს წერილი უნდა
დავწერო.
Мне нúжно сeгóдня написáть
письмó.

Мичахъ ю кхузахъ почтови яьшка?
სად არის აქ საფოსტო ყუთი?
Где здесь почтóвый ящик?

Конвертан мах хIун бу?
რა ღირს კონვერტი?
Скóлько стóит конвéрт?

Кхо открытка лохъа!
მომეცით, გეთაყვა, სამი ღია
ბარათი!
Да́йте, пожа́луйста, три откры́тки!

Мичахъара тосур яра дIа
бандероль?
საიდან შეიძლება ბან-
დეროლის გაგზავნა?
Где мóжно отпра́вить бандерóль?

Заказ дина хIара кехат дIათаса!
მიიღეთ შეკვეთილი წერილი!
Прошú послáть это письмó
заказнýм!

Чехка телеграмма тасахъ!
გთხოვთ, მიიღოთ სასწრაფო
დეპეშა!
Прошú послáть срóчную
телеграмму!

Адрес მისამართი Адрес

Хьаьнга, гIала, кIошта (район),
юрт, урам, шийнан номер, этаж
ვის, ქალაქი, რაიონი, სოფელი,
ქუჩა, სახლის ნომერი, სარ-
თული
Комú, гóрод, райóн, сeлó, у́лица,
нóмер дóма, этáж

Суна телефон тоха лаъа.
მე მიხდა ტელეფონით
დარეკვა.
Я хочú позвонIть по телефонú.

Телефон мичара тоха мегар дара?
საიდან შეიძლება ტელეფონით
დარეკვა?
Откúда мóжно позвонIть по
телефóну?

Телефонан книга лойша!
მათხოვეთ, გეთაყვა, ტელე-
ფონების წიგნი!
Да́йте, пожа́луйста, телефоннóую
кнIгу!

Сихха ден тIедиллар სასწრაფო შეკვეთა Срóчный заказ

Тбилисица кьамел дан лаъара
суна.
მე მიხდა თბილისში დარეკვა.
Я хочú заказáть разгoвóр с
Тбили́си.

Тбилиси, кабинин номер пхიъ
თბილისი, ჯიხურის ნომერი
ხუთი
Тбили́си, нóмер ка́бины пять

Номеро жоп ца ло, кхин номер
юй?
ნომერი არ პასუხობს, ხომ არა
გაქვთ სხვა ნომერი?
Номер не отвечает, другой номер
есть?

Алло, со кьамел дан волла (йолла)
Луизица.

ТУЪКАНАШ, МАХЛЕЛОР მალაზიები, ვაჭრობა МАГАЗИНЫ, ТОРГОВЛЯ

Маца схайоьллу (длактовлу)
туька?
როდის იღება (იკეტება)
მალაზია?
Когда открывáется (закрыва́ется)
магазин?

Туькано Iуьйранна барXI сахт
даьлча, суьйранна барXI даллалц
болх бо.
მალაზია მუშაობს დილის რვა
საათიდან საღამოს რვა
საათამდე.
Магазин рабóтает с восьми утра
до восьми вéчера.

Соьца туькана ван (ян) йиш юй
хьан?
თქვენ შეგიძლიათ ჩემთან
მალაზიაში წამოსვლა?

ალო, თუ შეიძლება, ლუიზას
სთხოვეთ!
Алло, я хочу говорить с Луизой.

Де дика хуьлда, Луиза.
გამარჯობათ, ლუიზა.
Здравствуйте, Луиза.

Вы мо́жете пойти́ со мной в
магазин?

Каранаш, туфлеш эца мичахь
мегар ду?
სად შეიძლება ხელთათმანე-
ბისა და ფეხსაცმლის შეძენა?
Где мо́жно купи́ть перча́тки,
ту́фли?

XIარა мичахь эцна аша?
ეს სად შეიძინეთ?
Где вы э́то купи́ли?

Мах хIун бу?
რა ღირს?
Какáя це́на? Ско́лько сто́ит?

XIარა гайтахь суна.
გთხოვთ, ეს მაჩვენოთ.
Покажи́те мне вот э́то.

Пресса პრესა Пресса

"Нианги" тIაьххьарлера номер
лохьა!
მომეცით "ნიანგის" ბოლო ნო-
მერი!
Да́йте послéдний нóмeр "Ниáнги"!

XIარა таханлера я селханлера
номер ю "Даймохк"?
ეს "დაიმოხკ"-ის დღევანდელი
ნომერია თუ გუშინდელი?
Э́то сего́дняшний или вчeра́шний
но́мeр "даймохк"?

Открыткаш лойша ламанийн
нохчийчоьнан (ჩაჩიჩოყი)
суьрташ долу!
მომეცით ღია ბარათები მთი-
ანი ჩეჩნეთის (ინგუშეთის) სუ-
რათებით!
Да́йте откры́тки с ви́дами го́рной
Чeчнии (Ингушeтии)!

Тонка თამბაქო Табак

Сигаьркийн пачкий, сирникийн
боттий, закигалкий лойша!
მომეცით სიგარეტის კოლოფი,
ასანთი და სანთებელა!
Да́йте, пожа́луйста, ко́рòбку
сигаре́т, ко́рòбку спичeк и
зажигáлку!

"LM" ши пачка (ботт) лойша!
მომეცით ორი კოლოფი "ლმ"!
Да́йте две ко́рòбки "LM"!

Уггар лакхара сигареташ еза суна.

Маркетехь მარკეტში В маркете

Повидло (моз) юй (дуй)?
ხიღუაფა (თაფლი) გაქვთ?
Есть ли повидло́ (мёд)?

მე მიხდა უმაღლესი ხარისხის
სიგარეტი.
Я хочу́ сигаре́ты ви́сшего со́рта.

Маса пачка еза шуна (хьуна)?
რამდენი კოლოფი გნებავთ
(გნებავს)?
Вам (тебе́) ско́лько ко́рòбок?

Ялх (исс) ботт.
ექვსი (ცხრა) კოლოფი.
шесть (де́вять) ко́рòбок.

Чайн пачкий, горчицин банкий,
сардинин банкий лойша!

მომეცით ერთი ჩაის კოლოფი,
ქილა მდოგვი და კოლოფი
ქაშაყი!
Дайте пачку чая, банку горчицы,
коробку сардин!

Кишмишший, хударрий дуй?
ქიშმიში და ფაფა თუ გაქვთ?
Есть ли изюм? каша?

Тахана юхкуш ю:
დღეს იყიდება:
Сегодня в продаже:

кемпеташ й
კანფეტები
конфеты

гарза й (-наш й)
მაკარონი
макароны

дайтта д (-наш д)
ერბო
масло

дама д (-наш д) (კაინ, ჯაჲრა)
ფქვილი (თეთრი, შავი)
мука (белая, черная)

ახარ д (-ш д)
მჭადის ფქვილი
кукурузная мука

бурч й (-аш й)
წიწაკა
перец

повидло й (-ш й)
ხილფაფა
повидло

дуга д (-наш д)
ბრინჯი
рис

туьха д (-ш д)
მარილი
соль

бакыйна стом б (стоьмаш д)
ხმელი ხილი (ხირი)
сущёные фрукты

Ах кила даьттий, цхьа килий ах
კილი ღოხუაშ ლო!
მომეცით ნახევარი კილო
კარაქი, კილო-ნახევარი ძეხვი!
Дайте полкилограмма масла и
полтара килограмма колбасы!

Хедадай?
დაეჭრა (დაეჭრათ)?
Вам порезать?

Ши кила бежан жижиг даьлахк
იოლუ (დალაჲკ იოლუ).
ორი კილო ძვლიანი (უძველო)
საქონლის ხორცი.
два килограмма говядины с
костями (без костей).

Чѣран килан хIун мах бу?
რა ღირს კილოგრამი თევზი?
Сколько стоит килограмм рыбы?

Чѣра б (чѣрий д) (კაგიინა,
კერლა, გორიინა, დუბრა)
თევზი (შებოლილი, ახალი,
გაციხული, მარილიანი)
рыба (копченая, свежая,
мороженая, солёная).

Кхаллар керла дуй?
კური ახალია?
Хлеб свежий?

Јаьржа кхаллар лохьа!
მომეცით შავი პური!
Дайте буханку чёрного хлеба!

ХIун тайпа кемпеташ ю?
რა კანფეტები გაქვთ?
Какие у вас конфеты?

Пхи пирожни дIахьарчаехьа!
შემიხვიეთ ხუთი ნამცხვარი!
Заверните пять пирожных!

Шоколадийн килан (плиткин) мах
хIун бу?
რა ღირს კილოგრამი შოკო-
ლადი? შოკოლადის ფილა?

Сколько стоит килограмм
шоколада? Плитка?

Варени банка лохьа!
მომეცით ერთი ქილა მურაბა!
Прошу банку варенья!

Спиртан маларш муьлхарш ду?
სპირტიანი სასმელებიდან რა
გაქვთ?
Какие у вас спиртные напитки?

Ши шиша кIайн чагIар а, цхьа
შიша кьаьркьа а лохьა!
მომეცით ორი ბოთლი თეთრი
ღვინო და ერთი ბოთლი
არაყი!
Прошу две бутылки белого вина и
бутылку водки.

Хасстоьмийн туьканахь ბოსტნეულის მაღაზიაში В овощном магазине

хасстоьмаш д
ბოსტნეული
овощи

Јежийн (кхорийн) хIун мах бу?
რა ღირს ვაშლი (მსხალი)?
По чём яблѳки (груши)?

Муьлхарш деза хьуна?
თქვენ რომელი გინდათ (გნე-
ბავთ)?
Какие вы хотите?

туьрк й (-аш й)
ჭერამი

абрикѳс (абрикѳсы)

хорбаз й (-аш й)
საზამთრო
арбуз (арбузы)

кемс й (-аш й)
ყურძენი
виноград

хьормат й (-аш й)
მსხალი
груша (груши)

паста й (-наш й)

ბესვო
дыня (дыни)

ბარ დ (-აშ დ)
კაკალი
орех (орехи)

паммагია ი (-შ ი)
ატამი
პერსიკ (პერსიკი)

ხაჩ ბ (ხეჩაშ დ)
ქლიავი
слива (сливы)

ბალ ი (ბაყლაშ ი)
ბალი, აღუბალი
черешня

იаж ბ (იეჯაშ დ)
ვაშლი
яблоко (яблони)

Книгийн (книжкийн) туька წიგნების მაღაზია Книжный магазин

Палгайн-гуьржийн дошам эца
лаа суна.
მე მიხდა, ვიყიდო ინგუშურ-
ქართული ლექსიკონი.
Я хочу купить ингушско-
грузинский словарь.

Шота Руставели а, Саьид
Бадиева язйина йолу книгаш
карор ярий?
შეიძლება ვიშოვო შოთა რუს-
თაველისა და საიდ ბადუევის
წიგნები?

Могут ли я достать книгу
Руставели? Саида Бадиева?

Суна дика авторучка еза.
მე კარგი ავტოკალამი მიხდა.
Я хочу хорошую ручку.

Итт кехатан хIун мах бу?
რა ღირს ათი ფურცელი?
Сколько стоит десять листов
бумаги?

кехат დ (-აშ დ)
ქაღალდი, ფურცელი
бумага, лист

кьолам б (-აშ დ)
ფანქარი
карандаш

хьаьхьамч д (-აშ დ)
რეზინის დასაწებებელი (რეზ-
ინის წებო)
клей (резиновый)

бокх (клей) დ
ქაღალდის დასაწებებელი
(ქაღალდის წებო)
клей (для бумаг)

басар д (-შ დ)
საღებავი
краска

сиз хьокхург и (-აშ ი), линейка и
(-შ ი)
სახაზავი

линейка

тетрадь д (тетрадаш д)
რვეული
тетрадь

кхосаберг и (-აშ ი)
სამკუთხედი
треугольник

цикуль и (-შ ი)
ფარგალი
цикуль

шекъа д (-ნაშ დ)
მელანი
чернила

хаьржина сочиненеш и (сочинени
и)
რჩეული თხზულებები
(თხზულება)
избранные сочинения (сочинение)

книжка и (-ნაშ ი) (книга и), том и
(-აშ ი)
წიგნი, ტომი
книга, том

гочдар, гочдархо в, и (-ი ბ)
თარგმნა, მთარგმნელი
перевод, переводчик

яздархо в, и (-ი ბ)
მწერალი
писатель (писательница)

произведени и (произведенеш и)
ბაწარმოები
произведение

роман и (-აშ ი), поэзи и, комеди
ი, проза и
რომანი, პოეზია, კომედია,
პროზა
роман, поэзия, комедия, проза

дийцар д (-შ დ)
მოთხრობა
рассказ, повесть

агIო и (-ნაშ ი)
გვერდი
страница

учебник и (-აშ ი)
სახელმძღვანელო
учебник

Мачийн туьканахь ფეხსაცმლის მაღაზიაში В обувном магазине

Суна пальто, туфлеш эца лаа
მე მიხდა პალტოს, ტუფლის
შეძენა
Я хочу купить пальто, туфли.

Божарийн я зударийн?

კაცისა თუ ქალისა?
Мужские или дамские?

Муьлха туфлеш еза хьуна?
როგორი ტუფლი გინდათ?
Какие туфли вы хотите?

Муылхачу басахь?
რა ფერის?
Какóго цвёта?

Муылха номер лелайო ахь?
რა ნომერს ხმარობთ?
Какóй нóмер вы нóсите?

Зударийн (божарийн) Iაърჯა
туфлеш номер ... лохьა!
მომეცით ქალის (კაცის) შავი
ტუფლი ... ნომერი!
Прошú дамские (мужские) чёрные
туфли... нóмер!

XIორშ юстахьა!
გაიზომეთ ესენი!
Примёрьте вот эту пáру!

XIორშ юста мегარ дуй?
შეიძლება ესენი გავიზომო?
Мóжно примёрить эту пáру?

Кхиерш яц лекхачу (лохачу)
кIაажаш тIехь йолу?
არ არის სხვა ფეხსაცმელი
მაღალ (დაბალ) ქუსლზე?
Нет ли другой пáры на каблукáх
повыше (пониже)?

XIორშ дукха еза ю, яйн ерш яц?
ესენი ძალიან მძიმეა, რამე
მსუბუქი არ არის?
Эти сlišком тяжёлые, нет ли
полéгче?

XIორშ суна мегარ ю.
ესენი შეიძლება.
Эти мне подойдут.

Аса схьаоьцу уьш, дIахьарчаехьა!
მე ამათ ვეიდულობ,
შემიხვიეთ!
Я возьмú их, заверните,
пожалуйста!

ботинок й (батинкаш й)
ყელიანი ფეხსაცმელი ("ბათინ-
ქები")
ботинки

этка й (-ш й)
ჩექმები
сапоги

туфли й (туфлеш й)
ტუფლი
туфли

*яккхий, кегий
დიდები, პატარები
великий, малý

чIогIа гаттий
ძალიან ვიწრო
слишком тёсные

шуйра
ფართო
широкий (широкие)

Iაьнан
ზამთრისა, საზამთრო
зимние

აьхкенан
ზაფხულისა, საზაფხულო
лётние

кIайн
თეთრი
бёлые

Iაърჯა
შავი
чёрные

цIен
წითელი
красные

კალო (-ш й)
კალოშები
галóши

მაციყნ ჩიმчარгIა დ (-ш д)
ყაითანი (ყაითნები)
шнур для ботинок

Бедар, галантерей, кхийолу xIუმანаш ტანსაცმელი, გაღანტერეა, სხვა ნაწარმი Одёжда, галантерёя, другие изделия

бедар д (-ш д)
ტანსაცმელი
одёжда

Iაьнан бедар
საზამთრო (ზამთრის) ტან-
საცმელი
зимняя одёжда

Гайтахь зударийн (божарийн)
кучамаш
მაჩვენეთ ქალის (მამაკაცის)
პერანგები
Покажите, пожалуйста, жёнские
(мужские) рубáшки

Муылха коч еза хьуна?
რომელი პერანგი გნებავთ
(გიბდათ)?
Какую рубáшку вы хотите?

КIайн (Iაърჯა) коч еза.
მიბდა თეთრი (შავი) პერანგი.
Хочú бёлую (чёрную) рубáшку.

киснаш долу
ჯიბებიანი
с кармáнами

деха (доций) пхьуйшаш долу
გრძელი (მოკლე) სახელოებით
с длинными (корóткими) рукавáми

пхьуйшаш доцу
უსახელოებო
без рукавóв

XIокха куча xIუნ мах бу?
რა ღირს ეს პერანგი?
Скóлько стóит эта рубáшка?

Аса xIარა коч (кучамаш) схьаоьцу
მე ამ პერანგს (პერანგებს) ვე-
იდულობ
Я возьмú эту рубáшку (эти
рубáшки).

Муха пазаташ (носкеш) ю шун?
როგორი წინდები გაქვთ?
Какие у вас есть чулки (носки)?

ХIარა ტიორმიგ გაიტახ!
მაჩვენეთ ეს ჩანთა!
Покажите эту сумку!

Дарин кучамаш юй шу?
აბრეშუმის კაბები თუ გაქვთ?
Есть у вас шелковые платья?

Тутьеш (мерах хьокху йовлакх,
дотька, каранаш) лохьа!
მომეცით მიივები
(ცხვირსახოცი, ქამარი, ხელ-
თათმანები)!
Дайте мне бусы (носовой платок,
ремень, перчатки)!

Пальто харжа воллу (йоллу) со.
პალტოს არჩევა მინდა.
Я хочу выбрать пальто.

Юбканашка хьажа мегар дуй?
შეიძლება ქვედა კაბების დათ-
ვალიერება?
Можно посмотреть эти юбки?

Тююйхина хьажа мегар дуй?
შეიძლება ჩაიცვა (გაეიზომო)?
Можно примерить?

блужка й (-наш й)
ბლუზა
блужка

хеча й (хечеш й)
შარვალი
брюки

жакет й (-аш й)
ჟაკეტი
жакет

костюм й (-аш й)
კოსტიუმი
костюм

тёрпан
შალის(ა)
шерстяной

дарийн
აბრეშუმის(ა)
шёлковый

аьхкенан
საზაფხულო
лётный

იაьнан
საზამთრო
зимний

Цена тIаргIа буй хIარა?
ეს წმინდა შალია?
Эта чистая шерсть?

ХIარა йиттича (малхехь) баса-м ер
яц?
ეს გარეცხვის შემდეგ (მზეზე)
ხომ არ გახუნდება?
А это не полиняет от стирки (на
солнце)?

(кху) კIადина шоралла мел ю?
რა აქვს ამ ქსოვილს განი?
Какая ширина этого материала?

ХIარა кийсиг дIахьарчаехьа суна!
ეს ნაჭერი შემიხვით!
Заверните мне этот отрез!

Ши метр яккхяхьа!
მომიჭერით ორი მეტრი!
Прошу отрезать два метра!

чутухург სარჩული подкладка
კIადი ქსოვილი ткань
сатин სატინა сатин

басма ჩოთი სიტეც
ბუმაზი ფლანელი фланель
дари აბრეშუმი шёлк

Туалетан хIуманаш, косметика სატუალეტო ნივთები, კოსმეტიკა Туалётные принадлежности, космэтика

Лохьа сабий, ехкий!
მომეცით საპონი და
საფარცხელი!
Дайте мыло и расчёску!

Одеколонан хIუნ мах бу?
რა ღირს ოდეკოლონი?

Скóлько стóит одеколóн?

Цергаш шIаньян паста юй?
კბილის პასტა თუ გაქვთ?
Есть ли зубная паста?

Зезагаш ყვავილები Цветы

зезагийн курс, розийн курс
ყვავილების თაიგული, ვარდ-
ბის თაიგული
букёт цветов, букёт роз

Рози хIუნ мах бу?
რა ღირს ვარდები?
Почём розы?

Кхо сом бу.
სამი მანეთი.
По три рубля.

ХIокху сиренан хьოжа яц.
ამ იასამანს სუნი არა აქვს.
Эта сирень не пахнет.

орам б (-аш д), гIა д (-ш д), гIодам
д (-аш д)
ფესვი, ფოთოლი, ღერო
корень, лист, стéбель

тобалкх д (-аш д), петIамат зезაг
დ, алшIензIამ დ
ია, ყაყაჩო, ტიტა
фиáлка, мак, тюльпáн

Сахът, ювелиран хуманаш
საათი, საიუველირო ნაწარმი
Часы, ювелирные изделия

Суна лаа сахът эца: зударийн, божарийн, пхъаьрсах доьхкурт, кисансахът, пенах уллург, стоьла тге хлотторг. მე მიბდა ვიყიღო საათი: ქალის, კაცის, მაჯის, ჯიბის, კედლის, მაგიდის. Я хочу купить часы: дамские, мужские, ручные, карманные, настенные, настольные.	бирюза б ფირუზი бирюза агат б აქატი агат хлос б სამაჯური браслёт маха б (мехий д) ქიბისთავი булавка жовхлар д (-ш д) მარგალიტი жемчужина деши д (дешеш д) ოქრო золото изумруд б ზუმრუხტი изумруд мухлар д (-ш д), члуг й (члагарш й) ბეჭედი кольцо тлорд д (ნიშნობის) ბეჭედი кольцо (обручальное)
Хлун тайпа сахъташ ду шу? როგორი საათები გაქვთ? Какие часы имеются у вас?	
Муьлхачу механа еза шуна? რა ფასიანი გინდათ (გნებავთ)? По какой цене вы хотите?	
Тхан испански, швейцарски... сахъташ ду. ჩვენ გვაქვს ესპანური, შვეიცარიული... საათები. У нас есть испанские, швейцарские... часы.	
Хлокху сахътан хлун мах бу? რა ღირს ეს საათი? Сколько стоят эти часы?	
Дашо зле юй шу? ხომ არა გაქვთ ოქროს ძეწკვი? Есть ли у вас золотая цепочка?	

ლაგжайна й (-ш й), медальон й (-
аш й)
მედალიონი
медальон

члагарш й
საყურები
серьги

дашо хи диллина (дашоца
кхелина)
მოოქრული
позолоченный

пийлан клоссар й
სპილოს ძვალი
слоновая кость

цлен алмаз д (-аш д)
ღაღი
рубин

коча уллу зле й (-наш й)
ძეწკვი
цепочка на шею

сапфир б
საფირობი
сапфир

сахът д (-аш д)
საათი
часы

дети д (детеш д)
ვერცხლი
серебро

дашо пхъар в, й (дашо пхъераш б)
ოქრომჭედელი, იუველირი
ювелир

ГИАЛА
ქალაქი
ГОРОД

Вовшахкхета меттиг
შეხვედრის ადგილი
Место встречи

Хлара муьлха (хлун) урам бу?
რომელი ქუჩაა ეს?
Какая эта улица?

მე ვცხოვრობ სსტუმროში
(მეგობრებთან, ნათესავებთან).
Я живу в гостинице (у друзей, у
родственников).

Шун адрес муха ду?
თქვენი მისამართი?
(Какый) ваш адрес?

Маца схъаван (схъаян) ვეზა (ეზა)
სო?

Со гостиницехъ (დоттаგიი
ბოლцохъ, გერგარჩაьргахъ) lаш ву
(ю).

როდის უნდა მოვიდეთ?
Когда я должен прийти?

Мичахъ цхъаьнакхетар ду вай?
სად უნდა შევხვდეთ?

Где мы встретимся?

Со (хьо) волчу (йолчу) шлахь
შევხვდებით ჩემთან, სახლში
У меня (тебя) дома

Со волчу номерехь (ресторанехь,
туьканახь)
ჩემთან ნომერში (რესტორანში,
მაღაზიაში)
У меня в номере (ресторане,
магазине)

Муьлхачу меттхь?
რომელ ადგილას?
В каком месте?

Мичахь хьежа хьоьга?
სად დაგელოდო?
Где ждать тебя?

Соьга хьежа (со хьоьжар ву): чу
воллучохь, фоехь, сувенираш
იუჩუ მუტეხ.
დამელოდე (დაგელოდები):
შესასვლელთან, ფოიეში, სუ-
ვენირების განყოფილებაში.
Жди меня (я буду ждать): у входа,
в фойе, в отделе сувениров.

Глал аравала (араяла).
ქალქარეთ გასვლა.
Выехать за город.

Галахь
ქალაქში
В городе

Бехк ма билла, мичахь бу Бадуевн
ურამ?
ბოდიშს ვიხდი, სად არის
ბადუევის ქუჩა?
Извините, где улица Бадуева?

Майдане (гостинице) муха т'еваха
веза (еза), алийша?
მითხარით, გეთაყვა, როგორ
უნდა მოვხვდე მოედანზე (სას-
ტუმროში)?
Скажите, пожалуйста, как дойти
до площади (до гостиницы)?

Нийсса д'аг'ო, ტაკкха ატ'ო აგ'ო
(აჲრო აგ'ო) დ'ავერზა (დ'აერზა).
იარეთ პირდაპირ, შემდეგ
მარჯვენა (მარცხენა).

Идите прямо, потом направо
(налево).
Дуьххьал д'аг'ო.
წადით საპირისპირო მხარეს.
Идите противоположном
направлении.

Шолг'а (ხьалхара) урам ატ'ო
(აჲრო) აგ'ო
მეორე (პირველი) ქუჩა მარ-
ჯვენა (მარცხენა) მხარეს
Вторая (первая) улица направо
(налево)

Доккхачу ц'ен т'е გ'ო, ტაკкха
ატ'უ აგ'ო დ'ავერზა (დ'აერზა).

იარეთ დიდ სახლამდე, შემდეგ
მარჯვნივ გაუხვიეთ.
Пойдите к этому большому
зданию, а потом поверните
направо.

Хьо нийсса вьдуш (йьдуш) вац
(яц), юхаверза (юхаерза) веза (еза)
хьо.
თქვენ სწორად არ მიდიხართ,
უკან უნდა დაბრუნდეთ.
Вы идёте не в том направлении,
вы должны вернуться.

Муьлхачу აგ'ო ვაха (яха) ვეზა
(еза) გ'ალინ იუკкье (гостинице)
იკჩა?

საით უნდა წავიდე, ქალაქის
ცენტრში (სასტუმროში) რომ
მოვხვდე?
В каком направлении надо идти,
чтобы дойти до центра города
(гостиницы)?

Генахь юй и?
შორს არის?
Это далеко?

Дикка гена ю, герггарчу хьесапехь
ах километр (цхьа километр) хир
ю.

საკმარად შორსაა, დაახლოე-
ბით ნახევარი კილომეტრი
(კილომეტრი) იქნება.
Довольно далеко, примерно
полкилометра (километр).

Гена дац, уллохь ду.
არ არის შორს, ახლოსაა (ახ-
ლოს არის).
Недалеко, совсем близко.

Ресторан мичахь ю кхузахь?
სად არის აქ რესტორანი?
Где здесь находится рестора́н?

Х'იокху აг'ო (ურამნა დехьა აг'ო)
ю.
ამ მხარესაა (ქუჩის მეორე
მხარესაა).
По этой стороне (на ту сторону)
улицы.

Д'а ма вирззи (йирззи) აჲრუ
(აჲტუ) აგ'ო.
რომ გაუხვევთ, მარცხენა
(მარჯვენა) მხარეს არის.
За углом налево (направо).

Автобусана (трамвайна) социйла
стенгахь ю?
სად არის ავტობუსის (ტრამ-
ვაის) განერება?
Где здесь остановка автобуса
(трамвая)?

Бехк ма билла, суна ца хаьа,
милиционере хаттахь.
სამწუხაროდ, მე არ ვიცი,
მილიციელს ჰკითხეთ.
К сожалению, я не могу вам
сказать, спросите у милиционера.

Ахьა эр дашара, майдане
муьлхачу автобусаца ваха (яха)
ვეზა (езა)?
ხომ ვერ მეტყვეოთ, რომელ ავ-
ტობუსს უნდა გავყვე მოედ-
ნამდე?
Вы можете сказать, каким
автобусом могу доехать до
площади?

ШолгIачу автобус тIე хаа.
ორი ნომერი ავტობუსით
იმგზავრეთ.
Садитесь в автобус нóмeр два.

Сиххо кхоалгIачу трамвайца
дIахочур ву (ю) хьо.
უფრო მალე სამი ნომერი
ტრამვაით მიხვალთ.
Быстрéе доéдете трамвáем нóмeр
три.

ХIара автобус йóбдий
Авторхановн ураме кхаччалц?
ეს ავტობუსი ავტორხანოვის
ქუჩამდე მიდის?
Этот автобус идёт до у́лицы
Авторхánова?

ХIаѳ, дeра йóбда.
დიაღ, მიდის.
Да, идёт.

ХIან-хIა, хьо номер пхიѳ йолчу
трамвай тIე хаа ვეზა (ეზა).
არა, თქვენ უნდა წახვიდეთ
ხუთი ნომერი ტრამვაით.
Нет, вы должны сeсть в пýтый
нóмeр трамвáя.

Со мичахь охъавосса (охъайосса)
ვეზა (ეზა) бархI номер йолчу
автобус тIე хаა?
სად უნდა ჩავიდეთ რვა ნომერ
ავტობუსზე გადასაჯდომად?
Где я должен (должна) выйти,
чтобы пересéсть на восьмóй номер
автобýс?

Со университетe (базара)
кхаччалц дIаваха (дIაჲა) ვეზა
(ეზა).
მე მივდივარ უნივერსიტეტამდე
(ბაზრამდე).
Я хочу доéхать до университетá
(бáзáра).

Мичахь охъавосса (охъйосса) ვეზა
(ეზა) со, алийша?
მითხარით, სად უნდა ჩავიდეთ?
Скажите, где я должен (должна)
выйти?

Масса социѳла ю базара
кхаччалц?
რამდენი გაჩერებაა ბაზრამდე?
Скóлько останóвок до базáра?

Хьо хIокху социѳлахь охъавосса
ვეზა (охъайосса ეზა).
თქვენ ამ გაჩერებაზე უნდა
ჩახვიდეთ.
Вы должны выйти на зтóй
останóвке.

ДIахჩაჩალц ваха ვეზა (ჲა ეზა)
хьо.
თქვენ ბოლო გაჩერებამდე
უნდა იმგზავროთ.
Вы должны éхать до концá.

Вукху социѳლехь охъавуссий хьо?
შემდეგ გაჩერებაზე ჩახვალ?
Вы выходите на слéдующей
останóвке?

Дeхъа валиѳтахь, кхузахь
охъавуссу (охъаюссу) со.
თუ შეიძლება, გამატარეთ, აქ
ჩავდივარ.

Разрешите пройти, я здесь
выхожу.

Кхузахь таксин социѳლა мичахь
ю?
სად არის აქ ტაქსის გაჩერება?
Где здесь стоянка таксй?

Хьо мукъа вуй? Гостинице гIო ვაი.
თქვენ თავისუფალი ხართ?
სასტუმროში წავიდეთ.
Вы свободны? Поéхали в
гостиницу.

Саѳаехь.
გაჩერეთ.
Прошý останóвиться.

Собар дeхъа.
გთხოვთ, მოიცადოთ.
Подождите, пожалуйста.

Сoѳგара мел догIუ.
რამდენი უნდა გადაგიხადოთ
(მოგცეთ)?
Скóлько с меня слéдует?

ГIалахула ეкскурსი ექსკურსია ქალაქში Экскурсия по гóроду

Суна გIалин юккъeхь музейшка
(субртийн галерейга) хъажа ლაѳა.
მე მიხდა ქალაქის ცენტრში
მუზეუმების (სურათების
გალერეის) დათვალიერება.
Я хочу посмóтреть в центре
гóрода музей (картиннóу
галерéю).

ХIара хIოллам хъანна хIოტтийна?
ვისია ეს ძეგლი?
Кóму поставлен этот пáмятник?

ХIокху суртან тIeхь верг (ერ)
მიღა ვუ (ю).
ვინ არის გამოსახული ამ სურ
ათზე?
Кто изображён (изображéна) на
зтóй картине?

ХIокхუ ცIა чохь вина (Иийна,
ველა)...
ამ სახლში დაიბადა
(ცხოვრობდა, გარდაიცვალა)...
В зтóм дóме родился (жил, умер)...

ამ სახლში დაიბადა
(ცხოვრობდა, გარდაიცვალა)...
В зтóм дóме родился (жил, умер)...

Иза გIარავაჲლა яздარხო (პოეტ,
турპალხო) ვარა.
ის იყო ცნობილი მწერალი
(პოეტი, გმირი).
Он был извéстным писателем
(поэтом, герóем).

ХIара გIალა (ბIოვ) муѳლхачუ
მურერა ю?
რომელი საუკუნისაა ეს ციხე-
სიმაგრე (კოშკი)?
К кáкой эпохе отнóсится зтóт
зáмок (бáшня)?

ХIარა გIალა муѳლхачუ ბIeშერაхь
ჲინა?
რომელ საუკუნეში არის აგე-
ბული ეს ციხე-სიმაგრე?

В каком веке был построен этот замок?

ХIარა ГIალა йина пхийтталГIачუ ბეშარაჲ.

ეს ქალაქი დაარსებულია მეთხუთმეტე საუკუნეში.

Этот город построен в пятнадцатом веке.

Кхузаჲ ძIაოьლინა ву (ძIაოьхкина бу)...

აქ დაკრძალულია...
Здесь похоронен(ы)...

МЕДИЦИНА, МОГУШАЛЛА მედიცინა, ჯანმრთელობა МЕДИЦИНА, ЗДОРОВЬЕ

Хьан могушалла муха ю?
როგორ ხართ (ბრძანდებით)?
Как ваше здоровье?

Дика ю.
კარგად.
Хорошо.

Тахана дика ца хета суна
могушалла.
დღეს ვერა ვარ კარგად (დღეს
ცუდად ვგრძნობ თავს).
Сегодня я чувствую себя неважно.

Суна вон хета.
ცუდად ვარ.
Мне плохо.

Со могуш вац.
მე ავად ვარ.
Я болен.

Льоре кхайкхийша!
გამოიძახეთ, გეთაყვა, ექიმი!
Вызовите, пожалуйста, врача!

დეГIან მეженаш სხეულის ნაწილები Части тела

ბალდა დ (-შ დ)
ტუზი
губа

ბელш й (-აშ й)
მხარი

плечо

бесни й (беснеш й)
ლოყა
щека

ბუქსურტ, ბუქანდაჲახკ й (-აშ й)
ხერხემალი
позвоночник

ბიარგ ბ (-აშ დ)
თვალი
глаз

ბიარаса დ
მხედველობა
зрение

გოლა ბ (-შ ბ)
მუხლი, იდაყვი
колѐно, локоть

დაჲIახკ й (-აშ й)
ქვალი
кость

დეგაჲა ბ (დეგაჲენაშ დ)
არტერია
артерия

დოგ დ (დენაშ დ)
ბული
сердце

მაჲ й (მომაშ й)
წვერი
борода

მას й (მესაშ й)
თმები
волосы

ლაგ დ (ლეაშ დ)
ყელი
горло

ნაკხა ბ (ნაკხოშ დ)
მკერდი

грудь

დოჲლა დ (-შ დ)
ღრძილი
десна

სტიმ ბ (-აშ ბ)
ნაღვლის ბუშტი
желчь

ჩო й (ჩოენაშ й)
მუცელი
живот

პხა ბ (პხენაშ დ)
ძარღვი
вена

ცერგ й (-აშ й)
კბილი
зуб

იოხჲ დ (-აშ დ)
ნაწლავი
кишка

ნეI დ (-არშ დ)
კანი
кожа

ძიი დ (-შ დ)
სისხლი
кровь

პახ ბ (პეაშ დ)
ფილტვები
лёгкие

იუხჲ й (იახჲაშ й)
სახე
лицо

ხაჯ დ (ხააჯაშ დ)
შუბლი
лоб

пханар დ (-ш д)
ბეჭი
лопáтка

нерв й (-аш й)
ნერვი
нерв

мара б (марош д)
ცხვირი
нос

пелг б (-аш д)
თითი
пáлец

жим б (жаннаш д)
თირკმელი
пóчка

кIажа б (-ш д)
ქუსლი
пýтка

пIенда б (-рш д)
ბეჭი
ребрó

куьг д (куьйгаш д)
ხელი

рука

Ionжар д (-ш д)
ელენთა
селезёнка

ког б (-аш д)
ფეხი, ტერფი
стопа

гола б (-ш д), хоттар
სახსარი
сустáв

лерг д (-аш д)
ჟური
ýхо

салаз й (-аш й)
ეზა
чёлость

туьта й (-наш й)
თავის ქალა
чёреп

ворта й (-наш й)
კისერი
шея

мoтт б (меттанаш д)
ენა
язык

Лор волучохь ექიმтаб У врача

Сан корта (дог, хьер, куьг, гай,
лерг, бIаьрг, легаш, церг) лозу.
მე თავი (გული, კუჭი, ხელი,
მუცელი, ჟური, თვალი, კბილი)
მტკივა.
У меня болит голова (сёрдие,
желудок, рука, живóт, ýхо, глаз,
гóрло, зуб).

Сан корта хийза.
(მე) თავბრუ მეხვევა.
У меня головокружение.

Суна жIაьлин ун кхетта, йовхарш
ю, накха лозу.
(მე) სურდო მაქვს, მახველებს,
მკერდი მტკივა.
У меня нáсмoрк, кáшель, бо́лит
грудь.

Буйсанна чIогIа хьацар долу
суна.
(მე) ღამით ძალიან ვოფ-
ლიანდები.
Нóчью я оченъ потёю.

Суна шело хьегIა.
(მე) მაციებს.
Меня знобит.

Сан бIაьргаш лозუ.
(მე) თვალები მტკივა.
У меня бо́лят глаза.

ГIора дац сан.
(მე) ძალა არა მაქვს.
Я чувствую слабóсть.

Наб ца кхетаро хийзаво.
(მე) უძილობა მაწუხებს.
Я страдаю бессóнницей.

ХIоккхехь лозу сан.
(აი) აქ მტკივა.
Я чувствую боль вот здесь.

Хьан дагар лакха долуш ду?
მაღალი სიცხე გაქვთ?
У вас повы́шена темперáтура?

ХIაь, тIкье берхIიტта градус ду.
ღიად, ოცდათვრამეტი
გრადუსი.
Да, 38 градúсов.

Ца хаа, аса ца дуьстина.
არ ვიცი, არ გამისიზჯავს.
Не знаю, не измерял.

Дагар мел ду, хьажахьა.
გთხოვთ, გაისინჯოთ (გაიზო-
მთ) სიცხე.
Прошу измёрить темперáтуру.

ТIერა хIუმანаш дIაаяхь!
ტანსაცმელი გაიხადეთ!
Раздёньтесь, пожа́луйста!

Коч дIаяккхяхь!
პერანგი გაიხადეთ!
Снимите рубáшку!

Аркьал (бертал) охьавижал!
პირადმა (პირქვე) დაწექით!
Прошу лечь на спíну (живóт)!

Схъаверзал, садаღал, κორგა,
κორგო.

შემობრუნდით, ისუნთქეთ,
ღრმად, უფრო ღრმად.

Повернитесь, дышите, глубоко,
глубже.

Бага хъаеллал!

პირი გააღეთ!

Откройте рот!

Йовхарш тохал!

დაახველეთ!

Κάшляните!

Аса хъуна молха яздийр ду.

მე თქვენ წამალს გამოგიწერთ,
აი, რეცეპტი.

Я пропишу вам лекарство, вот
рецепт.

Молханаш дийнахъ кхуза мала,
хIума яале хъалха!

წამალი მიიღეთ დღეში სამ-
ჯერ ჭამამდე!

Будете принимать лекарство три
раза в день до еды!

Меттахъ Илла веза (ეზა) хьо.

წოლითი რეჟიმი გჭირდებათ.
Вы должны лежать в постели.

"Скори помощь" кхайкха еза

кхунна.

გამოიძახეთ "სასწრაფო დახ-
მარება".

Надо вызвать "скóрую пóмощь".

Иза больнице вига (йига) веза
(ეზა).

ეს საჭიროებს საავადმყოფოში
გადაყვანას.

Егó (её) нýжно отвезтí в
больницу.

Мичахъ ю кхузахъ больнице

дIаоьцу меттиг?

სად არის საავადმყოფოს მის-
აღები?

Где приёмный поклóй больницы?

Аптекехъ

აფთიაქში

В аптеке

Алахъа, гергахъ йолу аптека
мичахъ ю?

მითხარით, სად არის უახ-
ლოესი აფთიაქი?

Скажите, пожалуйста, где
ближайшая аптека?

ХIокху рецептаца молханаш
лохъа.

მომეცით ამ რეცეპტით წამ-
ლები.

Дайте, пожалуйста, лекарства, по
этому рецепту.

Кийча маца хир ю?

როდის იქნება მზად?

Когда будет готово?

Кхоть даьлча вола (йола),
суьйранна (кхана, Iуьйранна, ши
сахът даьлча) вола.
მობრძანდით სამი საათის
შემდეგ, საღამოს (ხვალ,
ღილით, ორი საათის შემდეგ).
Приходите после трёх часов,
вечером (завтра, утром, через два
часа).

Пхий аспири́н а, корта лазарна а,
йовхаршна долу молханаш лохъа!
მომეცით, გეთაყვა, ხუთი ცალი
ასპირინი, თავის ტკივილისა
და ხველების წამლები!
Да́йте, пожа́луйста, пять штук
аспи́рина, лека́рства от головно́й
бо́ли и от ка́шли!

бамба б (-ნაშ ბ)

ბამბა

ბაბა

დარბანან буц й (დარბანანბეაშ
й)

სამკურნალო ბაგლახეზი

лечебные травы

буьртиг б (-აშ დ)

ტაბლეტი, აბი
პილსა

დარბა დ (-ნაშ დ), молха დ (-ნაშ დ)
საშუალება
средство

дIовш д (-აშ დ)

შხამი

ად

молха д (-ნაშ დ)

წამალი

лекарство

тIадам б (-აშ დ)

წვეთები

კაпли

кочалла д

სითხე

жидкость

Памгарш (лазарш), травмаш (лазор), лoьрийн гIо
დაავადებები, ტრავმები, სამედიცინო დახმარება
Болéзни, травмы, медпóмощь

наб яйна хилар

უძილობა

бессóнница

хъе шелбелла

ტვინის ანთება

восполéние мóзга

пexашна хьу кхетар
ფილტვების ანთება
воспáление лёгких

чуьрадакхар

ამოვარდნა, ღრძობა

вы́вих

ძიოშ მალარ
მოწამლვა
отравление

კორტა ხოვზარ, ბიგორ ბარ
თავბრუ
головокружение

შელვალარ ||ჯიანლინ უნ დ
სურდო
насморк

იოვხარიინ სამგარ
ტუბერკულოზი
туберкулёз

დოგ კიადღალარ
გულყრა, გულის წასვლა
обморок

დაგორ დ
წვა
ожог

დესტარ დ
სიმსივნე
опухоль

კაგჲინა დაქილხკ
ძვლის მოტეხილობა

პერელომ კოტი

დაგარ ხალაღალარ
სიცხის აწევა
повышение температуры

მაჯდარ დ
სიყვითლე
желтуха

დაგე ღაზარ დარ
გულყრა, გულის შეტევა
сердечный приступ

ოპერაცი ი (ოპერაცი ი)
ოპერაცია
операция

ჩოვ ხეკარ
ჭრილობის შეხვევა
перевязка

ლეგაშკა ხი კხარზარ
ყელში წყლის გამოვლება
полоскание горла

მახა თოხარ
ნემსის გაკეთება
укол

ТЕАТРАშ, КОНЦЕРТАშ თეატრი, კონცერტი ТЕАТРЫ, КОНЦЕРТЫ

Тахана сарахь суна театре (кино, концерте, опере) ваха (яха) лаа.
დღეს საღამოს მე მიხდა
თეატრში (კინოში, კონცერტზე, ოპერაში) წასვლა.
Сегодня вечером я хочу пойти в театр (в кино, на концерт, на оперу).

Хинца муылха спектаклаш ю
гойтуш?
რომელ სპექტაკლებს დგამენ
ახლა?
Какие идут теперь спектакли?

Муылхачу фильмашка хьажа мегар
ду?
რომელი ფილმების ნახვა
შეიძლება?
Какие фильмы можно
посмотреть?

Бобалгачу моღარехь пхи билет
лохьа!
მომეცით, გეთაყვა, ხუთი
ბილეთი მეოთხე რიგში!
Дайте, пожалуйста, пять билетов в
четвёртом ряду!

Муылхачу моღარехь дезა шуна
билетаშ? Сценина (экранна)
герго я зала юккьехь?
რომელ რიგში გინდათ
ბილეთები? სცენასთან (ეკრან-
თან) ახლოს თუ დარბაზის
შუაში?
В каком ряду вы хотите билеты?
Ближе к сцене или в середине
зала?

Сценина гергаხო лаа.
მე მიხდა სცენასთან ახლოს.
Я хочу поближе к сцене.

Хиан-хია, зала юккьехь тоьлаш ду.
არა, უმჯობესია დარბაზის
შუაში.
Нет, лучше в середине зала.

Яьсса меттигаш яц.
თავისუფალი ადგილები არ
არის.
Свободных мест уже нет.

Концертан программехь хлун ю?
რა არის კონცერტის პრო-
გრამაში?

Что в программе концерта?

Мила ву илии олуш (хелха волуш,
пондар локхуш, дирижералла
деш)?
ვინ მღერის (ცეკვავს, უკრავს
გარმონზე, დირიჟორობს)?
Кто поёт (танцует, играет,
дирижирует)?

Буфет мичахь ю?
სად არის ბუფეტი?
Где находится буфет?

Моу хлума мала лаый хьуна?
სასმელს ხომ არ ინებებთ?
Может быть вы хотите что-нибудь
выпить?

Хаза хетарца.
სიამოვნებით.
С удовольствием.

აплодисменташ
ტაში
аплодисменты

кирхьა დ (-наш д)
ფარდა
занавес

эшархо в, й (-й б), йиш лакхархо в,
й (-й б)
მომღერალი
певец

илии д (иллеш д), йиш й (эшарх
й)
სიმღერა
песня

произведени й (произведенеш й)
ნაწარმოები
произведение

хелхархо
მოცეკვავე
танцორ

ყუღოლა
შესასვლელი
вход

არავოილა
გასასვლელი
выход

СПОРТ სპორტი СПОРТ

Хинца дуйте самукъане
къовсадаларш?
ახლა თუ არის საინტერესო
შეჯიბრებები?
Есть ли теперь интересные
состязания?

Суна футболни матче хъажа лаа.
მე ფეხბურთის მატჩის ნახვა
მინდა.
Я хочу посмотреть футболный
матч.

Шоьтта денна футболни матчана
билетах мичахь оьцур дара?
სად შეიძლება შევიძინოთ შა-
ბათისთვის ფეხბურთის მატჩის
ბილეთები?
Где можно купить билéты на
футбóльный матч в суббóту?

Сан спорте безам бу, амма спорт
лела ца йо.
მე სპორტი მიზიდავს, მაგრამ
არ მივდე.
Я интересуюсь спортом, но не
занимаюсь.

Со баскетболех ловзу.
მე კალათბურთს ვთამაშობ.
Я играю в баскетбóл.

Спортан тайпанаш
სპორტის სახეობები
Види спóрта

*დადარ
რბენა
бег

латар, латархо в (-й б)
ჭიდაობა, მოჭიდავე
борьба, борéц

кхоссар
ტყორცნა
бросóк

волейбол
ფრენბურთი
волейбóл

ков д (кеш д)
კარი
ворóта

кевнахо в (-й б)
შეკარე
вратáрь

вовшахкхетар
შეხვედრა
встрéча

гимнастика й
ტანვარჯიში
гимна́стика

некъ б (-аш д)
ბილიკი
дорóга, дорóжка

зал д (-аш д), доккха цла д (დოკკხა
ქენოშ დ)
დარბაზი
зал

хъажархо в, й (-й б)
მაცურებელი (მაცურებლები)
зритель (зрители)

команда й (-ш й)
გუნდი
комáнда

командин капитан в, й (-аш б)
გუნდის კაპიტანი
капита́н кома́нды

ловзархо в, й (-й б)
მოთამაშე
игро́к

бокс й
კრივი
бокс

тускар д (-ш д)

კალათი
корзи́на

кема д (-наш д)
ნავი
ло́дка

секха-Iად დ, Iად დ (Iედაш д)
მშვილდო
лук

говрийн спорт
ცხენოსნობა, საცხენოსნო
სპორტი
ко́нный спорт

гоьмукъ б (-аш д)
შუბი
копéё

диск кхийса
ბადროს ტყორცნა
метáние диска

буьрка й (-наш й)
ბურთი
мяч

совгIат д (-аш д)
ჯილდო, საჩუქარი
награ́да

тIелеташ ловза
თავდასხმა
нападе́ние

цхьа а ца тоьлуш
ფრე, ყაიძი
ничья́

нека дар
ცურვა

плавание

толам ბ (-აშ ბ), კხიამ ბ (-აშ ბ)
გამარჯვება
победа

კხოსავალარ დ
ბტომბ
прыжок

некъан бохалла დ
გზის სიგრძე (მანძილი)
расстояние

бой ი (-ნაშ ი)
ბადე
сётка

კვოსარ დ
შეჯიბრი
состязание

спортხო ვ, ი (-ი ბ), спортсмен ვ, ი
(-აშ ბ)

სპორტსმენი
спортсмен

კხელახო ვ, ი (-ი ბ)
მსაჯი
судья

ტენისი ი
ჩოგბურთი
теннис

чемпион ვ, ი (-აშ ბ), тоьларг ვ, ი
(-აშ ბ)
ჩემპიონი, გამარჯვებული
чемпион, победивший

ფუტბოლ ი
ფეხბურთი
футбол

ბასკეტბოლ ი
კალათბურთი
баскетбол

ЭКСКУРСИ მსკურსია ЭКСКУРСИЯ

Суна лаьмнашка (ქორდ ტე, გალა)
экскурсе ваха лаа.
მე მიხდა მთაში (ზღვაზე,
ქალაქში) ექსკურსიაზე წას-
ვლა.
Я хочу поехать на экскурсию в
горы (на море, в столицу).

Хьуна лаьий тхьнца экскурси ван
(ян)?
შენ გინდა ჩვენთან ექსკურსი-
აზე წამოსვლა?
Ты хочешь поехать с нами на
экскурсию?

Шу стенга гIур ду?
სად მიემგზავრებით?
Куда вы поедете?

Кхана тхо гIур ду заповеднике Iам
тIе.
ხვალ ჩვენ მივდივართ
ნაკრძალში, ტბაზე.
Завтра мы едем в заповедник, на
озеро.

Стенна тIехь гIур ду?
რით მიდიხართ?
На чём поедете?

Вай (со) гIаш гIურ ду (ву).
ჩვენ (მე) ფეხით მივდივართ
(მივდივარ).
Мы (я) пойдём (пойду) пешком.

Гена дуй и?
ეგ შორს არის?
Это далеко?

XIან-xIა, уллохь ду.
არა, ძალიან ახლოს არის.
Нет, очень близко.

Вай гIаш даха мегар ду.
ჩვენ ფეხით წასვლა შეგ-
ვიძლია.
Мы можем пройти пешком.

Маца арадовлу вай?
როდის გავდივართ?
Когда мы выходим?

Маса сахьт даьлча?
რომელ საათზე?
Во сколько?

Вай кхаарин (კირან) дийнахь
ворхI сахьт даьлча арадевра ду.
ჩვენ ოთხშაბათს (კვირას) შვიდ
საათზე გავდივართ.
Мы выходим в среду
(воскресенье) в семь часов.

Мичахь гулло вай?
სად ვიკრიბებით?
Где мы должны собраться?

Вокзалехь (базарахь,
университетехь)
კავზალზე (ბაზართან, უნივერ-
სიტეტთან)
На вокзале (у базара,
университета)

Массо а веаний схьა?
ყველა მოვიდა (ყველანი
მოვიდნენ)?
Все ли пришли?

XIაь, массо а веана.
კი, ყველა მოვიდა.
Да, все пришли.

Оьшурш ерриш схьაэцний аша?
ყველაფერი ხომ გამოიყოფო-
რთ?
Вы всё взяли с собой?

ГIალა (კIოტარა) гена дуй ваха?
შორს არის ქალაქი (სოფელი)?
Далеко ли до города (деревни)?

Юрт мичахь ю?
სად მდებარეობს სოფელი?
Где находится село?

Нийса дIარIო, тIаккха аьтто (აьрго)
არIო ძაверза.

იარეთ პირდაპირ, შემდეგ
გაუხვიეთ მარჯვნივ (მარცხნივ).
Идите прямо, а потом сверните
вправо (влево).

Турбаза (гостиница) генахь юй?
ტურბაზა (სასტუმრო) შორს
არის?
Далеко ли до турбазы
(гостиницы)?

Буйса йоккхийла мичахь хир яра?
სად შეიძლება ღამის გათევა?
Где можно будет остановиться на
ночь?

Жимма тхуна (суна) йокха шура а,
нехча а, кIалд а яц?
ხომ არ გექნებათ გასაყიდი
ცოტაოდენი რძე (ყველი, ხაჭო)?
Можете ли нам (мне) продать
немного молока (сыра, творога)?

Тхо меца ду, йокха кхалла хIумма
а яц?
ჩვენ მშვირები ვართ, ხომ არა
გაქვთ გასაყიდი რაიმე საჭ-
მელი?
Мы голодны, можете ли продать
нам что-либо съестное?

Со кIадвелла, жимма садаIа вай.
მე დავიღალე, ცოტა შევის-
ვენოთ.
Я устал, немного отдохнём.

ბIов й (ბIავნაშ й)
კოშკი
башня

садаIаран цIа д (садаIаран цIенош
д)
დასასვენებელი სახლი
дом отдыха

ламанан дукъ д (ламанан даккъаш
д), (pagI)
მთის ქედი
горный хребёт

гIალა й (-ნაშ й)
ქალაქი
город, городок

ламанхойн
მთისა, მთიელთა
горский

некъ б (-აშ დ)
გზა
дорога

татол д (-აშ დ)
ნაკადული
канალ, ручей

каш д (кешнаშ დ)
საფლავი (სახაფლაო)
могила (кладбище)

цIე й (-რშ й)
ცეცხლი
костёр

хьун й (хьаннаშ й)
ტყე
лес

хьер й (-აშ й)
წისკილი
мельница

гIაი д (гIеш д)
ბოდი
мост

гIაჟ й (гIოჟმаш й)
ჯოხი
палка

четар д (-შ დ)
კარავი
палатка, шатер

жаIу в (-ი ბ)
მწყემსი (ცხვრისა)
пастух (овец)

бежIу в (-ი ბ)
მწყემსი (ძროხისა)
пастух (коров)

дукъ д (დაკყაშ დ)
უღელტეხილი
перевал

дукъу д (-შ დ), васхал й (-შ й)
ძელი, ღერძი
перекладина

гIუმ й (гIამარშ й)
სილა, ქვიშა
песок

пляж й (-აშ й)
პლაჟი
пляж

არე й (-ნაშ й)
ველი
поле

беш й (ბოშმаш й)
ბადი
сад

тарх й (-აშ й)
კლდე
скала

басе й (-ნაშ й)
ფერდობი
склон

ინდაგი დ (-აშ დ)
ჩრდილი, აჩრდილი
тень

барз б (ბაърზანაშ დ), шу б (-ნაშ
დ)
ბორცვი, გორაკი, ფლატე
холм

**ВОВШАХКХЕТАРШ
შეხვედრები
ВСТРЕЧИ**

Тахана пхихь даылча (кхана,
Iуьйранна, тахана сарахь)
цхьанакхета мегар дуй?
შეიძლება შევხვდეთ დღეს
ხუთის შემდეგ (ხვალ, დილით,
დღეს საღამოს)?
Можно встретиться с вами
сегодня после пяти (завтра, утром,
сегодня вечером)?

Юха маца цхьанакхетар ду вай?
შემდეგი შეხვედრა როდის
გვექნება?
Когда мы ещё можем встретиться?

Кафе ван лахий хьуна?
გინდა კაფეში წამოსვლა?
Не хочешь ли пойти в кафе?

Суна цхьанхьа хелхавала ваха
ლაბა.
მე მინდა სადმე საცეკვაოდ
წასვლა.
Я хочу пойти куда-нибудь
потанцевать.

Маса даылча?
რომელ საათზე?
Во сколько?

Стенга?
სად? საითკენ?
Куда?

Хьოьца хелхавала мегар дуй?
შეიძლება თქვენთან ვიცეკვო?

Разрешите пригласить вас на
танец?

Сигареташ юй хьოьгахь?
სიგარეტი გაქვთ?
Есть ли у вас сигареты?

Со сигареташ узуш вац.
მე სიგარეტს არ ვეწევი.
Я не курю.

Чай молий ахьа (кофе, кьаьркьан
стака, чагларан рюмка)?
ჩაის (ყავას, ჭიქა არაყს, სირჩა
ღვინოს) ხომ არ დაღვეთ
(ინებებთ)?
Не хотите ли выпить чашку чая
(кофе, стакан водки, рюмку вина)?

Чудуьйлийша тхоьга!
შემოირეთ ჩვენთან, გეთაყვა!
Заходите ко мне (к нам),
пожалуйста!

Иза цахь вуй (იუ)?
ის სახლშია?
онá (он) дома?

ХIаь, цахь ву (იო).
დიაღ, სახლშია.
Да, дома.

ХIან-хIა, иза араьялла (араваьлла).
არა, ის გასულია.
Нет, она вышла (он вышел).

И хIинца а юхацавийрзина?
ის ჯერაც არ დაბრუნებულა?
Он (она) ещё не вернулся
(вернулась)?

Цоьхьადовლა, охьаховша!
მობრძანდით, დაბრძანდით!
Войдите, пожалуйста, садитесь!

Аша жимма собар дан деа.
თქვენ ცოტა ხანს უნდა
დაელოდოთ.
Вы должны немного подождать.

Суна халахетахь а, со дIаваха веза.
სამწუხაროდ, მე უნდა წავიდე.
К сожалению, я должен идти.

Суна чIогIა халахета шуьца
дIакьастა.
მე ძალიან მიმიძის თქვენთან
განშორება.
Мне очень жаль расставаться с
вами.

(Реза хИლა) хьажа-хIотта вогIур
ву лууш.
სიამოვნებით მოგინახულებთ.
Охотно вас навещу.

Шуьга со волчу кхойкху.
ჩემთან გეპატიუებით.
Приглашаю вас к себе.

Доьзал боккха буй шу?
თქვენ დიდი ოჯახი გაქვთ?
У вас большáя семья?

**УГГАР ПАЙДА ЙОЬЦУ ДЕШНАШ
ყველაზე ხშირად ხმარებული სიტყვები
НАИБОЛЕЕ УПОТРЕБИТЕЛЬНЫЕ СЛОВА**

Бос б (беснаш д)
ვერი
Цвет

кIайн
თეთრი
белый

можа
ყვითელი
жёлтый

боьмаша
მუქი, ყავისფერი
тёмный, коричневый

кьега, лепა
მზიხნავი
блестящий

сийна, სტიგალ басахь
ღურჯი, ცისფერი
голубой

ქენ
წითელი
красный

სირლა
ღია, კამკამა
светлый

სირა, მოკხა
რუხი
сёрый

სირლა-ძენ
ალისფერი
áлый

სიყნა
ლურჯი
синий

ღაყრა
შავი
чёрный

ბოდანე
მუქი
тёмный

შეყან ბასახ
იისფერი
фиолетовый

Форма й (-ნაშ ი) ფორმა Форма

მუხა იო (ბუ, დუ)?
რა ფორმისაა?
какой формы?

*დეხა
გრძელი
длинный

ლექხა
მაღალი
высокий

*დოკხა
დიდი
большой

ქორგა
ღრმა
глубокий

კეგი
წვრილი, პატარა
мелкий

ჯიმა
პატარა
маленький

გომა
მრუდე
кривой

გორგა
მრგვალი
круглый

*დოცა
მოკლე
короткий

ქლუგ ეტა, გოლა ტუხუ, სიტინა
დაკლაკნილი, მოხრილი
извилистый

ხალასეტინა
ამობურცული
выпуклый

ყუსეტინა
ჩაზნექილი
вогнутый

ლოხა
დაბალი
низкий

ირა ბოხ ბოლუ
ბასრწვერიანი
остроконечный

ვოედა, ქაპა, ტაპა
ბრტყელი
плоский

ნისა
სწორი
прямой

*დაყსა
ცარიელი
пустой

სთმმა
სქელი

ტოლსტყ

*დუტყა
თხელი
тонкий

გოტა
ვიწრო
узкий

ოცა
გამხდარი
худой

შუყრა
ფართო
широкий

*დუტყა
სშორი
густой

*დერსტანა
მსუქანი
жирный

Билгалдош д (билгалдешнаш д) ზედსართავი სახელი Имя прилагательное

ტიუნა
ტენიანი
влажный

ხი დოლუ
წვნიანი
сочный

აყრტა
ბლავვი
тупой

ონდა, ქორღა
მაგარი, მკვრივი

крéпкий, твёрдый

коча
თხევადი
жидкий, текущий

хаза
ლამაზი
красивый

ზაღაპე
გონჯი, უშნო, მახინჯი
уродливый

შოგა, ჩაღარა
ხორკლიანი
шероховатый

დაინ
მსუბუქი
лёгкий

ტიდა
სველი
мокрый

ირა
ბასრი
острый

კიდა
რბილი
мягкий

ჩეხ საგუნ
გამჭვირვალე
прозрачный

*დეხა
ხმელი, მშრალი
сухой

მელა, *დოხა
თბილი, ცხელი
тёплый, горячий, жаркий

*დეზა
მძიმე
тяжёлый

Географин терминаш გეოგრაფიული ტერმინები Географические термины

ჩუხჩარი й (ჩუხჩარეშ й)
ჩანჩქერი
водопад

ბოხ ბ (ბახხაშ დ), (ლამანან
ბოხ ბ)
მწვერვალი, წვერი (მთის
მწვერვალი)

вершина (вершина горы, горные
вершины)

დუკ დ (დაკხაშ დ)
ქელი
хребёт

ტიულიე й (-ნაშ й)
ტალღა
волна

ლახე й (-ნაშ й)
სიმაღლე, მაღლობი
высота

აკყარი й (აკყარეშ й)
ზეგანი
возвышенность

ლამ ბ (ლაყმნაშ დ)
მთა
гора

ტილა й (-ნაშ й)
ქალაქი
город

იურტ й (იურტაშ й)
სოფელი
деревня, село

ტოღე й (ტოღენაშ й), ატაღი й
(ატაღეშ й)
ველი
долина

ხიორ ბ (-აშ დ)
ზღვა
море

აიმა й (-ნაშ й)
ქუჩე
залив

ხьოსტა დ (-აშ დ), შოვდა დ (-ნაშ დ)
წყარო
источник

გომხალა й
თავთხელი
мель, мелкость (реки)

მარა ბ (მაროშ დ)
კონცხი
мыс

ღამ ბ (ღაყმნაშ დ)
ტბა
озеро, пруд

ტიღე й (-ნაშ й), (ახტიღე)
კუნძული (ნახევარკუნძული)
остров (полуостров)

ხьეხ й (-არშ й)
გამოქვაბული, ეხი
пещера

გა დ (გაყნაშ დ)
შენაკადი
приток

ახკ დ (-აშ დ), იან დ (იანნაშ დ)
უფსკრული
пропасть

ხი დ (-შ დ)
მდინარე, წყალი
река, вода

ბასე й (-ნაშ й)
ფერდობი
склон

ურამ ბ (-აშ დ)
ქუჩა
улица

шахьар й (-ш й), нана-гIала й (-
наш й), столица й (-ш й)
დედაქალაქი
столица

(ღა)эхар д
ღინება
течение

некъан тача д (-наш д)

ბილიკი
тропинка

ლოხალა й
ღონე
уровень

ჩIაჲ й (ჩIეჲაჲს й), 1 ინ დ (1ანნაჲ
დ)
ხევი, ხეობა
ущелье, теснина

IAIAMAHA XHIAHAHA გუგუგუგუგუ მუგუგუგუგუ ЯВЛЕНИЯ ПРИРОДЫ

Малх бархI сахьт даьлча схьакхета
(чубузу).
მზე რეა საათზე ამოდის
(ჩადის).
Солнце восходит (заходит) в
восемь часов.

Исс даьлча Iარჟლო.
ცხრა საათზე ბნელდება.
В девять часов темнеет.

Малх (бутт) схьакхетта.
მზე (მთვარე) ანათებს.
Свѣтит солнце (луна).

МаьркIаჲე хилла.
ღაბინდღა.
Смеркалось.

маьркIаჲე й (-наш й)
ბინდი, მწუხრი, დაისი
сумерки

ბოდა ბ
ბინდი, წყვდიადი

сумрак, тьма

ანაიისტ й
პორიზონტი
горизонт

მალხ ბ
მზე
солнце

მალხ (бутт) схьакхетარ
მზის (მთვარის) ამოსვლა
восход солнца (луны)

чубузар
ჩასვლა
закат

სტიგალ ძიიჲლარ
დაფიონი, რიჟრაჟი, აღიონი,
აისი
заря, зярево

ლაჲარ
დაბნელება

затмѣние

მალხ (бутт) ლაჲარ
მზის (მთვარის) დაბნელება
затмѣние солнца (луны)

седа
ვარსკვლავი
звезда

Дуьне д, Латта д
დედამიწა
Земля

бутт ბ
მთვარე
луна

სტიგალ й (-შ й)
ცა
небо

სათასარ დ, სახილარ დ
განთიადი, აღიონი
рассвет

სერლო й (-ნაშ й)
შუქი, სინათლე
свет

კხილბასედა ბ (-რჩი დ)
პოლარული ვარსკვლავი
северная звезда

XENAN XIOTAM ამობლი ПОГОДА

Тахана хенан xIоттам муха бу?
როგორი ამინდია დღეს?
Какая сегодня погода?

წვიმს, თოვს, სეტყვავს.
Идёт дождь, падает снег, град.

Тахана дика (вон) хенан xIоттам
бу.

მოხ ბაჲლა.
ქარი ამოვარდა.
Поднялся ветер (вѣтренно).

დღეს კარგი (ცუდი) ამინდია.
Сегодня хорошая (плохая) погода.

Маха дуьхьал
ქარის საპირისპიროდ

Тахана шийла ю (йовха ю, екъа ю,
тIуьна ю, дохк ду).

Против ветра

დღეს ცივა (ცხელა, მშრალი
ამინდია, ნესტიანი ამინდია,
ბისლია).

Хьоькху гIийла (ჩIოგIა) мох.
სუსტი (ძლიერი) ქარი ქრის.
Дует слабый (сильный) ветер.

Сегодня холодно (жарко, сyхо,
сыро, туманно).

Муха хир бу хенан xIоттам?
როგორი ამინდი იქნება?
Какая будет погода?

Дога догIу, ლო догIუ, კვორა туху.

Хаза (кхоълина) де хир ду.
კარგი (ღრუბლიანი) ამინდი
იქნება.
Будет хорошая (плохая) погода.

იოჩანა ი (-ნაშ ი)
ავდარი
ненатье

კზორა ი
სეტყვა
град

სტიგალ კვოკვარ დ
ქუხილი
гром

კეკტა.
ქუხს.
гремит.

დოღა დ (-ნაშ დ)
წვიმა
дождь

ლო დ (-შ დ)
თოვლი

снег

марха ი (-შ ი)
ღრუბელი
туча

იოვხო ი (-ნაშ ი)
სიცხე
жара

ტკეს ი (-აშ ი)
ელვა
молния

ლეპა.
ელავს.
сверкает.

შელო ი (-ნაშ ი)
ყინვა
мороз

სტელაღ დ (სტელაღაშ დ)
ცისარტყელა
радуга

ЮКЪАРАЛЛА-ПОЛИТИКИН, СОЦИАЛЬНИ, ТИЕМАН ТЕРМИНОЛОГИ

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური, სოციალური, სამხედრო
ტერმინოლოგია

ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ, СОЦИАЛЬНАЯ, ВОЕННАЯ ТЕРМИНОЛОГИЯ

кечам б (-აშ ბ)
მომზადება
подготовка

მახლелორ დ
ვაჭრობა

торговля

საყამ ბ
ბრძანება, დადგენილება
указ

ლатар დ
ბრძოლა
битва

ომრა დ (-ნაშ დ)
ბრძანება
приказ

იეღალ დ (-შ დ)
ხელისუფლება
власть

ტიომ ბ (ტიემაშ ბ)
ომი
война

ტიემან
საბრძოლო
военный

მოსატი ვ, ი (-ი ბ)
მტერი
враг

ხარჯამაშ ბ
არჩევნები
выборы

ბეხკ ბაკხარ დ
საყვედური
выговор

იახ ი, იახალა ი
შეჯიბრება
соревнование

გულამ ბ
კრება
собрание

გიულაკხეხი ხილარ

თანამდებობა
должность

გიულაკხხო ვ, ი
მოსამსახურე
служащий

იოზანჩა ვ, ი; секретарь ი
მდივანი
секретарь

ბოლამ ბ
მოძრაობა
движение

ზიე ი (-ნაშ ი)
კავშირი
связь

კხიამ ბ
მიღწევა
достижение

კხიარ დ
განვითარება
развитие

სოვტიღ დ (-აშ დ)
ჯილდო
награда

ახარხო ვ
გლეხი
крестьянин

იუკარალა ი
საზოგადოება
общество

პხარ ვ, ი (პხერაშ ბ)
ხელოსანი
ремесленник

пхьола დ (-ნაშ დ)
ხელოსნობა
ремесло

(беттан) ალაპა დ (-შ დ)
(თვიური) ხელფასი
(месячный) оклад

დიკტასტორ, სხაკტასტორ ი (-შ ი)
განყოფილება
отделение

პრავიტელსტო ი (-შ ი)
ხელისუფლება

правительство

председатель ვ, ი (-შ ბ)
თავმჯდომარე
председатель

предприятი ი (პრეპრიატეშ ი)
საწარმო
предприятие

ბელხალო ვ, ი (-ი ბ)
მუშა
рабочий

ДИЙНАТАШ ცხოველები ЖИВОТНЫЕ

ძერან დიინათაშ დ
შინაური ცხოველები
домашние животные

სალორ დ (-აშ დ)
სიასამური
соболь

ლომ დ (ლობაშ დ)
ლომი
лев

ნალ ი (ნელარჩი ი)
ტახი (მამალი ღორი)
кабан

ხაკხა ი (-რჩი ი)
ღორი
свинья

ხერსი ი (-შ ი)
გოჭი
поросёнок

გაზა ი (გეზარი ი)
თხა
коза

ბოჟ ი (ბეჯალო ი)
კაცი
козёл

აკხა გაზა ი (აკხა გეზარი ი)
გარეული თხა
дикая коза

ეტ ბ (ხელი ი)
ძროხა
корова

ცხოგალ დ (-შ დ)
მელა, მელია
лиса

უყსატი ბ (-ი ი)
ცხვარი
овца, баран

აკხა დ (აკხარო დ)
ხადირი, მხეცი
зверь

ციციგ დ (-აშ დ)
კატა
кот, кошка

გოვრ ი (-აშ ი)
ცხენი
лошадь

ბეკა ი (ბოკი ი)
კვიცი
жеребёнок

დაჰკა ბ (დეჰკი დ)
თაგვი
мышь

ტარსალ ი (-შ ი)
ციყვი
белка

სტუ ბ (სტერჩი დ)
ხარი
бык, вол

ბორშ ი (ბერშალო ი), სარტა ი (-
ნაშ ი)
მოზვერი
бывок

პხაგალ ი (-შ ი)
კურღლეული
кролик, заяц

ბორზ ი (ბერშალო ი)
მგელი
волк

ზუ ი (ზუენაშ ი)
ზღარბი
ёж

საი ბ (სეშ დ)
ირემი
олень

პიილ ი (-აშ ი)
სპილო
слон

ვირ ი (ვარაშ ი)
ვირი
осёл

ჯაბლა დ (ჯაბლეს დ)
ძაღლი
собака

ესა დ (ესი დ)
ბბო
телёнок

ციოყკა ლომ დ (ლობაშ დ)
ვეფხვი
тигр

ციოყკა დ (ციოყკაშ დ)
აკაზა
барс

არდანგ ი (-აშ ი)
ხროვა
стая (волков)

ბაჟა ბ
ხახირი
стадо (коров)

ჯა დ (-შ დ)
ფარა (ცხვრის)

стадо (баранов)

рема й (-наш й)

რემა

табун (лошадей)

ОЛХАЗАРШ შრობველები ПТИЦЫ

ჩერღარდღი დ (-აშ დ)

მერცხალი

ласточка

москаლ й (-ш й)

ინდაური

индюк

ჩურღაზ й (ჩურღეაშ й)

გელი

лѣбедь

ნაывла й (-ш й)

ტოროლა

жаворонок

კყიგ й (кыйгаშ й)

ყვავე

ворона

ატჳიოკხ й- (-აშ й), ხტუტუტ й (-აშ й)

ბუბული

кукушка

კხოკხ ბ (კხოკხი დ)

მტრელი

голубь

котам й (-აშ й)

ქათამი

курица

ჩაზ й (ჩეაშ й)

ბატი

гусь

ნაывна й (ნაывнеш й)||ბორღალ й (-ш й)

მამალი

петух

ალკხანч й (-აშ й)

შაშვი

скворец

моша დ (-რჩი დ)

კაკბი

куропатка

ჩერიდოხურგ й (-აშ й)

ყანხა

აისტ, ააпля

აьрзу й (-ш დ)

არწივი

орёл

ხოზა დ (-რჩი/ხოზი დ)

ჩიტი, ბელურა

воробей

აკხა ბორღალ й (-ш й) (აკხა котам

й, -აშ й))

ხოხოტი

фазан

ჩიჯ

ხьარღა й (-აშ й)

ჭკა

გალკა

лайн ხოზა დ (-რჩი/ხოზი დ)

გულწითელა

снегирь

цапцалг й (-აშ й)

ჭრიჭინა

кузнечик

бухла й (-აშ й)

ბუ

сова

ციриციხოზა დ (ციриციხოზი დ)

წიწკანა

синица

зарзар й (-ш й)

ბულბული

соловей

човка й (-რჩი й)

ჭილევავე

грач

ჩერღარ დ (-აშ დ)

კატკატი

сорока

ჩირღა დ (-აშ დ)

სვავე

бёркут

бирдолаг დ (-აშ დ)

ღამურა

летучая мышь

куьйра დ (-აშ დ)

ქორი

ястреб

леча დ (-რჩი დ)

შევარდენი

сokol

дартა й (-აშ й)

სვავე

гриф

лєкь დ (-არჩი დ)

მწყერი

перепелка

ჩაუს й (-აშ й)

ფარშევანგი

павлин

хєнакIур й (хєнакIарраш й)

კოდალა

дятел

жут й (жатташ й)

გუნდი

стая (птиц)

хIурцIалдиг დ (-აშ დ)

ჭიჭკავე

**ОРАМАТАშ
მცენარეები
РАСТЕНИЯ**

აკხთარგ დ (-აშ დ)
აღვა, აღვის ხე
тополь

база დ (-ნაშ დ)
ნაძვი
ель

ნაჟ დ (ნეჟნაშ დ)
მუხა
дуб

бага დ (-ნაშ დ)
ფიჭვი
сосна

ხაყ ბ (ხეყაშ დ)
ქლიავი, ტყემალი
слива

ხორმატ ი (-აშ ი)
მსხალი
груша

კხორ ბ (-აშ დ)
პანტა
дикая груша

იანდაღა დ (-შ დ)
თელა
вяз, ильм

მახ დ (მაყნაშ დ)
ვერხვი
осина

ბარა დ (-შ დ)
კაკალი
орех

ბაღლ (ი) (ბაყლაშ ი)
ბაღლი
вишня

მაყ დ (-ნაშ დ)
მურყანი, თხმელა
ольха

დაკ დ (დეკნაშ დ)
ტირიფი
верба, ива

ხეყ დ (-ნაშ დ)
ცაცხვი
липа

ხარმაკ ი (-აშ ი)
ასკილი
шиповник

დუუშთ დ (-შ დ)
შვინდი (მცენარე)
кизил (дерево)

იჟ ბ (იეჟაშ დ)
ვაშლის ხე, ვაშლი
яблоня

დაკხ დ (დეკნაშ დ)
არყის ხე
берёза

დაღ დ (დაყღნაშ დ)
თელა
вяз

კაშტან დ (-აშ დ)
წაბლი
каштан

აკკაცი ი (აკაცეშ ი)
აკაცი
акация

პოპ ბ (პოყნაშ დ)
წიფელი
бук

ბასარ დ (-შ დ)
მაჩიტა, მაჩიტელა
колокольчик

ბაჟა დ (-შ დ)
ბაბუაწვერა
одуваник

ბაღ ბ (ბაყღაშ დ)
ბირკავა
репейник

ბუც ი (ბეცაშ ი)
ბაღახი
травя

ღუნდაღი ი (ღუნდაღიეშ ი)
ანწლი
чёрная бузина

გოვრ მერზ ი (-აშ ი)
შვიტა
хвощ

დინბერგ ი (-აშ ი)
მრავალძარღვა
подорожник

ლაყტლუყტურგ ი (-აშ ი)
კრაზანა
зверобой

ლაინ ზეზაგ დ (-აშ დ)
ენძელა
подснежник

მოჟა ზეზაგ დ (-აშ დ)
გვირილა
ромашка

ოგარ ი (-შ ი)
ვაციწვერა
ковыль

ცაჟამ ბ (-აშ დ)
მარწვევი
земляника

სუღა დ (-ნაშ დ)
შერიუკა
овсюг

თუობალკხ დ (-აშ დ)
ია
фиалка

ჩიერდიგან კაღ დ (-შ დ)
შროშანა
ландыш

დატა დ (-ნაშ დ)
ჭნავი, ცირცელი
рябина

კახკ დ (-აშ დ)
იფანი, კოპიტი
კლენ

ნარ ი (-აშ ი)
ბროწეული
გრანატ

ლამაღა
თელა
კარაღა

კხეზარშ ი
მოცხარი
სმოროდინა

მუზრგ ი (-აშ ი)
ბახველი
კალინა

მუზსარგ ი (-აშ ი)
კოწახური
ბარბარის

ელხამჩ დ (-აშ დ)
კუნელი
ბოყრუშნიკ

ლაზრა კომარ ი (-აშ ი)
მაყვალ
ეზევიკა

ბოლაკ ი (-აშ ი)
ჭალა
როშა

ვარშ დ (-აშ დ)
ულრანი, უსიერი ტყე
ჩაშა, დებრი

ЦХЪАЙОЛУ ПАЧЧАХЪАЛКХАШ, РЕГИОН ზოგიერთი სახელმწიფო, რეგიონი НЕКОТОРЫЕ ГОСУДАРСТВА, РЕГИОН

პაჩხალკ ი (-აშ ი) (პაჩხა)
სახელმწიფო (მეფე)
გოსუდარსტო (ცარი)

ნოხჩიჩო ი
ჩეჩნეთი
Чечня

გალაიჩო ი
ინგუშეთი
Ингушетия

გურჯეხ ი
საქართველო
Грузия

როსი ი
რუსეთი
Россия

ხიურიჩ მოხკ ბ
ოსეთი
Осетия

დეღასტა
დაღესტანი
Дагестан

ერმოლოჩო ი
სომხეთი
Армения

აზერბაიჯან ი
აზერბაიჯანი
Азербайджан

გალმახოიჩო ი
ყალმუხეთი
Калмыкия

კავკაზ ი
კავკასია

Кавказ

გებარტა ი
ყაბარდო
Кабарда

გებარტოი-ბალკხაროიჩო ი
ყაბარდო-ბალყარეთი
Кабардино-Балкария

კხარაჩოი-ჩერგაზიჩო ი
ყარაჩაეთ-ჩერქეზეთი
Карачаево-Черкессия

გირმა ი
ყორიმი
Крым

Къам ერი, ეროვნება национальность

სო კъомах ნოხო ვუ (იო).
მე ეროვნებით ჩეჩენი ვარ.
Я по национальности чеченец
(чеченка).

ნოხო, ნოხი ვ, ი (-ი ბ)
ჩეჩენი
чеченец

გალა ვ, ი (-ი ბ)
ინგუშ
ингуш

გუმკხი ვ, ი (-ი ბ)
ყუმიო
кумык

სუღი ვ, ი (-ი ბ), ჯაიხო ვ, ი (-ი ბ)
სუზი
аварец

დეღასტანხო ვ, ი (-ი ბ)
დაღესტნელი
дагестанец

გალმახო ვ, ი (-ი ბ)
ყალმუხი
калмык

გეбарტო ვ, ი (-ი ბ)
ყაბარდოელი
кабардинец

ხირი ვ, ი (-ი ბ)
ოსი
осетин

გუჯრი ვ, ი (-ი ბ)
ქართველი
грузин

эрмло ვ, ი (-ი ბ)
სომეხი
армянин

გეზალო ვ, ი (-ი ბ)
თათარი
татарин

ოფრი ვ, ი (-ი ბ), გიკხი ვ, ი (-ი ბ)
რუსი
русский

ჯუფტი ვ, ი (-ი ბ)
ებრაელი
еврей

Чулацам შინაარსი Содержание

Дешхьалхе --- 5
წინათქმა
Предисловие

Нохчийн абат --- 9
ჩენჩური ანბანი
Чеченский алфавит

Маршалла хаттар --- 11
მისაღმება
Приветствие

Тедерзар --- 13
მიმართვა
Обращение

Дехар ду --- 14
გეთაყვა
Пожалуйста

Баркалла, бехк ма билла --- 15
გმადლობ (-თ), ბოდიში
Спасибо, извините

Декъалдар --- 16
მილოცვა
Поздравление

Доккхадер, дохковалар --- 17
აღტაცება, სინანული
Восхищение, раскаяние

Хаттарш --- 18

კითხვები
Вопросы

Реза хилар, пурба далар --- 20
თანხმობა, ნებართვის მიცემა
Согласие, разрешение

Керсдан, тIе па эца --- 20
უარყოფა, უარის თქმა
Отрицание, отказ

Анкета --- 21
ანკეტა
Анкета

Шех болу хаамаш --- 22
პირადი მონაცემები
Личные данные

Мотт --- 23
ენა
Язык

Къам --- 23
ერი, ეროვნება
Национальность

Говзалла --- 24
სპეციალობა
Специальность

Дешар, образовани --- 26
სწავლა, განათლება

Образование

хан --- 27
წლოვანება
Возраст

ХIუსამ --- 28
ოჯახი
Семья

Терахьаш --- 30
რიცხვები
Числа

Дуккхаллин терахьдешнаш --- 30
რაოდენობითი რიცხვითი სახელები
Количественные числительные

МогIარаллин терахьдешнаш --- 32
რიგობითი რიცხვითი სახელები
Порядковые числительные

Гулдаран еурахьдешнаш --- 33
კრებითი რიცხვითი სახელები
Собирательные числительные

Дакьаллин терахьдешнаш --- 34
წილობითი რიცხვითი სახელები
Дробные числительные

Арифметикан хьесапаш --- 34
არიტმეტიკული მოქმედებები
Арифметические действия

Хан --- 35
დრო
Время

Сахьт --- 35

საათი
Час

Де-буйсанан хенаш --- 37
დღე-ღამის დროები
Время суток

Календарь --- 38
კალენდარი
Календарь

Кირანан დенош --- 39
კვირის დღეები
Дни недели

Беттанаш, шеран замანаш --- 40
თვეები, წელიწადის დროები
Месяцы, времена года

Терахь --- 42
თარიღი
Число

Доккхалла, дозалла --- 43
ზომა, წონა
Величина, вес

Ахча --- 43
ფული
Деньги

Йохалла --- 44
მანძილი
Расстояние

Чухоам --- 45
მოცულობა, ტევადობა
Ёмкость

Температура --- 46
ტემპერატურა
Температура

Дозалла --- 46
წონა, მასა
Вес

Къамел --- 47
საუბარი
Беседа

Араваьлла лелар --- 48
მოგზაურობა
Путешествие

Вокзалехь --- 49
ვაგზალზე
На вокзале

Поездехь --- 51
მატარებელში
В поезде

Аэропортехь --- 52
აეროპორტში
В аэропорту

Автовокзалехь --- 54
ავტოსადგურზე
На автовокзале

Гостиница, хьешан шა --- 55
სასტუმრო
Гостиница

Кхача --- 58
კვება
Питание

Даарш --- 60
კერძები
Блюда

Хасстоьмаш --- 61
ბოსტნეული

Овоши

Кхийолу продукташ --- 61
სხვა პროდუქტები
Другие продукты

Ресторанехь --- 62
რესტორანში
В ресторане

Дахаран хьашташ --- 64
საყოფაცხოვრებო მომსახურება
Бытовое обслуживание

Парикмахерскехь --- 64
საპარიკმახეროში
В парикмахерской

Ательехь --- 66
ატელიეში
В ателье

Сахьтийн пхьар волучохь --- 68
მესაათესთან
У часовщика

Суьрташдохург волучохь --- 69
ფოტოგრაფთან
У фотографа

Почта --- 70
ფოსტა
Почта

Адрес --- 71
მისამართი
Адрес

Туьканаш, махлелор --- 72
მაღაზიები, ვაჭრობა
Магазины, торговля

Пресса --- 73
პრესა
Пресса

Тонка --- 73
თამბაქო
Табак

Маркетехъ --- 73
მარკეტში
В маркете

Книгийн туька --- 76
წიგნების მაღაზია
Книжный магазин

Мачийн туьканахъ --- 77
ფეხსაცმლის მაღაზიაში
В обувном магазине

Бедар, галантерей --- 79
ტანსაცმელი, გალანტერეა
Одежда, галантерея

Туалетан хIуманаш --- 81
სატუალეტო ნივთები, კოს-
მეტიკა
Туалетные принадлежности,
косметика

Зезегаш --- 81
ყვავილები
Цветы

Сахът, ювелиран хIуманаш --- 82
საათი, საიუველირო ნაწარმი
Часы, ювелирные изделия

Гала --- 83
ქალაქი
Город

Вовшахкхета меттиг --- 83
შეხვედრის ადგილი
Место встречи

Галахъ --- 84
ქალაქში
В городе

Галахула экскурси --- 87
ექსკურსია ქალაქში
Экскурсия по городу

Медицина, могушалла --- 88
მედიცინა, ჯანმრთელობა
Медицина, здоровье

ДегIан меженаш --- 88
სხეულის ნაწილები
Части тела

Лор волчохъ --- 91
ექიმთან
У врача

Аптекехъ --- 92
აფთიაქში
В аптеке

Цамгарш --- 93
დაავადებები
Болезни

Театр, концерт --- 94
თეატრი, კონცერტი
Театры, концерты

Спорт --- 96
სპორტი
Спорт

Экскурси --- 98
ექსკურსია
Экскурсия

Вовшахкхетарш --- 102
შეხვედრები
Встречи

Уггар пайда оьцу дешнаш --- 103
ყველაზე ხშირად ხმარებული
სიტყვები
Наиболее употребительные слова

Билгалдешнаш --- 105
ზედსართავი სახელები
Имена прилагательные

Географин терминаш --- 106
გეოგრაფიული ტერმინები
Географические термины

Иаламан хиламаш --- 108
ბუნებრივი მოვლენები
Явления природы

Хенан хIоттам --- 109
ამინდი
Погода

Юкьаралла-политикин,
социальни, тIеман терминологи ---
110
საზოგადოებრივ-პოლიტიკური
ტერმინოლოგია
Общественно-политическая,
социальная, военная
терминология

Дийнаташ, олхазарш --- 112
ცხოველები, ფრინველები
Животные, птицы

Ораматаш --- 116
მცენარეები
Растения

Цхьайолу паччахьалкхаш, регион -
--- 118
ზოგიერთი სახელმწიფო, რე-
გიონი
Некоторые государства, регион

Къам --- 119
ეროვნება
национальность

გამომცემლობა „უნივერსალი“

თბილისი, 0179, ი. ჯავახიშვილის გამზ. 1, ☎: 22 36 09, 8(99) 17 22 30
E-mail: universal@internet.ge